TURAN DURSUN

DİN VE CİNSELLİK

4. Basım

TURAN DURSUN DİN VE CİNSELLİK

İstanbul, 2014
TURAN DURSUN
DİN VE CİNSELLİK
Kaynak Yayınlan No: 740 Yayıncı Sertifika No: 14071 ISBN: 978-975-343-882-7
1-3. Basım: Berfin Yayınları 4. Basım: Haziran 2014
Genel Yayın Yönetmeni Sadık Usta
Redaksiyon
Ali Eren, Gökçe Şenoğlu
, *Sayfa Tasanm* Güler Kızılelma
Kapak Tasanm Çağlar Yalçın
Baskı ve Cilt
İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sk. No: 8 34196 Yenibosna/ İstanbul Tel: 0212 4961111 Matbaa Sertifika No: 10614

ANALİZ BASIM YAYIN TASARIM GIDA TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ. Galatasaray, Meşrutiyet Caddesi Kardeşler Han No: 6/3 Beyoğlu 34430 İstanbul
www.kaynakyayinlari.com • iletisim@kaynakyayinlari.com Tel: 0212 252 21 56-99 Faks: 0212 249 28 92

TURAN DURSUN, 1934 yılında Sivas-Şarkışla'da doğdu. İmamlık ve müftülük görevleriyle meslek hayatına başladı. Fıkıh, Kelam, Hadis, İslam Hukuku ve Din Etnolojisi alanlarında uzmanlaşan Dursun, TRT Kültür Müdürlüğü'nde dini yayınların hazırlanmasında yapımcı olarak çalıştı. TRT'deki 16 yıllık görevinden emekli olduğu 1982 yılından sonra *Saçak*, *Teori*, *2000‘e Doğru* ve *Yüzyıl* dergilerinde yazıları Sayımlandı. 4 Eylül 1990'da İstanbul'da uğradığı silahlı saldın sonucu öldürüldü. Yayınevimizce yayımlanan kitapları: *Kur'an Ansiklopedisi* (8 cilt), *Din Bu* (3 cilt), *Kutsal Kitapların Kaynaklan I-H-III, Allah-Kur'an-üua-îman, Kulleteyn, Müslümanlık ve Nurculuk, Ünlülere Mektuplar, flhan Arsel'e Mektuplar, Turan Dursun Hayatını Anlatıyor.*

TURAN DURSUN

DİN VE CİNSELLİK

Ortaçağ Avrupası ve Osmanlı Turan Dursun'dan Bir Açıklama Şeriatçı Düşüncenin Sonuçları Bireyin İnsan Olarak Yaşatılması Şeriatta Kadın Bir Seks Vakasıdır

SUNUŞ

Eski bir müftü olan, *Kur'an* ve semavi dinler üzerine çalışmalar yapan Turan Dursun bu çalışmalarıyla toplumu aydınlatmayı hedefledi. Eserleriyle dine ilişkin gerçekleri gözler önüne sererek bunu büyük ölçüde başardı. Elinizdeki kitap da Turan Dursun'un aydınlatıcı eserlerinden biri. Turan Dursun, bu kitabında dini farklı bir açıdan ele alıyor. Dinlerin kutsal sayılan kitapları ve kaynaklarındaki cinselliğe ilişkin tartışmalı ve merak edilen konuları ortaya koyuyor.

Turan Dursun'un kitabının ilk bölümü *"Tevrat'ta* Seks". Bölümün adından da anlaşılacağı üzere, *Tevrat*'ta geçen ve birçoğu *Kur'an*'a da etkide bulunan cinselliğe ilişkin konuları işlemiş. İlk insanın, Âdem'in ve Havva'nın yaratılışına ilişkin olarak anlatılan ve bizim kanıksadığımız nice öykünün cinsellikle olan bağlantısına dikkat çekmiş. Zina, fuhuş, eşcinsellik konularında dinlerin tavrını ve ne tür yaptırımlar öngördüğünü ortaya koymuş. *Tevrat*'ın konuyla ilgili anlatımlarından yararlanmış. Kimi zaman *Kur'an'm* verilerine de başvurmuş. Bazen öyle ifadelere yer vermiş ki "Kutsal diye tanımlanan ve sahiplenilen bir kitapta bu ifadenin işi ne" sorusunu sormaktan kendinizi alamıyorsunuz.

Kitabın ikinci ve son bölümü ise Gürbüz Tüfekçi'nin kaleme aldığı "Din ve Seks Konusunda". Bu bölümde Tüfekçi, kendi ifadesiyle Turan Dursun'la şeriat, Atatürk devrimleri, laiklik ve kadın haklarıyla ilgili sohbetlerinin özetini sunmakta.

Turan Dursun'un, eserlerinde gerçekleri yalınlıkla ve cesaretle halkına anlatması din üzerinden toplumu sömürenleri rahatsız etmişti. Oysaki Turan Dursun taşıdığı aydın sorumluluğunun gereğini yapıyordu. Ancak toplumun aydınlanması ve uyanması demek sömürücülerin kaynaklarının kuruması demekti. Ne yazık ki 1990 yılında kalleşçe bir suikastla öldürüldü. Geride ise günümüze ve geleceğimize ışık tutan birçok eser bıraktı.

Kaynak Yayınları

BİRİNCİ BÖLÜM

TEVRAT'TA SEKS

İlk Çift

"Ve Rab Allah, yerin toprağından adamı yarattı ve onun burnuna hayat nefesini üfledi ve adam, yaşayan can oldu."[1]

"Ve Rab Allah dedi: Adamın yalnız olması iyi değildir; kendisine uygun bir yardımcı yapacağım."[2]

"Ve Rab Allah, adamın üzerine derin uyku getirdi ve o uyudu ve onun kaburga kemiklerinden birini aldı ve yerini etle kapadı ve Rab Allah adamdan aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaptı ve onu adama getirdi. Ve adam dedi: Şimdi bu, benim kemiklerimden kemik ve etimden ettir, buna Nisâ denecek, çünkü o, insandan alındı. Bunun için insan, anasını ve babasını bırakacak ve karısına yapışacaktır ve bir beden olacaklardır."[3]

Kutsal kitaplarda "İlk Çift" niteliğinde açıklanan "Âdem ve Hawa"nm yaratılışları anlatılıyor bu *Tevrat* ayetlerinde. Bunu izleyen ayetlerdeyse, "ilk günah" ve "Aden Bahçesi"nden (cennetten) çıkarılışları anlatılır.[4]

Âdem-Havva öyküsü, *Tevrat*'tan *Kur'an*'a, hadislere ve *Kur'an* yorumlarına da geçmiştir. Ama asıl kaynak, eski efsanelerdir. Hemen her ulusun mitolojisinde "Âdem ve Hawa"yı andıran "ilk erkek ve ilk kadın"la ilgili anlatımların yer aldığı görülür.

Orhan Hançerlioğlu şunları yazar:

"Hemen bütün mitolojilerde ilk erkek ve ilk kadın tasarımı vardır, örneğin Hititlerin tanrıçası Hepa, Yunanlılarda Nio-be, Iskandinavların Embla'sı birer çeşit Havva'dırlar."[5]

Azra Erhat da Yunanlıların "Hebe"sini anlatırken şu açıklamada bulunur:

"Hebe, Hitit yazıtlarında, Hepa, Hepat ya da Hepatu diye adlandırılan büyük Güneş Tanrıçası Arinna'nm Yunanca-laştırılmış adı olsa gerek. Hitit yazıtlarında bu Tanrıçaya ‘Sedir ağaçlarının ülkesinde' tapımldığı belirtilir.

Sedir ağaçlarının ülkesi Lübnan, Filistin'dir. Hepa-Hebe ise, *Tevrat*'ta ilk insanın, yani Âdem'in eşi ve bütün insanların anası olarak gösterilen Havva'nın ta kendisidir."[6]

Mısırlı bir Türk tarihçisi olan Ebubekir b. Abdullah b. Aybek ed-Devadari'nin aktardığı ve Türklerin ilk babasının yaratılışına ilişkin bir efsanede Âdem ve Havva'nın anlatıldığına tanık oluyoruz. Bu efsanede Âdem, "Ay-atam", Havva da "Ava" olarak geçiyor.[7]

Türk Ansiklopedisi'nde "Âdem ve Havva" konusu, önce *Tevrat'a* dayanılarak şöyle anlatılır:

"...Tanrı, eş olarak Âdem'in bir kaburga kemiğinden Havva'yı yarattı. Âdem, cennet bahçesine bekçi olarak gönderilmişti.

Bu bahçenin ortasında 'hayat' ve iyi ile kötüyü tanıma ağaçları vardı. Bu son ağacın meyvesini yemesi Âdem'e yasaklanmıştı. Yılana uyarak önce Havva, sonra da Âdem, bu meyveden yediler. Ve ceza olarak cennetten kovuldular."[8]

Sonra şunlar yazılıdır:

"*Tevrat'ın* başında ele alman bu konu, aslında Asur kaynaklarından gelmekteyse de, oraya, Tektanrıh (monoteist) İsrail dininin karakterine uyacak biçime sokulmuştur."[9]

"... Aslında Babillilerin evrenin yaratılışı inancına yakın olan bu görüş, Musa dininin yabancı konuları işlemekteki kudretini bir kere daha gösterir."[10]

Aynı ansiklopedide "Asur-Babil" efsanelerinden "Adapa" efsanesine de yer verilir ve bu efsane şöyle açıklanır:

"Adapa, Asur-Babil efsanelerinden biri. Âdem Peygam-ber'in yasak meyveyi yemesi üzerine cennetten kovulduğunu ve ölümlülüğünü anlatan öyküye benzeyen efsane, bugün eksik olarak elimizde bulunmaktadır. Çivi yazılı tabletlerin bir bölümü Mısır'daki Tel-el-Amarna mahzeninde, bir bölümü de Assurbanipal'in kitaplığında bulunmuştur. Efsaneye göre Adapa, zeka tanrısı Ea'nın oğluydu, Etidu kentinde yaşıyordu. Fakat bütün hikmetine rağmen kendisine ölmezlik verilmiyordu.

Bir gün balık avmdayken kayığını deviren güney rüzgârına kızarak onun kanatlarını kırdı. Adapa, ceza görmek üzere Gök Tanrısı Anu'nun huzuruna çıkarıldığı zaman kıskanç Ea, kendisine sunulacak ekmekle suya dokunmamasını Adapa'ya tembih etti. Anu'nun huzurunda, Tanrılardan Temmuz ile Gişzida araya girerek mutlak bilgiye sahip olan Adapa'nm, ölmezlik de verilerek Tanrılaştırılmasmı rica ettiler (Anu'dan). Bunun üzerine Anu, Adapa'ya ölmezlik ekmeğini ve suyunu sundu. Fakat Adapa, bunları reddettiği için, kendisiyle birlikte bütün insanlar ölümlü oldular."[11]

Havva'ya yasak meyveyi yemesini öneren *Tevrat'ın* diliyle "yılan" ve *Kur'ari*ın diliyle "Şeytan", söz konusu ağacın meyvesinin "ölmezlik" kazandıracağını söylemişti, *Tevrat* ve *Kur'an'a* göre.[12] Bu da göz önünde tutulursa, kutsal kitaplara Âdem-Havva öyküsünün nereden geçtiği daha açık biçimde anlaşılır. *Tevrat'a* efsanelerden, özellikle de Sümer ve Babil efsanelerinden daha nice öyküler geçmiştir. Hatta Sümer ve Babil kaynaklarından birtakım ilkel yasa hükümleri bile aktarılmıştır *Tevrat'a.* Tabii oradan da ötekilere...[13]

Âdem ve Havva öyküsünün konumuzu ilgilendiren yanı, "Adem"e "eş" olacak bir "dişi"nin düşünülmüş olmasıdır.

Erkek ve dişi. Biri olmayınca öteki de olmaz, olamaz. Kadınsız erkek, erkeksiz kadın düşünülemez. Biri olunca öteki de olur. Yaşamın vazgeçilmez bir gerçeğidir bu. İlkel biçimde de olsa, kutsal kitaplarda yer verilen "Âdem ve Havva" öyküsü, bu yaşam gerçeğinin dile getirilişidir. "Âdem" yaratılmamış, sonra onun "yalnız" kalması "hoş görülmemiş" ve hemen ardından bir "eş", bir "dişi", yani "Havva" da yaratılmış. Böylece Âdem, "dişisiz" bırakılma-

mış. *Tevrat'ın* anlatışıyla öylesine bir dişi verilmiş ki Âdem'e, vücudunun bir parçası olmuş, "Kemiğinden kemik, etinden et“ durumuna gelmiş.

Zaten bu eş, onun "kaburga kemiklerinden" yaratılmış değil miydi? *Tevrat,'* "ilk eş"in, yani "Hawa"mn "Âdem" için ne demek olduğunu böyle açıkladıktan sonra Âdemoğullarının eşlerinin durumlarına ve kendileri için ne denli önemli olduklarına da değiniyor. Hem de çok ilginç biçimde: "Bunun için insan, anasını ve babasını bırakacak ve karısına yapışacaktır. Ve bir beden olacaklardır."

Demek ki *Tevrat,* "dişi"yle "erkek"i "bir beden gibi" kabul ediyor. *Tevrat*'ta "seks"e ne denli değer verildiğini açıkça anlatmıyor mu bu?

Cennette "Âdem ve Hawa"ya yasaklanan "meyve" neydi ve neden "yasaklanmış"tı?

Bu konuda çeşitli yorumlar vardır. Ama bunların içinde yalnızca biri konumuzu ilgilendirir: Kimi yorumculara göre, "yasak meyve", Âdem ile Havva'nın "cinsel ilişki"leriydi. Neden yasaklandığına gelince: M. Sadeddin Evrin bu yasağı, eşlerin "meşru evlilik"ten önce birbirlerine dokunmamaları ve "vücut arkadaşlığımdan önce bir "ruh arkadaşlığı sağlamak" gereğine bağlıyor.[w]

Yani demek istiyor ki, Âdem ile Havva, "meşru bir evlilik"e girmeden önce cinsel ilişki kurmasınlar, önce, bir süre "arkadaşlık" etsinler diye "yasak meyve"den, yani "cinsel ilişki"den uzaldaş-tırılmışlardı. Ne var ki bu yorum, pek tutarlı gözükmüyor. Çünkü Âdem ile Havva için "meşru evlilik"ten önce "nişanlılık" gibi bir dönem söz konusu değildi. "Yasak meyve" eğer "cinsel ilişki"yse, bu, "cennet"te kaldıkları sürece yasaklanmıştı Âdem ve Havva'ya. Kutsal kitapların anlattığı böyle. Bu ilk çift, "cennetten kovulma"yı göze almadan, hiçbir zaman "yasak meyve"ye yaklaşamayacaklardı, yani cinsel ilişki kuramayacaklardı. Bu durumda bir seçim

yapmaları gerekiyordu: Ya "cennet" ya da "cinsel ilişki". Âdem ile Havva İkincisini seçtiler. "Cennetten kovulma" pahasına da olsa... Ve tabii kovuldular. *Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisi'nde* şöyle denir:

"...Âdem, yalnız başına kendi kendine yetmemiş ve Havva'nın arkadaşlığını gereksemiştir. Havva'nın yaratılışı, tek bir cinsin kendi başına ne hazzı ne de mutluluğu bulamayacağının bir anlatımıdır. Âdem günah işlemeyi ve dolayısıyla cennetten kovulmayı göze alarak Havva'nın kendisini baştan çıkarmasına razı olmuştur. Bu da iki cinsin arasındaki çekiciliğin ne denli güçlü olduğunu gösterir. Âdem erkek ve Havva da kadın olarak birbirlerinden çok değişik olmakla birlikte, birbirlerini tamamlayıcı niteliktedirler. Her ikisi de kendi başlarına eksik ve kendi kendilerine yetersizdirler. Ancak sevgi, cinsel ilişki ve haz içinde birleşebildikleri zaman kendilerini tamamlayabilirler. Din kitaplarının işlediği Âdem ile Havva efsanesi, insanlığın en büyük gerçeğini dile getirmektedir. Kadın ve erkek, ancak birlikte oldukları zaman mutluluk meyvesini tadabilirler."[14]

Tüm toplumların inançlarında ilk çift, "Âdem ve Havva" diye geçmez. Başka başka ad, nitelikte geçer. İlk çift "İskandinavlarda Ask-Embla,

Japonlarda Îzanami-İzanakhi, Çinlilerde Yin-Yang"dır.[15]

Dünyadaki tüm insanların "bir kadın ve erkekten" türemiş olmaları düşünülebilir mi? Bilimsel açıdan düşünülemez elbet. Böyle bir düşünce ancak, inançlarda, efsanelerde yer alabilir. Ne var ki konumuz bu değildir. Onun için, bilimsel açıdan böyle bir şeyin neden düşünülemeyeceği üzerinde durulamayacak.

İlk Cinayet ve Kadın

Gerek *Tevrat'*ta gerek *Kur'an'da*, "Âdem"in "iki oğlu"ndan söz edilir: Kain ve Habil. Adlar Kur'an'da geçmez, ama *Tevrat'ta* geçer. "Kain"e, Müslümanlar “Kabil" derler.

Tevrat'ta ve *Kur'an'da* Âdem'in iki oğlundan birinin öbürünü, yani Kain'in (Kabil'in) Habil'i öldürdüğü anlatılır.[16] Ama niçin öldürdüğü anlatılmaz. Niçin öldürdüğü, *Tevrat* ve *Kur'an* yorumlarında açıklanır. *İslâm Ansiklopedisinde* şöyle anlatılıyor konu:

"Bu hikâye, zayıf ve kuru görüldüğünden, *Tevrat* tefsirleri gibi *Kur'an* tefsirleri de bu hareketin ruhi saiklerini keşfetmeye çalışmışlar. *Kur'an* tefsirlerine göre: Âdem'in oğulları hep, birer kız kardeş ile birlikte ikiz olarak doğmuşlardır. Kabil'in kız kardeşinin adı Aklîme (İklime) ve ondan iki yaş küçük olan Habil'in kız kardeşinin adı da Labune idi.

(...) Âdem her erkek kardeşin diğer erkeğin kız kardeşiyle evlenmesini emretmişti. Kabil ise, kendi ikiz kardeşini almak istiyordu. Çünkü o daha güzeldi. İki kız kardeşten

daha güzelini kimin alacağı, kurban kesmek suretiyle tayin edilecekti. (...) Kurbanının kabul edilmemesinden öfkelenen Kabil, 20 yaşındaki kardeşini (Habil'i) öldürdü."[17]

Demek ki, Habil'in kız kardeşinin güzelliği, Kabil'i baştan çı-karmasaydı, Kabil, Habil'i öldürmeyecekti, *Tevrat* ve *Kur'an* yorumcularına göre. Bu yorum, cinsel içgüdünün, *Tevrat* ve *Kur'an* yorumcularınca da ne denli önemsendiğini gösterir. Bu yoruma göre, "ilk cinayet", "dişi” ve dişinin güzelliği yüzünden işlenmiş oluyor. Konumuz yönünden oldukça ilginç bir yorumdur bu.

Allah'ın Oğullan - Adam'ın Kızlan

“Ve vaki oldu ki toprağın yüzü üzerinde adamlar çoğalmaya başladı ve onların kızlan doğduğu zaman, Allah oğullan adam kızlarının güzel

olduklarını gördüler ve bütün seçtiklerinden kendileri kanlar aldılar. Ve Rab dedi: Ruhum adam ile ebediyen çekişmeyecektir, çünkü o da ettir, bunun için onun günleri yüz yirmi yıl olacaktır. Allah oğulları insan kızlarına vardıkları zaman, o günlerde, hem de ondan sonra, yeryüzünde Nefılim (iri adamlar) vardı. Bunlar eski zamandan (kalma) zorbalar, şöhretli adamlardı."[18]

Tevrat'ın bu ayetleri dolayısıyla *Tanrıların Arabaları* adlı kitabıyla büyük ün kazanmış ve ülkemizde de geniş bir çevre tarafından tanınmış olan Erich Von Dâniken şu sorulan soruyor:

"İnsanın kızlarını kendilerine eş olarak alan 'Tanrı'nın oğulları' kimlerdi? Tanrı bir tek olduğuna göre 'Tanrı'nın çocukları' neyin nesiydiler?"[19]

Dâniken'e göre "Tanrı" ve "Tanrı'mn çocuklarıyla" anlatılmak istenen, "uzaylılardır": "Tanrı'lar, uzaydan geldiler. Kimi yaratıkları seçerek döllediler. Genetik malzemelerini taşıyan yaratıklara, gelişme yeteneğindeki bir uygarlık için gereken kuralları ve öğütleri verdiler. "[20]

Erich Von Dâniken *Tevrat*'ta sözü geçen “nefilim" (iri adamlar) üzerinde de duruyor, bu konuda da şunları yazıyor:

"Karşımıza yine insanlarla çiftleşen 'Tanrı'mn oğullan' çıkıyor. İlk kez devlerden söz edilmesi de burada (...) Acaba 'devler' nasıl yaratıklardı? Dev binaları kuran, kocaman taşlan oradan oraya sürükleyen atalarımız mı yoksa teknik yetenekleri yüksek uzaylılar mı? Kesin olan bir şey var: *Tevrat*, 'devler'den söz ediyor ve onları 'Tanrı'mn oğullan' tanımlıyor. 'Tanrı'mn oğulları' ise, insanlarla çiftleşiyor ve çoğalıyorlar."[21]

Bu yoruma göre "Âdem"den önce de dünyamızda insanlara benzer akıllı yaratıklar vardı ve yaratıklar dünyamıza "başka dünyalardan" gelmişlerdi. *MTevrat"ta* sözü edilen "Âdem'in (Adamın) kızlan"yla çiftleşen "Allah'ın oğulları" bunlardı. İleride, *"Kur'an1* da Seks" bölümünde görüleceği gibi *Kur'arı* ayetlerinde de "Âdem'den önce akıllı yaratıklar" bulunduğunu kabul eder nitelikte anlatımlar yer alır; Dâniken'in yorumuna elverişli anlatımlar. Muhyiddin b. Arabi diyor ki:

"Rüyamda kendimi Kâbe'yi bir takım insanlarla birlikte tavaf ediyor gördüm. Bunlardan biri beni bilmediğim bir adla çağırdı. Sonra bana dedi ki, ben senin atalanndanım.

’Ne vakit ölmüştün?' dedim. 40 bin küsur yü önce, dedi. Âdem'den bu yana o kadar yıl geçmedi ki, dedim. Şöyle

karşılık verdi: Hangi Âdem'i soruyorsun? Sana yakın olandan mı, yoksa başkasından mı? Bunun üzerine Peygamberin şu hadisini hatırladım: Cenabı Hak, Âdem'den önce yüz bin Âdem yaratmıştır."

Muhyiddin b. Arabi'nin bu sözlerini *Fütûhât*-1 MeJckiyye'den aktaran M. Sadeddin Evrin de Erich Von Dâniken'in yorumuna uygun görüşü benimsiyor ve ünlü gizemcinin sözlerine, bu yoldaki görüşünü kanıtlamak için sıraladığı kanıtlar arasında yer veriyor.[22]

Gerçek ne olursa olsun, *Tevrat* ayetlerindeki anlatımlar ilginç: "...Ve onların kızları doğduğu zaman, Allah oğulları, Adam kızlarının güzel olduklarını gördüler ve bütün seçtiklerinden kendilerine karılar aldılar..."

Konumuz yönünden bizi ilgilendiren de burasıdır sadece.

Tufan ve Yeniden Üreme

"Tam o günde Nuh ve Nuh'un oğullan Sam, Ham, Yafet ve karısı ve oğullarının 2 karısı kendileriyle birlikte gemiye girdiler. Onlar ve kendi cinsine göre her hayvan cinslerine göre bütün sığırlar ve cinslerine göre toprak üzerinde her sürünen ve cinsine göre her kuş, her çeşitten her kuş girdiler. Ve kendisinde hayat nefesi olan her bedenden ikişer ikişer gemiye, Nuh'un yanma girdiler. Ve girenler Allah'ın ona emrettiği gibi bütün beden sahiplerinden erkek ve dişi olarak girdiler. Ve Rab onun üzerine kapıyı kapadı."[23]

"Tufan" efsanesi, kutsal kitaplara eski efsanelerden, özellikle Sümer efsanelerinden geçmiştir. *Tevrat'ın* kaleme alınışından en az 1.500 yıl ve miladdan 3.000 yıl önceki Sümer efsanelerindeki "tufan" öyküsü ile *Tevrat'taki* "tufan" öyküsünü karşılaştırdığınız zaman aşağı yukarı birbirinin aynı olduğunu görürsünüz. *Tevrat* yazarı ya da yazarları *Tevrat'ı* kaleme aldıkları zaman bu öyküyü biraz değiştirerek almışlardır. Aynı öykü biraz daha değişik

biçimiyle *Kur'an*'a da geçmiştir. Hepsinde konumuz yönünden dikkati çeken de "erkek ve dişi"ye önem verilmiş olmasıdır. Çünkü hepsine göre, insanlar ve öteki hayvanlar gemiye alınırlarken "her cins"ten "erkek ve dişi" olarak alınması buyurulmuş Tann tarafından.[24] Demek ki Tanrı'ya göre de üremenin bir başka yolu yok. "Çift"ler olacak, "çiftleşme"ler olacak ve “üreme" bu yolla gerçekleşecek. Sümerlerin tabletlerindeki konuya ilişkin

anlatım oldukça ilginç. Ünlü Sümer Tanrısı Ea, Sümerlerin Nuh'u durumundaki bilge Utnapiştim'e şöyle buyurur: "Gemiye, bütün canlı yaratıkların tohumunu al!"[25] Bu buyruğa uyan Utnapiştim, ailesiyle ve "bütün canlıların tohumuyla" birlikte tufandan kurtulur.[26]

Tevrat'a göre Tanrı tufandan sonra Nuh'a buyruğunu şöyle yöneltir: "Semereli olun ve çoğalın ve yeryüzünü doldurun. (...) Yeryüzünde türeyin ve onda çoğalın."[s] Kutsal kitabın yazdıktan-na göre Nuh'tan sonra, kurtarılmış olan gerek insanların ve gerek öteki hayvanların "dişi ve erkek"leri, yani "çift"ler "çiftleştiler" ve dünya yüzünde "yeniden üreme" başladı. Ve insanlar, hayvanlar, giderek çoğalarak dünyamızı doldurdular. *Tevrat*'a göre tufandan sonra Tanrı yeryüzünde hızlı bir "üreme" olsun istiyordu ve onun için de çiftlere buyruğunu bu yolda yöneltiyordu: "Semereli olun ve çoğalın!" Yani "Çiftleşin ve üreyin!"

İbrahim Peygamber, Güzel Karısı Sara (Sare) ve Mısır Hükümdarı

"Ve vaki oldu ki ülkede kıtlık oldu. İbrahim (Abram) misafir olmak üzere Mısır'a gitti. Çünkü ülkede kıtlık ağırdı.

Ve vaki oldu ki, Mısır'a gitmesi yaklaştığı zaman, karısı Sa-ra'ya dedi: İşte biliyorum ki, sen güzel bir kadınsın. Ve olur ki Mısırlılar seni görünce, bu onun karısıdır derler ve beni öldürürler, fakat seni sağ bırakırlar. Senin için bana iyi davranılsın ve senin sebebinle canım bağışlansın diye, onun kız kardeşiyim de. Ve vaki oldu ki İbrahim Mısır'a girdiği zaman, Mısırlılar kadının (Sara'nın) çok güzel olduğunu gördüler ve Firavun'un emirleri onu gördüler ve onu Fira-vun'a övdüler ve kadın, Firavun'un sarayına alındı."[27]

Tevrat'ta daha sonra anlatıldığına göre: "Firavun'un sarayına" alındıktan sonra güzel Sara için İbrahim'e "çok iyi davranıldı". Canı bağışlandıktan başka, birtakım olanaklar da sağlandı. "Koyunlar"a, "sığırlar"a, "dişi eşekler"e, “develer"e, ve “cariyeler"e kavuştu İbrahim Peygamber.[2] İbrahim'in istediği de bu değil miy-

di? Bunun için kanst Sara'yı "kız kardeşim" diye tanıtmamış mıydı? Ne var ki Firavun, sonradan gerçek durumu anladı. O yüzden de şöyle çıkıştı İbrahim'e: "Bana bu yaptığın nedir? Bunun senin kann olduğunu bana niçin bildirmedin? Niçin 'Bu benim kız kardeşimdir!' dedin, ben de onu karı olarak aldım? İşte kann, al ve git!"[28]

Bu öykünün, Tevrat'tan Hz. Muhammed'in sözlerine (hadislere) de geçtiği görülüyor. Ancak biraz değiştirilerek aktarıldığı anlaşılıyor. Böyle

olması da doğaldır. Çünkü, *Tevrat*'tan *Kur'an*'a ve hadislere olan aktarmalar, her zaman aynen olmaz. Kimi zaman, hatta çoğu zaman biraz değiştirilerek aktarılır.

Bu öykü, *Sahihi Buhari Muhtasarı Tecridi Sarih Tercemesi*'nin 1017. Hadisinde yer alır. Aynı öyküye, *Tecridi Sarih'in* 1380. Hadisinde de değinilir. Bu hadiste İbrahim Peygamber'in 3 yalan söylediği ve karısı Sara (Sare) için dediği "Bu, benim kız kardeşimdir!" sözünün, bu "üç yalandan biri" olduğu açıklanır. İbrahim'in bu yalanı, İbni Cevzi gibi İslam düşünürlerinden kimilerinin ”zihni"ni oldukça yormuştur.[29]

İbrahim, karısı Sara (Sare) ve Sara'nın Mısır hükümdannın sarayına alınışına ilişkin öykü, Müslümanlar katında sağlam hadis kitaplarından sayılan *Sahîh-i Müslim'de* de yer almıştır. *Tecridi Sarih'in* 1017 ve 1380. Hadisleri, *Sahîh-i Müslim'de*, "Kitabu'l-FedaiF'de, “İbrahim Peygamber'le ilgili Bap"ta, 154. Hadis olarak yer alıyor.[30]

Demek ki karısı "Sara"nın (Sare'nin) güzelliği ve dişiliği olmasaydı, İbrahim Peygamber canını kurtaramayacaktı Firavun ve adamlarının elinden. Sara, güzelliği ve dişiliğiyle hem kocasının canını bağışlattı hem de kocasına birtakım olanaklar sağladı.

İyi ama Peygamber, ölümden kurtulma amacıyla bile olsa, nasıl yalan söyleyebilir? Daha önemlisi kendi kurtuluşu için karısının güzelliğini ve dişiliğini nasıl araç olarak kullanabilir? Yani İbrahim Peygamber bu yola nasıl gidebildi?

Bu öyle bir sorudur ki İslam'ın en usta "tevilci"leri bile, buna doyurucu bir karşılık bulamamışlardır. Denebilir ki Hz. Muham-med konunun böyle kafaları kurcalayacağını bilseydi belki de Tevrat'tan aktarmayacaktı bu öyküyü. Gerçi hadiste, hükümdarın "Sara"yla cinsi birleşimde bulunmadığı, Tanrı'nın buna izin vermediği anlatılıyor. Ama bu bile akla gelen soruları yok etmeye, İbrahim'in tutumunu açıklamaya yetmiyor.

Tevrat'ın anlattıklarına bakılırsa, Sara, kocasına oldukça ödün vermişti. Kocasına kendi cariyesi olan Hacar'ı sunmuştu. Kocası, yani İbrahim Peygamber bu cariyeyle yatmıştı.[31] Ancak sonraları kadınlık kıskançlıkları baskın geldi. Sara, kocasını sıkıştırdı, kocası da zavallı cariyeye dilediği kötülüğü yapması için izin verdi ona. Konunun bu kesimi, *Tevrat'ta* şöyle açıklanır:

"Fakat İbrahim Sara'ya dedi: İşte cariyen senin elindedir, gözünde iyi olanı kendisine yap. Ve Sara ona cefa etti ve Hacar onun yanından kaçtı. Ve Rabbin meleği, Şur yolunda olan pınarın, çölde sular pınarının başında buldu. Ve dedi: Ey Sara'nm cariyesi Hacar, nereden geldin? Ve nereye gidiyorsun? Ve dedi: Ben hanımım Sara'nm yanından kaçıyorum."[32]

Lut Peygamber'in Toplumu, Kızları ve Melekler

Tevrat'ın ve *Kur'an*'m anlattıklarına göre, Lut Peygamber'in içinde yaşadığı toplum, "günah" işlemekten hiç çekinmeyen bir toplumdu. Bu toplumda olanlar genellikle "uçkurlarına düşkün"düler. En çok da kendi cinslerine ilgi duyarlardı. Yani “oğlancılık" (Homoseksüellik) yaygındı bu toplumda. *Kur'an*'a göre oğlancılık, Lut toplumundan önce, hiçbir toplumda rastlanmadık bir sapıklıktı.[33] Lut, onlara şöyle diyordu: "Siz kadınları bırakıp da erkeklere şehvetle yaklaşıyorsunuz. Doğrusu çok aşırı giden bir toplumsunuz."[34]

Yine *Tevrat'ın* ve *Kur'an'ın* anlattıklarına göre, bu toplum yok edilmek istenmişti. Yok edilsin diye "melek"ler gönderilmişti. Yani söz konusu toplumun bulunduğu ülkeyi "altüst" etme görevi verilmişti meleklere: "İki melek akşamleyin Sodom'a vardılar. Lut, Sodom'un kapısında oturuyordu. Ve Lut, görünce onları karşılamak için kalktı ve yere kapandı ve dedi: İşte efendilerim! Şimdi kulunuzun evine inin. Ve geceyi geçirin. Ve ayaklarınızı

yıkayın, erken kalkıp yolunuza gidersiniz. Ve dediler: Hayır, biz geceyi meydanda geçireceğiz. Ve Lut, onları çok zorladı ve onlar onun yanına indiler. Ve evine girdiler. Ve Lut, onlara ziyafet yaptı. Ve mayasız ekmek pişirdi ve yediler.

Fakat onlar yatmazdan önce şehrin adamları, Sodom adamları, her mahalleden, gençten kocamışa kadar bütün halk evi sardılar. Ve Lut'u çağırıp ona dediler: Bu gece senin yanma giren o adamlar nerede? Onları bize çıkar ve onları bilelim!"[35]

Anlaşılan "melek"ler birer "oğlan" görünüşlüydüler. "Sodom adamları", "atoli"lerini onlarla doyurmak istiyorlardı.

Bu sırada Lut, bir öneride bulundu: "İşte benim ere varmamış iki kızım var, rica ederim onları size çıkarayım ve onlara gözünüzde iyi olanı (dilediğinizi) yapın. Ancak bu adamlara (meleklere) bir şey yapmayın!"*

Lut Peygamber böylece kızlarını sunmuştu "Sodom adamları"na. Kızlarıyla ilişki kurmalarını ve "şehvef'lerini kızlarıyla doyurmalarını

önermişti. Ancak cinsel isteklerini sadece "oğlanlarda doyurma tutkusunda bulunan "Sodom"lular, bir tek şey istiyorlardı Lut'tan: "Oğlan" görünüşündeki "konuk"larla cinsel ilişki kurmak, öykünün bu kesimi *Kıır'ari*da şöyle anlatılır:

"... (Lut), 'Ey toplumum! İşte bunlar benim kızlarım! Onlar sizin için daha temizdir. Tanrı'dan sakının, konuklarım önünde beni rezil etmeyin. İçinizde aklı başında kimse yok mu?' dedi. (Onlarsa) 'Senin kızlarınla bir işimiz olmadığını biliyorsun. Bizim şimdi ne istediğimizi de biliyorsun sen!' diye karşılık verdiler."[36]

Yani Lut toplumu, "Sodom"lular, "kız"ı, kadını filan değil, ille de "oğlan"ları istiyorlardı. Onun için kızlarını sunan Lut'un öneri-

sini kabul etmemişlerdi. "Oğlancılık" daha çok ilgilerini çekiyordu onların.

Bu toplumun sonunun ne olduğu, *Tevrat*'ta ve *Kur'an*'da aşağı yukarı aynı biçimde anlatılır. Lut toplumunun yaşadığı kentler, "Sodom" ve "Gomorra" altüst edildi. Tevrat'ın anlatışı şöyle:

"Ve Rab Sodom ve Gomorra üzerine göklerden kükürt ve ateş yağdırdı. O şehirleri ve bütün havzayı ve şehirlerde oturanların hepsini ve toprağın üzerindeki bitkileri altüst etti. Fakat karısı onun arkasından baktı ve bir tuz direği oldu."[37]

Kur'an'ın anlatışı da şöyle:

"Buyruğumuz gelince oraların altını üstüne getirdik, üzerine de Rabbinin katından işaretli olarak yığın yığın sert taş yağdırdık. Bu ceza, zalimlerden hiçbir zaman uzak kalmayacaktır."[38]

Erich Von Dâniken, "Sodom" ve "Gomorra"nın ve buralarda yaşayanların yok edilişleriyle ilgili *Tevrat'ın* anlattıklarını ilginç buluyor. Dâniken, bu işi planlayan ve uygulayanların, "uzaylılar", başka dünyalılar olduğu inancındadır. Söz konusu kentlerin ve halklarının, yukarıdan atılan ve "atom bombası"na benzeyen silahlarla yok edildikleri görüşündedir.[39] Konumuzu ilgilendirmediği için işin bu yönünü geçiyoruz.

Kısacası, Lut'un toplumu, *Tevrat'a* ve *Kur'an'a* göre "günahkâr"dı. En büyük günahı da "oğlancılık"tı ve onun için yok edilmişti.

Tevrat'ın Buyruğu ve Oğlancılık (Homoseksüellik)

Tevrat, şu buyruğu yöneltiyor inanırlarına: "Kadınla yatar gibi, erkekle yatmayacaksın, uzak kalınması gereken şeydir bu,"[40] İnsanlar, *Tevrat'ın* bu buyruğuna uymuş mudur? "Oğlancılık"tan (Homoseksüellik'ten) uzak kalınabilmiş midir?

M. Sadeddin Evrin şunları yazar:

"Aylık baskısı 25 milyon olan *The Peoples Magazine* adındaki katolik din dergisinin Ocak 1966 sayısında, başyazıda ünlü bir din adamı olan Daiel Dare, bütün Kanada'da sayıları birkaç milyonu bulan Homoseksüellerin kurdukları klüpler, toplantı lokalleri ve yayın organlarıyla normal yurttaşlar arasında huzursuzluk yarattıklarını belirterek bütün cinsel sapıkların idamını istemişti. Öte yandan İngiltere'de Oxford Üniversitesi öğrencilerinden 2 bin kişi, homoseksüelliği cezalandıran kanunun kaldırılması için dilekçe vermişlerdi. Kenterbury Baş Piskoposu da 30 yaşını geçkin erkekler arasında anormal cinsi münasebetlerin biraz tabii olduğunu söylemişti. Nihayet, rüştünü ispat edenler arasında rızalarıyla ve kapalı yerlerde yapabileceklerine dair kanun, Avam Kamarası'nda alkışlarla kabul edildi.

Almanya'daki 1,5 milyon homoseksüel de cezanın kalkmasını, hatta bunlardan bazıları aralarında karıkoca hayatına müsaade edilmesini istiyordu. Nihayet başka bir memlekette bir çift erkeğin nikah merasiminin yapıldığını gazetede okuduk.

Görülüyor ki, ahlakın gittikçe kötüleşmesini çok sert cezalarla önlemeyi düşünen yahut bu hali tabii gören din adamları arasında o memleketin kanunları da toplumun gidişine uymak zorunluluğunda kalmıştır. Esasen ne Kanadalı din adamı ne de Kenterbury Baş Piskoposu, kanun yapmaya yetkilidir. *Eski Ahit* Levililer 18/22'deki 'Kadınla yatar gibi erkekle yapmayacaksın!' (...) hükmüne aykırı bir şey söylememeleri gerekirdi din adamlarının. Ama Hıristiyanların kutsal başkanı olan bir Papa bile, vaktiyle bu günahı resmen işlemişti: On altıncı yüzyılda Papa olan Jules III., metresiyle yaşamaktan hazzetmediği için, ruhani ve cismani idarede işi serip, âşığı olduğu Innocent (günahsız) adında 17 yaşında bir delikanlı ile, hiç utanma duymadan yaşaya-bilmişti. Papa bu gence Kardinallik rütbesini vermişti. Ve Hıristiyanlara Papa tarafından ihsan edilen bütün lütuflar onun eliyle yapılmıştı..."[41]

Bunları göz önünde tutunca insan şöyle düşünmekten kendini alamıyor:

"Oğlancılık" günahını işledikleri için Tanrı, Lut toplumunu yok etti. İyi ama aynı günah işlenegeldiğine göre niye bir şey olmuyor? Yani Lut toplumunun günahını işleyen başka toplumları

neden yok etmiyor Tanrı? Tanrı'nın Lut toplumunu yok etmesi, bu tür günahı işleyenlerin kökünü kazıma amacıyla olmuşsa aynı günahı işleyen başka toplumların yaşamalarına neden izin verilmiştir? Üstelik "Papa"lar bile aynı günahı işlerken?

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisinde şunları okuyoruz:

"... Birçok ülkelerde homoseksüel davranışlarda bulunmak, yasalara aykırıdır. Ama bu tür yasakların homoseksüelliği önlediği ya da azalttığını söylemek doğru olmaz. Genellikle homoseksüellik küçük görülür. Oysa bu kişiler de herkes gibi ideal bir eş bulmak, mutlu bir evlilik kurmak isteğinde olabilirler. Hatta dünyanın bazı yerlerinde bu tür 'evlilik'ler vardır. Birlikte yaşayan aynı cinsten iki kişinin kurdukları yuva ile ayrı cinsten iki kişinin kurdukları yuvalar arasında hemen hemen hiçbir fark yok gibidir. Ayrıca tüm homoseksüelleri aynı gruba koymak, en azından anlayışsızlıktır. Bir takım peşin yargıların etkisinden kurtularak bakıldığında ‘homoseksüeller[1] grubunda da 'normal' saydığımız grupta olduğu kadar çeşitli kişiler, çeşitli ölçü ve değerler bulunduğu açıkça görülebilir.

Günümüzde, dünyanın bazı ülkelerinde (örneğin Danimarka'da) homoseksüeller, kulüpler, özel dergiler ya da ilanlar aracılığıyla birbirlerini bulabilmektedirler. Yasaların ve toplum kurallarının anlayışsızlığına karşın, bu kişilerin de hemen hemen herkes kadar mutlu bir yaşam sürme imkânları olabilmektedir."[42]

Bir zamanlar homoseksüeller, "Masonluk" gibi "kardeşlik" örgütü bile kurmuşlardı. Hatta homoseksüellerin kurdukları "kardeşlik" örgütü, "Masonluk"tan ve "herhangi bir dini mezhepten bile" daha güçlüydü. Homoseksüeller "bütün inanç, devlet ve sınır duvarlarını aşan bir bağ kurmuş; en uzak, en yabancı kişiler bir kardeşlik toplumu içinde, her türlü saldırı ve savunmaya hazır olduklarını göstermişlerdi.[43]

Homoseksüellerin bir kesimi de "Sodomistler Mezhebi" kurmuşlardır bir tarihte: "XIV. Louis'nin egemen olduğu sırada Ver-sailles Sarayı'nda, büyük bir homoseksüellik skandali meydana çıkmıştı. En yüksek soylular kesiminin kimi üyeleri, bu arada Conti Prensi Duc de Gramont ile Marquis de Beman da vardı. Üyelerinin, kadınlarla hiçbir ilişki kurmaması için ant

içmek zorunda olduğu bir kulüp kurulmuştu. Paltolarının içinde, ayağının altına bir kadın almış ezen bir erkeği gösteren altın bir haç vardı. Saray tiyatrosunun ve operasının Müdürü Floransalı Jean Baptiste de Lully de bu işe karışmıştı. Kendisine 'Sodom Kralı' denmişti. Bu mezhebin izleyicilerine de Sodomistler deniyordu."[44]

"Sodomistler", yani Lut'un toplumu "Sodomlular" gibi, “oğlancılığı benimseyenler"... Tarihin her döneminde varolagelmiş-lerdir bunlar. Ve hiçbir dönemde de eksik olmayacaklardır.

Lut Peygamber ve İki Kızı

Tevrat'ta yazılı olduğuna göre, Lut Peygamber'in iki kızı, babalarına şarap içirerek onu sarhoş etmişler, onunla cinsel ilişki kurmuşlar ve ondan, yani babaları Lut'tan gebe kalmışlardır. *Tevrat'* ta bu şöyle anlatılır:

"Ve Lut Tsoar’dan çıkıp dağda oturdu ve iki kızı onunla birlikteydi. Çünkü Tsoar'da oturmaktan korktu ve o ve iki kızı bir mağarada oturdular. Ve büyük kızı küçüğüne dedi: Babamız kocamıştır ve bütün dünyanın yoluna göre yanımıza girmek için ülkede erkek yoktur. Gel, babamıza şarap içirelim ve babamızdan zürriyeti yaşatmak için onunla yatarız. Ve o gece babalarına şarap içirdiler ve büyük kız girip babasıyla yattı ve (Lut) onun yatmasını ve kalkmasını bilmedi. Ve vaki oldu ki, ertesi gün büyük kız küçüğüne dedi: İşte dün gece babamla yattım. Bu gece de ona şarap içirelim ve babamızdan zürriyeti yaşatmak için gir, onunla yat. Ve o gece de babalarına şarap içirdiler ve küçük kız kalkıp onunla yattı ve onun yatmasını ve kalkmasını bilmedi. Lut'un iki kızı böylece babalarından gebe kaldılar. Ve büyük kız bir oğul doğurdu ve onun adını Moab çağırdı, o bugüne kadar Moablıların atasıdır. Ve küçük kız da bir oğul doğurdu ve onun adını İbni Ammi diye çağırdı, o bugüne kadar Ammen oğullarının atasıdır."'

Tevrat'ta bu anlatılanlar için İslam yazarları "Lut Peygamber'e yöneltilmiş bir iftiradır" derler. Bu yazarlardan İbni Hazm (ölüm: H.456 / M.1063), Tanrı'mn, "kendi kızlarıyla art arda cinsel ilişkide bulunmak gibi çok çirkin bir iş"i, kendi Peygamber'ine "isnat" etmiş olamayacağını yazar. Böyle bir "iftira"nm *Tevrat'*ta yer almasını, *"Tevrat'ın* değiştirilmiş olduğu"na "bir kanıt" diye gösterir.[1] Bu "itiraz"lar karşısında akla şu sorular gelir ister istemez: *Tevrat'*ta, Lut Peygamber'in kızlarını "gebe" bıraktığına ilişkin ve benzeri açıklamalar eğer birer "iftira" ise, bunların birer "iftira" olduğu *Kur'ari*da neden açıklanmamıştır? *Tevrat* "değiştirilmiş"se Hz. Muhammed'den çok önceleri değiştirilmiştir. *Tevrat'a* sonradan birtakım

"iftira"lar sokuşturulmuş olsaydı, *Kur'ari* da açıklanmaz mıydı bu iftiralar? *Kur'arida* böyle bir açıklama yer almıyor, tersine, Mâide Suresi'nin 43. ayetinde, Tevraf'takilerin "Tann'nın hükmü" olduğu belirtiliyor. Gerçi *Kur'arida,* Yahudiler'in “Üze-yir Tanrı'mn oğludur!" gibi yanlış sözler söyledikleri açıklanır.[2] Ama bu gibi açıklamalarda *Tevrat* değil, "Yahudiler" suçlanıyor. *"Tevrat'ta* yapılan tahriflerle peygamberlere iftira ediliyor. Lut Peygamber'e de iftira edilmiştir. Lut Peygamber şarap içerek kızlarıyla cinsel ilişkide bulunmamıştır" biçiminde bir açıklamaya rastlanmıyor *Kur'arida.* Eğer gerçekten "iftira" edilmiş olsaydı, bu denli önemli bir konuda *Kur'arida* açıklama yapılmaz mıydı?

Kaldı ki İbni Haldun (1332-1406) gibi çok önemli İslam düşünürleri, *Tevrat'ın* "tahrif" edilmiş olamayacağı görüşündedirler.

İbni Haldun, *Tevrat'*ın değiştirilmiş olamayacağına, İbni Abbas’m Buhari'de de yer alan bir sözünü kanıt olarak gösteriyor. İbni Ab-bas diyor ki: "Böyle bir şey olmaz (yani *Tevrat* değiştirilmiş değildir). Bir toplum, peygamberine inen kitabına inansın da, sonra o kitabı değiştirmiş olsun, böyle bir şey düşünülemez. *Tevrat'ın* inanırları olsa olsa, *Tevrat'ı* tevil etmiş olabilirler ve olsa olsa bu tevilleri tahrif sayılabilir."

İbni Haldun, İbni Abbas'ın bu görüşünü, yani *Tevrat'ın* değiştirilmiş olamayacağı yolundaki görüşünü, Mâide Suresi'nin 43. ayetinde de açıkça kanıtladığını yazıyor.[3]

Konumuz *"Tevrat'ın* değiştirilip değiştirilmediği" değildir. Onun için bu konu üzerinde daha fazla durmaya gerek yok. Ancak burada şöyle bir sorunun daha akla geldiğini belirtmek gerek: Eğer eldeki *Tevrat* değiştirilmişse, değiştirilmemiş olan *Tevrat* nerededir? Âl-i İmrân Suresi'nin 93. ayetinde "getirilip okunması" istenen *Tevrat* hangi *Tevrat'*tır? "Tanrı Kitabı" olarak bildirilen *Tevrat'ın* şimdi nerede olduğu söylenebilir mi? Göğe mi uçmuştur bu *Tevrat?*

Yakup Peygamber, Karıları ve Cariyeleriyle İlişkisi

"Ve İshak Yakup'u çağırdı, onu mübarek kıldı ve tembih edip ona dedi: Kenan kızlarından kadın almayacaksın. Kalk, Pad-dan-aram'a, ananın babası Betuel'in evine git ve orada ananın kardeşi Laban'ın kızlarından kendine kadın al..."[4]

Yakup, babası İshak'ın öğüdüne uyarak dayısı Laban'ın "kızlarından almak" üzere yürür, "şark oğullarının memleketi"ne doğru yola koyulur.

Vara vara, yöneldiği ülkenin yakınlarında bir kuyu, kuyunun çevresinde de üç koyun sürüsü bulur. O yörenin halkı sürülerini bu kuyudan suvarmak zorundaydı. Kuyunun üzerinde büyük bir taş vardı. Taşın kaldırılması büyük bir güç gerektirdiği için sürülerini getirenler birbirlerine yardım ederler, taşı birlikte kaldırırlardı kuyunun üzerinden. Sürüler suvarıldıktan sonra da yine elbirliğiyle taşı kuyunun üzerine kapatırlardı. Yakup, kuyunun yanında sürülerini suvarmak üzere gelenlerle karşılaşır, konuşurken dayısını ve dayısının kızlarını sorar. Oradakiler de "İşte, kızlarından Rahel, koyunlarla geliyor!" derler ve kızı gösterirler.

Rahel koyunlarıyla gelir kuyunun başına. Yakup ister ki sürülere su içirme işi bitsin de, kızla konuşmaya sıra gelsin. Acele eder. Ne var ki, oradakiler herkesin gelmesini beklemek zorunda olduklarını, yoksa kuyunun ağzındaki taşı kaldıramayacaklarım söylerler. Yakup olağanüstü bir güce sahiptir. O kocaman taşı tek başına kaldırdığı gibi yuvarlar bir kenara. Ve hemen ardından kıza yaklaşır, dayısının kızı Rahel'i öper. Sonra kendisini tanıtır.

Laban, yani Yakup'un dayısı, kız kardeşinin oğlunun geldiğini duyunca çok sevinir, karşılamaya çıkar, karşılaşınca sarılır, sevgisini ve coşkusunu dile getirir.

Yakup, dayısı Laban'ın yanında kalır, sürüsüne çobanlık eder. Ama Laban, Yakup'un aynı zamanda kendisine damat olmasını ister. Bu isteğini dolaylı yoldan anlatmayı uygun görür, şöyle konuşur: "Kardeşimin (kız kardeşimin) oğlusun diye karşılıksız mı hizmet edeceksin? Olmaz bu. Söylesene hizmetine karşılık ne istersin?"[5]

Yakup, karşılık olarak Rahel'i istediğini ve bu kız için kendisine "7 yıl"[6] hizmet edebileceğini söyler.

Ancak Laban'ın, Rahel'den başka bir kızı daha var: Büyük kızı Lea. Laban ister ki önce Lea evlensin. Çünkü gelenekler bunu, yani büyük kızın önce evlenmesini gerektirir. Bununla birlikte Laban, Yakup'un Lea'yı değil, Rahel'i sevdiğini bilir. Onun için Yakup Rahel'i isteyince "Hayır!" demez. Bir plan düşünür, planını uygular ve Rahel diye Lea'yı verir Yakup'un koynuna. Lea'ya bir de cariye armağan eder: Zilpa.

Laban'ın Yakup'a oynadığı oyun, “zifaf gecesi" ortaya çıkar. Hatta o gecenin sabahı, yani Yakup Lea'yla yattıktan sonra... Yakup, üzüntüsünü şöyle anlatır Laban'a: "Bana bu yaptığın nedir?

Senin yanında Rahel için kalmadım mı, Rahel için hizmet etmedim mi? Beni niçin aldattın?"*

Laban'ın da karşılığı şu olur: "Küçük kızı, büyüğünden önce vermek, bizim yörede olmayacak şeydir. Sen şimdi bu evlenmenin haftasını tamamla. Sonra yanımda kalır ve yedi yıl daha hizmet edersen öbür kızı da sana veririm."[7]

Yakup, ister istemez Laban'ın önerisini kabul eder. Yedi yıl daha çobanlık eder. Ve sonunda sevdiği kızı, yani Rahel'i de alır.[8] Laban, kızı Rahel'e de düğün armağanı olarak bir cariye verir. Bu cariyenin adı da Bilha.

"Ve Rab Lea'nın sevilmediğini gördü, onun rahmini açtı. Ama Rahel kısır kaldı. Ve Lea gebe kalıp bir oğul doğurdu, onun adını Ruben (bir oğul) koydu... Ve yine gebe kaldı, bir oğul daha doğurdu ve dedi: Sevilmediğimi Rab işittiği için bana bunu verdi. Lea, bu çocuğun adını da Şimeon (işitme) koydu. Ve yine gebe kaldı, bir oğul daha doğurdu ve dedi:

Bu kez kocam bana bağlanacak. Çünkü ona üç oğul doğurdum. Onun için çocuğun adını Levi (bağlanma) koydu. Ve yine gebe kaldı, bir oğul daha doğurdu. Ve dedi: Bu kez Rabbe hamt edeceğim (Rabbi öveceğim!). Onun için bu çocuğun adını da Yahuda (övülmüş = Muhammed) koydu..."[9]

Tevrat'ın bu ayetlerine göre, "Rab", yani Tanrı, acıdığı için Lea'dan yana olmuştu. Onun için Lea'nın "rahmini açmış", onu doğurgan kılmıştı. Rahel'i ise "kısır" yapmıştı.

Rahel, ablasının sürekli çocuk doğurduğunu, kendisininse hiç çocuğu olmadığını düşünür, ablasını kıskanır, içini kocasına döker. Kocası çaresiz şu karşılığı verir: "Ben ne yapabilirim? Döl yatağının meyvesini senden esirgeyen Rabbin yerinde miyim ben?"[10]

O zaman Rahel kocasına şu öneride bulunur: "İşte cariyem Bil-ha. Onun yanına gir. Gir de (gebe kalıp) dizlerimin üzerinde doğursun ve ondan çocuklarım olsun."[11]

Rahel böylece, cariyesini kocasına sunar, onunla cinsel ilişkide bulunmasını ister. Yakup kaçırır mı bu fırsatı? Girer Bilha'nın koynuna ve onu gebe bırakır: "Ve Bilha gebe kaldı, Yakup'a bir oğul doğurdu. Ve Rahel dedi: Tanrı davamı gördü, sesimi işitip bana bir oğul verdi. Rahel bunun için çocuğun adını Dan (hükmetti) koydu. Ve Rahel'in cariyesi yine gebe kaldı, Yakup'a ikinci bir oğul doğurdu. Ve Rahel dedi: Kız kardeşimle

büyük güreş yaptım, onu yendim. Rahel bu çocuğun adını da Naftali (güreşim) koydu."[12]

Rahel cariyesini kocasına sunar da, Lea durur mu? O da kendi cariyesi Zilpa'yı sunar Yakup'a. Tabii Yakup'un yine canına minnet! Yakup, Zilpa'yla da yatar. Birkaç çocuk da Zilpa'ya doğurtur. Bundan da Lea mutlu olur. Lea birkaç kez de kendisi doğurur; daha önce doğurduklarından başka... Neden sonra Tanrı "Rahel'i de hatırlar".[13] Rahel'in de bir çocuğu olur: Yusuf.

Yani ünlü Yusuf Peygamber... İleride Firavun'un kumandanlarından Mısırlı Polifar'ın güzel karısı Zeliha'nın gönlünü tutuşturacak olan Yusuf...

Yakup'un dayısı Laban'ın kızlarıyla ilgili öyküsü, *Kur'aria* da yansımıştır. Ama oldukça değişik biçimde... *Kur'arida* Yakup yerine Musa Peygamber geçiyor öyküde. "İki kız"dan söz ediliyor, "su"dan (kuyudan), "davarlar"dan ve sürüye bu sudan su içirili-şinden söz ediliyor. "İki kız"ın bir "yaşlı baba"ları bulunduğu ve kişinin, "kızını vermesi karşılığında" söz konusu delikanlıyı ço-

ban tuttuğu da anlatılıyor. Ama "baba“nın kim olduğu anlatılmıyor. Delikanlının kızı alma karşılığında yapacağı çobanlık süresi de değişik gösteriliyor. "...8 hacc (8 yıl)...” deniyor.[14]

Anlaşılıyor ki, öykü *Tevrat*'tan olduğu gibi alınmamış. Belki de *Tevrat'a* hiç başvurulmadan, halk arasında söylendiği biçimiyle alınıp geçirilmiş *Kur'an* ayetlerine ve bu öykünün, *Tevrat*, çıkış, Bap 2, ayet 16-21; Bap 3, ayet l'de geçen Musa'nın öykü ile karıştırıldığı anlaşılıyor. Bu konuda daha başka şeyler de söylenebilir. Ama asıl konumuz bu değil. Onun için geçiyoruz.

Onanizm (Mastürbasyon, Yani Kendi Kendini Tatmin)

Yakup Peygamber'in Lea'dan olma oğlu Yahuda'nın, "Er", "Onan" ve "Şela" adlarında oğulları vardı. "Kendi kendini tatmin" (mastürbasyon) "Onan"a dayandırıldığı için, bu işe, "onanizm" de denir.

Onan, "mastürbasyon" yapmış mıdır ya da "Onan"ın yaptığı, cinsel birleşmeden sonra cinsel organını çekerek menisini yere akıtma işi miydi? *Tevrat* 'ta anlatılanlardan açıkça anlaşılmıyor bu:

"Ve vaki oldu ki Yahuda, kardeşlerinin yanındaydı ve Adul-lamlı bir adamın yanına indi. Ve onun adı Hira idi. Yahuda orada Kenanlı bir adamın kızını gördü, adamın adı Şua idi.

Ve o kızı alıp yanına girdi ve kız gebe kalıp bir oğul doğurdu ve onun adını Er koydu. Ve yine gebe kalıp bir oğul doğurdu ve onun adını Onan koydu. Ve yine bir oğlan doğurup adını Şela koydu. Bu kadın doğurduğu zaman Yahuda Kezib'dey-di. Yahuda ilk oğlu Er için bir karı aldı. Onun adı Tamar'dı.

Er Rabbin gözünde kötüydü ve Rab onu öldürdü. Yahuda Onan'a dedi: Kardeşinin karısının yanma gir ve ona kayın-biraderlik görevini yap ve kendi kardeşine zürriyet yetiştir.

Onan, o zürriyetin kendisinin olmayacağını bildi. Ve vaki oldu ki kardeşinin karısının yanına girdiği zaman, kardeşine zürriyet vermesin diye yere dökerdi. Ve Onan'm yaptığı şey, Rabbin gözünde kötü oldu ve onu da öldürdü."[15]

Burada anlatılanlardan anlaşılan şu: Yahuda’nın oğlu Er, işlediği bir günahtan ötürü Tanrı tarafından cezalandırılır ve öldürülür. Kardeşi Onan, Er'in dul kalan karısı Tamar'la evlenmek zorunda bırakılır. Çünkü "bekârlık" açıkça yasak edilmiş değildir ama, doğal da sayılmamaktadır. Yani belirli bir durumda bir erkeğin evlenmesi şarttır. Bir ağabey, eğer erkek çocuk doğurmadan ölecek olursa, küçük kardeşinin, ağabeyinin dul kalan karısıyla evlenmesi gerekir. Levirate (kocanın kardeşi) denen bu tür zorunlu evlenme, ilkel toplulukların çoğunda vardır. Yahudiler, pek sıkı uyguluyorlardı bu geleneği. Ama bu, evlenmek zorunda olan adam için her zaman hoş bir şey değildi. Üstelik böyle bir evlilikten doğan oğullar, ölen kardeşlerin meşru çocukları sayılıyordu."[16] Onan da bu yüzden pek istememişti ağabeyinin karısı Tamar'la evlenmeyi.

Onan, istemeye istemeye Tamar'la yatmak üzere odaya girer, ama tohumunu Tamar'm döl yatağına değil de, yere akıtır. Böy-lece geleneğe karşı çıkmış, suç işlemiş olur ve bu yüzden Tanrı tarafından cezalandırılarak öldürülür.

Ne var ki *Tevrat'ın* anlattıklarından bir nokta pek iyice anlaşılmıyor:

Onan'ın tohumu, bir "mastürbasyon" yani kendi kendini tatmin sonucu mu gelmiştir yoksa cinsel ilişki sonucu mu?

Bu açıklanmıyor *Tevrat'*ta. Ama genellikle Onan'ın "mastürbasyon" yaptığına inanılır ve öyle inanıldığı için "Onanizm" de denir bu işe.[17] Bununla birlikte "Onan'ın suçu, kendi kendini tat-

min değildi, kesintili birleşme yöntemiyle doğum kontrolü yapmaktı" diyenler de vardır.[18] Bu görüşte olanlar şöyle derler:

"Onan, çocuksuz ölmüş olan kardeşinin (ağabeyinin) karısıyla cinsel birleşimde bulunarak ona çocuk sağlamak zorundaydı. Ancak kadının gebe kalmasını önlemek isteyen Onan, penisini erken çıkararak 'tohumunun yere boşalma-sı'nı sağlamıştı."[19]

"Kendi kendini tatmin" (mastürbasyon), kimi çevrelerce "büyük günah" sayılır. Bu inancın nedeni üzerinde duranlardan kimileri, bu konudaki "günah" inancının *Tevrat*'taki "Onan" öyküsüne, "Onan'ın Tanrı tarafından cezalandırılmış olması"na dayandığını ileri sürerler. Şöyle denir:

"Çocuk yapmaktan başka bir amaçla cinsel doyuru arayan kimseleri suçlamak isteyen bazı çevreler, (...) Onan'ın *Tevrat'ta* ölüm cezasına çarptırılmış olmasına işaret ederek mastürbasyon yapmanın bağışlanmayacak kadar kötü bir iş olduğunu iler sürmüşlerdir.

Baştan sona değin bir yanlış anlama sonucu ortaya çıkan suçlamalar, yıllar yılı bir sürü insana acı çektirmiş olup günümüzde de bir sürü ve tüm gereksiz vicdan acılarına neden olmaktadır. Bugün bile mastürbasyon yaptığı için utanç duyan ve sırf bu nedenle kendi kendini hadım eden delikanlılara rastlanmaktadır. Oysa bu, yüzyıllardan beri hemen hemen herkesin yaptığı olağan bir şeydir."[6]

Bu konudaki "günah" inancının Müslümanlığa da geçtiğine tanık oluyoruz. Bir hadis: "Nâkihu'l-yedi mel'ûnun." Yani: "Eliyle menisini getiren kimse lanetlenmiştir." İslam "fıkıh" kitaplarında şöyle bir açıklama yer alır:

"Şehvetini dindirmek için insanın kendi kendine menisin! getirmesi caiz midir? Böyle bir insanın günaha girmiş olmayacağını umarım. Ama insan, sırf şehvetinin gereğini yerine getirmek için bu işi yaparsa, o zaman iş değişir ve ‘helal’ olmaktan çıkar. Çünkü Peygamber 'Eliyle menisini getiren, lanetlenmiştir!' der. *'Şir'atü'l-İslâm* ve öteki fetva kitaplarında da fetva böyle verilmiştir. Zeylaî, bazı ulu kişilerden şöyle bir haber alıp aktarmıştır: 'Peygamberden işittim: Kıyamet günü kimi insanlar, elleri gebe olarak dirilecekler! Bunlar, menilerini avuçlarıyla getiren insanlar olsa gerek.’ (...) Şurası bilinmeli ki, haram olan yalnızca 'meniyi elle getirmek' değildir, bacakla ya da herhangi bir organla meniyi getirmek de aynı hükümdedir."[20]

Yakışıklı Delikanlı Yusuf ve Efendisinin Güzel Karısı (Zeliha)

Yusuf'un *Tevrat*[1] taki öyküsü, çok az ve önemsiz ayrıntıların dışında, olduğu gibi *Kur'arida* geçmiştir. *Kur'arida,* 111 ayetli "Yusuf Suresi"nde anlatılır bu öykü. Hem de ilgi çekici bir "roman" niteliğinde... Tabii bu romanın içinde "aşk" da vardır. Efendisinin güzel karısının Yusuf'a olan aşkı... Bu kitaptaki konumuz dolayısıyla bizi ilgilendiren de romanın bu kesimidir. *Tevrat*'tan izleyelim:

"Ve Yusuf Mısır'a indirildi. Firavun'un bir memuru, Muhafız asker komutanı Mısırlı Potifar, onu oraya indirmiş olan İsmailîlerin elinden satın aldı. (...) Yusuf onun hizmetinde bulunuyordu ve efendisi onu, evi üzerine tayin etti ve kendisinin olan her şeyi onun (Yusuf'un) eline verdi. (...)

Ve bu şeylerden sonra vaki oldu ki efendisinin karısı Yusuf'a göz atıp 'Benimle yat!' dedi. Fakat Yusuf, reddedip efendisinin karısına dedi: Efendim, benimle evde ne olduğunu bilmez. Ve kendinin olan her şeyini elime vermiştir.

Bu evde o kendini benden büyük görmez. Ve senden başka hiçbir şeyi benden esirgemez. Seni esirger çünkü sen karısı-sın. Ve ben nasıl bu büyük kötülüğü yapayım ve Allah'a karşı suç işleyeyim? Ve (kadın) her gün Yusuf'a söylediği halde

Yusuf onunla yatma ya da birlikte olma yolundaki isteğini kabul etmezdi. Ve vaki oldu ki günlerin birinde Yusuf, işini yapmak için eve girdi ve orada ev halkından (uşaklardan) kimse yoktu. Ve (kadın) ‘Benimle yat!' diyerek onu (Yusuf'u) elbisesinden yakaladı. Ve Yusuf elbisesini onun elinde bırakıp kaçtı, dışarı çıktı. Ve vaki oldu ki (kadın Yusuf'un) elbisesini bırakıp dışarı kaçtığını görünce evinin adamlarını çağırdı. Ve onlara dedi: Bakın benimle eğlenmek, benimle yatmak için bu İbrani adamı bana geldi..."[21]

öykünün bundan sonrası şöyle:

Yusuf'un efendisinin karısı (Zeliha), Yusuf'a isteğini kabul et-tiremeyince "iftira“ya yönelir. Çünkü kadının "şehvet çılgınlığı", kine, nefrete dönüşmüştür artık. Kendisine saldırdığını söyleyerek zindana attırır Yusuf'u. Öldürtme olanağı olduğu halde bunu yapmaz. İçerler ama ne de olsa sevdiği, âşık olduğu erkektir o.

Zeliha Yusuf'a tutulurken Yusuf ilgisiz mi kalmıştı bu güzel ve şehvetli kadına?

Tevrat'ın bu konuda açıklaması yok. Bu konuda *Kur'an*'da açıklama var: Yusuf Suresi'nin 24. ayetinde şöyle denir:

"And olsun ki, kadın Yusuf'a istekle yönelmişti. Yusuf da ona ilgiyle yönelmişti. Eğer Yusuf, Rabbinin Burhanını (işaretini) görmeseydi olacak olurdu..."

Denir ki: *"Tevrat*"ı yazanların, bu öyküyü, MÖ 13. yüzyılda çok yaygın olan 'İki Kardeş' adlı Mısır öyküsünden almış olmaları mümkün."[22]

Yusuf-Zeliha öyküsünün, kutsal kitaplara, çok eski efsanelerden geçmiş olduğuna kuşku yok. Ama hangi efsaneden geçmiştir? Bu kesin değil. İleride bu konuya yeniden dönülecek ve bazı karşılaştırmalar yapılacaktır.

Yasak Aşk ve Yasak Cinsel Birleşme

"Sizden hiçbiri, kendi yakın akrabasından birine onun çıplaklığını açmak için yaklaşmayacaktır. Ben Rab'im. Kendi babanın çıplaklığını ve ananın çıplaklığını açmayacaksın,

o senin babanın çıplaklığıdır. Kendi kız kardeşinin, babanın kızının, yahut ananın kızının çıplaklığını, evde doğmuş olsun yahut dışarıda onların çıplaklığını açmayacaksın. Senin oğlunun, kızının yahut kendi kızının kızının çıplaklığını, onların çıplaklığını açmayacaksın. Çünkü onların çıplaklığı seninkidir. Babanın karısının kızının çıplaklığını açmayacaksın, o, babandan olan senin kız kardeşindir. Babanın kız kardeşinin çıplaklığını açmayacaksın, o senin babanın yakın akrabasıdır. Annenin kız kardeşinin çıplaklığını açmayacaksın, çünkü o senin ananın yakın akrabasıdır. Babanın kardeşinin çıplaklığını açmayacaksın, onun karısına yaklaşmayacaksın, senin yengendir. Kendi gelininin çıplaklığını açmayacaksın, oğlunun karısıdır. Kardeşinin karısının çıplaklığını açmayacaksın, kardeşinin çıplak-

lığıdır. Bir kadınla onun kızının çıplaklığını açmayacaksın, onun oğlunun kızını, yahut kızının kızını, çıplaklığını açmak için almayacaksın, onlar yakın akrabadır. Bir kadını kendi kız kardeşi üzerine, onu kıskandırmak, o hayatta iken kendi yanında çıplaklığını açmak için almayacaksın."[23]

Burada kimlerin kimlerle evlenemeyecekleri ve cinsel birleşmede bulunamayacakları anlatılıyor. *Tevrat*[1] taki bu hükümler, küçük farklarla *Kur'ari*a da geçmiştir.[24] Dolayısıyla İslam hukukunda yer almıştır.[3]

Yakın akrabaların evlenmeleri ve cinsel birleşmelerinin yasaklarıyla ilgili, *Tevrat'* ta yer alan ve oradan *Kur'ari* a ve İslam hukukuna geçen

hükümlerin çoğunun, *Tevrat*'tan yüzyıllar önce kaleme alınmış olan "Hammurabi Kanunları"nda bulunduğunu görüyoruz. "Hammurabi Kanunlarının birkaç maddesi şöyledir:

"Eğer bir adam kızı ile yatarsa, o adamı şehirden çıkartacaklardır.

Eğer bir adam, oğluna bir gelin seçer, oğlu onunla yatarsa ve sonra kendisi (kayınpeder) kadının koynunda yatarken yakalanırsa o adamı bağlayacaklar ve suya atacaklardır.

Eğer bir adam, babasından (ölümünden) sonra annesinin koynunda yatarsa her ikisini de yakalayacaklardır.

Eğer bir adam, babasının ölümünden sonra çocuk dünyaya getirmiş olan analığının koynunda yakalanırsa o adam babasının evinden uzaklaştırılacaktır. „‘[l]

Tevrat'a dönelim:

"Babasının karısıyla yatan, babasının çıplaklığını açmıştır, ikisi de mutlaka öldürüleceklerdir, kanları kendi üzerlerinde olacaktır. Ve bir adam geliniyle yatarsa mutlaka ikisi de öldürülecektir, rezalet ettiler, kanları kendi üzerlerinde olacaktır. (...) Ve bir adam, bir kadınla birlikte anasını alırsa alçaklıktır, aranızda alçaklık olmasın diye kendisi ve kadınlar ateşle yakılacaktır. (...) Ve bir adam, kız kardeşini, babasının kızını, yahut anasının kızını alır ve onun çıplaklığını görürse, kadın da onun çıplaklığını görürse utançtır ve kavimlerinin oğullarının gözleri önünde atılacaklardır, kız kardeşinin çıplaklığını açmıştır, günahını taşıyacaktır."[5]

Yakın akrabalarla evlenme ve birleşmelere ilişkin hükümler böyle sürüp gider *Tevrat*'ta. İnsan, Tevrat'taki bir bu hükümleri düşünüyor, bir de "Lut Peygamber'in kızlarıyla cinsel ilişkide bulunduğu"na ilişkin yine *Tevrat*'ta anlatılanları göz önüne getiriyor ve "Ne büyük bir çelişki!" demekten alamıyor kendini. Bu çelişkiyi "*Tevrat'ın* değişmiş olmasından ileri gelmiştir" diyerek açıklayanlar var. Ama çağımızda ortaya çıkan gerçekler karşısında bu tür açıklamaların "ciddi" hiçbir yanı kalmamıştır. *Tevrat*'tâki çelişki, onun sonradan değiştirildiğini değil, ilkel toplum gelenekleri ve geleneklere ilişkin anlatımları içerdiğini gösterir: *Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisinde* şunları okuyoruz:

"Yakın akrabalar arasındaki evlenmelerle ilgili yasaklara, en eski tarihlerden beri hemen hemen tüm toplumlarda rastlanmıştır. (...) Çocukların ana babaları ile cinsel ilişki kurmalarını yasaklayan kanunlara,

özellikle daha sık rastlanır. (...) Bununla birlikte Kızılderili Inca toplumunda ve eski Mısırlılarda kardeşlerin birbirleriyle evlendikleri bilinmektedir. Ayrıca birtakım Afrika kabilelerinde, kabile şefinin, kızları ile cinsel birleşmede bulunması zorunludur. Ama her iki durumda da bu işlemleri yapma hakkına sahip olan kimseler ya toplumun başı ya da önderleridir. Ve böylelikle yasaların üstünde kalmaktadırlar. Aynı hak hiçbir zaman geniş halk kitlelerine tanınmamıştır."[25]

Sedat Veyis örnek'in *Etnoloji Sözlüğü'nde* de "Fücur" açıklanırken şunlar yazılı:

"Fücur, dar anlamda aile üyeleri arasındaki, geniş anlamda da yakın kardeş ya da hısım akrabalar arasındaki cinsel ilişkidir. Fücur, hemen hemen her yerde sıkı kurallarla yasaklanmasına rağmen, çeşitli biçimlerde istisnalarına da rastlanmaktadır. Hatta bu durum, toplum tarafından kabul edildiği gibi, yeğlenmektedir de."[26]

Örnek, "akraba evlilikleri"nin "ekonomik, ideolojik ve kültürel gerekçelerle" yeğlendiğini yazar.

Demek ki bu konuda *Tevrat*'ta görülen çelişki, onun sonradan "değişikliğe uğradığını göstermez, ilkel toplum geleneklerindeki özelliği, bu geleneklerde "fücur" alanında bazı "istisna"lar bulunduğunu gösterir. Babalarına "şarap içirip sarhoş eden ve sonra da onunla yatıp cinsel ilişkide bulunan" Lut'un kızları, belki de -babalarının önder olmasından dolayı- bu hakkı kendilerinde görmüşlerdi de onun için bu yola gitmişlerdi. Belki de kaldıkları Tsoar'daki mağaradan önce içinde yaşadıkları toplumda, "kabile şefleri"ne, Lut gibi önderlere, "kızlarıyla cinsel ilişki kurma hakkı" verilmişti, belki de böyle bir hak kendisine verildiği halde Lut bu hakkı kullanmak istememişti, ancak "şarapla sarhoş edildikten" sonra kullanmıştı. Yani belki de toplum geleneği buna elveriyordu o zamanlar.

Zina

"Zina etmeyeceksin!"[27]

Tevrat'ta, daha çok kadının durumu önemlidir zinada. Kadının durumuna göre ayrı ayrı hükümler yer alır.

Evli Kadınla Zina

“Ve başka birinin karısıyla zina eden, komşunun karısıyla zina eden adam, hem o hem kadın, mutlaka öldürüleceklerdir."[28]

"Eğer bir adam, başka bir adamın karısı olan bir kadınla yatmakta olarak bulunursa o zaman kadınla yatan adam ve kadın, onların ikisi de Öleceklerdir ve kötülüğü İsrail'den kaldıracaksın."[29]

Evli ve Nişanlı Olmayan Kadınla (Kızla) Cinsel ilişki Kurulmuşsa

"Ve eğer bir adam, nişanlı olmayan bir kızı aldatır ve onunla yatarsa kendi karısı olmak üzere mutlaka onun için ağırlık vere-çektir. Eğer babası, ona kızı hiç vermek istemezse kızlara verilen ağırlığa göre para verecektir."[30]

Başkasına Nişanlı Olan Bir Kızla Köyde, Kentte Cinsel İlişki Kurulmuşsa

"Eğer kız olan bir genç kadın bir adama nişanlıysa ve bir adam onu şehirde bulup onunla yatarsa o zaman onların ikisini de şehrin kapısına çıkartacaksınız ve şehirde olduğu halde bağırmadığı için, kadını ve komşusunun karısını alçalttığı için, erkeği taşla taşlayacaksınız. Ve ölecekler ve kötülüğü aranızdan kaldıracaksınız."[31]

Başkasına Nişanlı Olan Bir Kızla Kırda Cinsel İlişki Kurulmuşsa

"Fakat adam nişanlı genç kadını kırda bulursa ve onu yakalayıp kendisiyle yatarsa o zaman yalnız onunla yatmış olan adam ölecektir. Ama genç kadına bir şey yapmayacaksın. Genç kadında ölümü hak ettiren bir suç yoktur. Çünkü bir adam komşusuna karşı nasıl kalkar ve onu öldürürse, bu şey de öyledir. Çünkü onu kırda buldu, nişanlı genç kadın bağırmıştır ve onu kurtaran olmamıştır."[32]

Kız Olarak Alınan Fakat Sonradan Kız Olmadığı Anlaşılan Kadının Durumu

"Genç kadında kızlık nişanları bulunmadığı gerçekse o zaman genç kadını babasının evinin kapısına çıkaracaklar ve kentin adamları onu taşla taşlayacaklar ve ölecek. Çünkü babasının evinde zina etmiş olmakla İsrail'de alçaklık etmiştir ve aranızdan kötülüğü kaldıracaksınız."[33]

Taşlayarak Öldürme

"Zina" edenlere verilen "Taşlanarak öldürülmelidirler!" hükmü, bu ilkel ve acımasız hüküm, İslam hukukuna da geçmiştir. Bugün İslam dünyasında tek *Kur'ari* diye bilinen, oysa "mevcut" 5-6 ayrı *Kur'ari* dan (Mushaf'tan) sadece biri olan ve Zeyd İbni Sabit tarafından derlenmiş bulunan *Kur'arida* böyle bir hüküm yoktur.[34] Bu *Kur'arida* sadece "bekâr" olarak "zina" edenler için "Yüz değnek vurun!" hükmü vardır.[35] "Taşlayarak öldürün!"

hükmü, "evli" zina edenler içindir ve Zeyd'in derlediği *Kur'arida* bulunmayan bir ayette yer almıştır. Ayetin anlamı şöyledir: "Evli erkek ve evli kadın[36] zina ederlerse, onları kesinlikle taşlayarak öldürün! Tanrı'dan verilmiş bir ceza olarak taşlayın ikisini de. Tanrı güçlüdür, hikmetlidir."[37]

İşte söz konusu acımasız hüküm bu ayete dayandırılmış ve Peygamber döneminde de uygulanmıştır.'[2]

Buhari ve Müslim'in kitaplarında da yer alan bir hadis, zinadan dolayı taşlayarak öldürmeye ilişkin hükmün *Tevrat'tan* alındığını açıkça gösteriyor.

Abdullah İbni Ömer'in anlattığına göre, Medine'de Yahudiler-den birileri gelip, Peygamber'e "bir kadınla bir erkeğin zina ettiklerini" haber verirler. Peygamber sorar onlara:

"Zina suçundan dolayı taşlayarak öldürmeye ilişkin Tevrat'ta bir hüküm bulunduğunu biliyor musunuz? Bu konuda bilginiz nedir?"

Yahudiler bu soruya şu karşılığı verirler:

"Biz (*Tevrat'a* göre) zina edenleri herkesin önüne çıkarırız ve zina edenler değnekle dövülürler."

O sırada orada bulunan Abdullah İbni Selam, Yahudilerin bu karşılığına: "Yalan söylüyorsunuz!" der ve şöyle konuşur:

'Tevrat'ta 'recim[1] (zina suçundan dolayı taşlayarak öldürme hükmü) vardır."

Bunun üzerine *Tevrat'ı* getirirler, açıp bakarlar. "Recim" ayetiyle karşılaşılınca Yahudilerden biri, elini ayetin üzerine koyar ve bu ayetten öncekiyle sonraki ayetleri okumaya başlar. Yani "recim" ayetini göstermek istemez. O zaman Abdullah İbni Selam "Çek elini ayetin üzerinden!" deyince Yahudi elini kaldırır ve böy-lece "recim" ayeti ortaya çıkar. Ve bunun üzerine Peygamber emir verir, "zina" etmiş olanları, "taşlayarak öldürürler".'[3]

Zina Kuşkusunu Ortadan Kaldırmak İçin Başvurulacak Yol: "Lanet!"

"...Ve lanet getiren acılık suyu kâhinin elinde olacak. Ve kâhin, kadına ant içirecek ve ona diyecek: Eğer seninle adam yatmadıysa (yani biriyle zina etmedinse) ve eğer kocanın nikâhı altında bulunurken murdarlığa sapmadınsa lanet getiren bu acılık suyundan beri ol! Fakat kocanın nikâhı altında bulunurken saptın ve murdar oldunsa ve kocandan başka bir adam seninle yattıysa (...) Rab, senin kalçanı düşürüp karnını şişirmekle kavminin

ortasında seni lanet ve ant için ibret kılsın! Ve lanet getiren bu su, senin karnını şişirmek ve kalçalarını düşürmek için bağırsaklarına girsin!

Ve kadın: Amin, amin! diyecek."[38]

Konuyla ilgili bundan sonraki ayetlere göre, "Kahin lanetleri yazacak", yazılanları "acılık suyu içinde silecek" ve bu suyu, kuşku duyulan kadına içirecek. "Eğer kadın murdarsa" ve kocasını aldatmışsa "kadının karnı şişecek ve kalçası düşecek"! O zaman kadın "kavminin arasında bir lanet olacaktır"! O suyu içen kadın "eğer murdar değilse, temizse (kocasını aldatmamışsa) o zaman arınmış olacak ve çocuklar doğuracaktır".[15]

"Zina" kuşkusundan dolayı "lanet"i anarak ant içme ve ant içirme *Kur'an'*da da vardır. Ama *Kur'an'*daki hükme göre, kadınla birlikte, kadına "zina" suçu "isnat" eden kocanın da ant içmesi gerekir.[39] Bu ant içme karşılıklı olduğu ve ant içilirken "lanet" de anıldığı için bu işe "lanetleşme" (lian=mülaane) diye ad verilir İslam fıkhında.[40] Bu konudaki ilkel geleneğin *Tevrat'a*, oradan da ortam ve koşullara göre biraz değiştirilerek *Kur'an'a* ve İslam hukukuna geçtiği anlaşılıyor.

"Kızını fahişe ederek onu murdar etme, ta ki diyar zina etmesin. Ve diyar alçaklıkla dolmasın."[41]

"Ve Rab Musa'ya dedi: Harun oğullarına ve kâhinlere söyle: (...) Fahişe ve bozuk kadın almayacaklar. (...) Ve bir kâhinin kızı fahişelik ederek kendini bozarsa babasını bozmuş olur, ateşte yakılacaktır."[2]

"İsrail kızlarından ve İsrail oğullarından kendilerini fuhşa vermiş kimseler olmayacaktır. Kadın fuhşunun kazancını yahut erkek fuhşunun ücretini, herhangi bir adak için Allah'ın Rabbin mabedine getirmeyeceksin. Çünkü bunların ikisi de Allah'ın Rabbe mekruh şeylerdir."[42]

Jean-Gabriel Mancini, *Fahişelik ve Kadın Ticareti* diye dilimize çevrilen kitabında şunları yazar:

"İlk insanlarda fuhuş, konukseverlikle birlikte yürümüştür. Daha yakın zamanlara dek Eskimolarda da bu, böyleydi. Aile ya da klan için az da olsa bir yarar aranmış olsa gerek... Konuklarla fuhuş yapmaya Kalde'de de rastlanır. Denizci ya da yolcuya bir çeşit toplumsal hizmet, bir yardımdır bu. İleride dinsel nitelikteki bir zorunlulukta birleşerek 'kutsal[1] denen fuhuş durumunu alacaktır.

Bu gelenek Hindistan ile Mısır'da da vardı. Herodot'a göre krallar bile kızlarını isteyene sunuyorlardı."[43]

Evet, ilk çağlarda "krallar bile kızlarını isteyene sunuyorlardı". Peygamber Lut bile kızlarını Sodomlulara sunmamış mıydı? Lut kızlarını sunmuştu, ama gerek *Tevrat'a* ve gerek *Kur'an*'a göre, onlar Lut'un "kızlar"la değil, ancak konuklarla cinsel isteklerini do-yurabileceklerini söylemişlerdi Lut’a. Yukarıda bunun öyküsünü aktarmıştık. ,

Jean-Gabriel Mancini'nin dediği gibi "fuhuş" bir zamanlar "dinsel" bir nitelik bile almış ve bir "kutsal fuhuş"un bile sözü edilmişti. Richard Levvinshon, kitabında bu konuya ilişkin olarak şu bilgileri verir:

"MÖ üç bin yıllarında, insanın o güne dek eriştiği en ileri uygarlıkların beşiği olan doğu imparatorluklarında almış yürümüştü (fuhuş). Her yerde bir kamu kuruluşu olarak tapınağa bağlıydı, tapınaklar, gelirlerinin bir bölümünü böyle bağlarlardı. Her yerde bu ticarete kadın da katılıyordu erkek de. Fahişelerin, Tanrıların hizmetkârları olarak iş görmeleri ve çağlarındaki yazıların onlara 'kutsal' demesi, yaptıkları işin gerçek niteliğini değiştirmez."[5]

"Cinsel iktisadın bu kolu konusundaki kaynakların, bütün doğu devletlerinin en pratik zihniyetlisi olan Babil'de özellikle çok oluşu"nun "hiç de tesadüfi" olmadığını da yazdıktan sonra yazar, açıklamalarını şöyle sürdürüyor:

"Tapınakta fuhşun, bir zamanlar Sami ırktan gelen halk topluluklarının bir özelliği olduğuna inanılıyordu. Bununla birlikte, tarihin yazdığı en eski tapınak genelevi Sami ırktan olmayan bir ulusun, Sümer devletinin, Uruk'taki baş tanrı Anu tapınağındaydı. Fahişeler, Anu'nun şehvetli kızı Iştar’a adamışlardı kendilerini."[44]

Bir zamanlar "rahiplerce bir tapınış biçimi" kazandırılmış fuhşa.[45] "Fuhuş" çıkar için "kutsallaştırılmıştı". Ama daha sonra yasaklandı.

İşte *Tevrat*'taki "fuhuşu yasaklayıcı" ayetler, bu dönemdeki durumu dile getiriyor. Yani "fuhuş" denen şeyin, dinsel yönden artık kötü görüldüğü dönemdeki durumu... *Tevrat*'ın bu dönemi yansıtan ayetlerdeki yasaklayıcı hükümler, *Kur'ari* ayetlerine ve İslam Peygamberinin sözlerine de geçmiştir.[46] Ancak *Kur'arida* "... Eğer iffetli olmak istiyorlarsa cariyelerinizi fuhuşa zorlamayın..." biçiminde esnek bir anlatım yer alıyor.[47] İleride bu konu üzerinde genişlemesine durmaya çalışacağız.

Jean-Gabriel Mancini diyor ki:

"Musa Peygamber fuhuşu yasaklamıştı. (...) Fakat Süleyman (Peygamber) tapınağı, yine de bir "fuhuş pazarı" halindeydi. Çünkü yasaklama, ilke olarak yalnızca İbranile-re uygulanıyor, yabancı kadınlarsa bu alışverişe (fuhuşa) konu olabiliyorlardı."[48]

Konunun anlaşılması için bu soruya da karşılık vermek gerekir.

Fuhuş, genel anlamda, "kadının para karşılığında kendini vermesi olayıdır" diye düşünülür." Ancak "kendini para karşılığında veren" kadın olabileceği gibi "erkek" de olabilir. Çünkü "erkek fuhuşu" da vardır.[49] Kaldı ki bu tanım, başka yönlerden de eksiktir. Sözgelimi, "fuhuş" olayının gerçekleşmiş olabilmesi için "bilinçli ve iradi bir rıza[M]nın da varolması şarttır.[13] Sonra cinsel birleşme işinde bedenini satan kimsenin, ille de "para" karşılığında satması gerekmez. Başka türlü maddi çıkarlar karşılığında da bu yola gidebilir.

Hatta “cinsel doyum" amacı bile güdülmeyebilir. örneğin ilkellerde görülen fuhuş. Çünkü bu fuhuşu "salt cinsel doyum ve para kazanma açısından değerlendirmek yanlıştır. İster metres tutma, ister çok kadınla evlilik dışı ilişki, ister erginlik ve erginlik sonrası yıllardaki serbest cinsel yaşama biçiminde olsun, bunların çoğu, toplum tarafından desteklenmekte, temelinde toplumsal ve ritüel gerekçeler yatmaktadır. Hatta bir takım törenler ve ayinler sırasında yapılan fuhuş, kutsal olarak nitelenmektedir. Parayı bilmeyen ve sınıf farkları bulunmayan toplumlarda çeşitli yan evlilikler adı altında ve bayramlarda fuhuş yapılmaktadır. Bu tür fuhşun ritüel (ayin yöntemine ve töresine ilişkin) bir niteliği vardır. “[M]

İlk çağlarda "kadın fuhuşu" kadar, "erkek fuhuşu" da önem

li olduğu için,[15] *Tevrat'ta,* “kadın fuhuşu"yla birlikte "erkek fuhuşu"na değiniliyor ve "Kadın fuhuşunun kazancını, yahut erkek fuhuşunun ücretini, herhangi bir adak için Allah'ın Rabbine getirmeyeceksin" diyor. Sonra "Çünkü bunların ikisi de Allah'ın

Rabbe mekruh şeylerdir" diyerek Tanrı'nın fuhuşun bu iki türünden de "hoşnut olmadığı"nı anlatıyor.[50] Yukarıda açıklandığı gibi *Tevrat*'ta "oğlancılık" da yasaklanıyor ve "Bir adam, kadınla yatar gibi erkekle yatarsa, ikisi de nefret edilesi şey yapmışlardır, mutlaka öldürüleceklerdir" deniyor.[51]

"Hayvanla her yatan, mutlaka öldürülecektir."[52]

"Ve bir hayvanla yatan adam mutlaka öldürülecektir. Hayvanı da öldüreceksiniz. Ve bir kadın, bir hayvana yaklaşmak üzere onun yanına giderse, kadın ve hayvanı öldüreceksiniz, mutlaka öldürülecekler ve kanları kendi üzerlerinde olacaktır."[53]

Hayvanlarla Cinsel Birleşme Yoluna Neden Gidilir?

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisinde şu bilgi veriliyor:

"Hayvanlarla cinsel birleşmede bulunanlar bunu merak dolayısıyla yapmış olabilirler. Ama bunu alışkanlık haline getirenler de vardır. Cinsel sapıklıklar konusunda araştırma yapmış olan ünlü hekim Krafft-Ebing, kadınlar karşısındaki erksiz (güçsüz) olan bazı ruh hastalarının, hayvanlarla

cinsel birleşmede bulunmayı, bir alışkanlık haline getirmiş olduklarını söyler. Günümüzde de bu davranış cinsel sapıklık sayılmaktadır.

Ancak, tarihin en eski devirlerinde ve ilkel toplumlarda, hayvanlarla birleşmenin dinsel bir anlamı vardır. Bilindiği gibi, ilkel toplumlarda hayvan, kendisine tapılan, kutsal sayılan bir yaratıktır. Hayvanlarda doğaüstü güçler ve özellikler bulunduğuna inanan bu insanlar, bir yandan hayvanlara taparken bir yandan da çeşitli yollardan onlara yaklaşmak, hatta bu yaklaşmayı gerçek birleşmeler haline getirme çareleri aramışlardır. Tanrı ile, daha doğrusu onun hayvan biçimindeki sembolü ile cinsel birleşmede bulunan rahipler, böylelikle onun gücünden bir bölümünü elde ettiklerine inanmışlardır. Eski Mısır'ın Osiris rahipleri de Tanrı'ya adanan köpeklerle birleşmeyi, dinsel bir görev saymaktaydılar.[54]

Demek ki "hayvanlarla cinsel birleşme"nin, kimi toplum ve geleneklerde "dinsel" bir anlamı vardır. Bu gelenek ve inanış, "çok tanrı"ya inananlar için geçerlidir. *Tevrat'ın,* "hayvanlarla cinsel birleşme"ye karşı çıkması da bundandır, dinsel bir anlam taşıdığı ya da böyle bir anlamı akla getirdiği içindir. Cinsel ilişkide bulunan hayvan, daha önceki inançlarda "Tanrı'nın sembolü" diye görüldüğü, bu da "Tektanrıcılığa" aykırı olduğu içindir. Yani konunun, böyle bir yorumu yapılabilir.

"Hayvanlarla cinsel birleşme"yi yasaklayan *Tevrat* ayetlerindeki hükümlerin bir bölümü İslam "fıkıh" kitaplarına da geçmiştir. Gerçi, "hayvanla cinsel ilişki kuran" kimsenin "öldürülmesi" gerektiğinden söz edilmiyor. Ama cinsel ilişki kurulan hayvanın öldürülmesi istenir.

Şimşon ve Kadın Yüzünden Başına Gelenler

"Şimşon", kimi kitaplarda "Samson" biçiminde yazılır. İslam "vaz" ve "tefsir" kitaplarında ise "Şem'un" ve "Şem'unu'l Gazi" diye geçer.

Orhan Hançerlioğlu, "Samson" (Şimşon) için şunları yazar:

"Mitolojik Yahudi kahramanı... Gerçekte İö XII. yüzyılda yaşamış bir İsrail yargıcı olan Samson'un kişiliği efsaneleşmiş ve kutsal kitapta *(Tevrat'*ta) da bu niteliğiyle yer almıştır. Yunanlıların Herakles'i, Romalıların Herkül'ü, İranlIların Rüstem'i gibi olağanüstü bir gücü olduğuna inanılır. Filistin yerlilerinin baskısı altında ezilen göçmen İsraillilerin direnişini simgeler."[1]

Tevrat'ın anlattığına göre "Şimşon"un annesi "kısırdı": "Rab-bin meleği, kadına görünüp dedi: Sen kısırsın ve doğurmuyorsun, fakat gebe kalacaksın ve bir oğul doğuracaksın. Rica ederim, sakın şarap içme ve hiçbir murdar bir şey yeme, çünkü işte sen gebe

kalacaksın, oğul doğuracaksın. Onun başına ustura değmeyecek, çünkü ana rahminden Allah'a adak olacak ve İsrail'i Filistîlerin elinden kurtarmaya başlayacak."[55]

Kadın olayı kocasına şöyle anlattı: "...Bana bir Allah adamı geldi ve onun görünüşü, Allah'ın meleğinin görünüşü gibi çok heybetliydi. Nereli olduğunu kendisinden sormadım ve bana adını da bildirmedi. Fakat bana dedi: Sen gebe kalacaksın ve bir oğul doğuracaksın..."[56]

Kadının çocuk doğurmaması belki de kocasındandı, yani "kısırlık" kadında değil, kocadaydı belki de. Onun için de, kadının "melek" sandığı ya da kocasına öyle anlattığı "Allah adamı" çocuk doğurmasını sağladı. Tohumunu vererek tabii... *Tevrat*[1] ta böyle, kadınlara "çocuk" doğurtan "melek"lerin, "Allah adamları"nınsık sık sözleri edilir.

Neyse... Anlaşılan Şimşon'u kadının dölyatağına düşüren "Allah adamı", oldukça iriyarı bir adamdı. Onun için kadın onun "çok heybetli" olduğunu söylüyor. O, çok heybetli olduğu için Şimşon da çok "heybetli" ve güçlü olmuştu, yani o "Allah'ın adamı"na benzemişti diye düşünülebilir.

Evet, Şimşon çok güçlü, iri yapılı bir delikanlı olmuştu büyüyünce. "Tanrısal" bir güce sahip olmuştu.

Filistinliler, Şimşon'un toplumuna, İsraillilere düşmandılar. Bu iki toplum birbirlerine pek kız alıp vermezlerdi.

Ne var ki Şimşon bir Filistinli kızı görünce sevdi. "Aşk sınır tanımaz" derler ya, onun aşkı da sınır tanımadı: "Ve Şimşon (...), çıktı, babasıyla anasına bildirip dedi: Timna'da Filistîlerin kızlarından bir kadın gördüm, onu şimdi kadın olarak bana alın. Babası ve anası ona dediler: Kardeşlerinin kızları arasında ya da toplu-munun içinde bir kadın yok mu ki, sünnetsiz Filistîlerden kadın almaya kalkıyorsun? Şimşon babasına dedi: Onu bana al, çünkü gözüme hoş (güzel) görünüyor. (Seviyorum onu.)"[57]

Tevrat'ın anlattığına göre, Şimşon'un gönlünün kıza yakılması "Rab"dendi. Annesi ve babasıysa bu durumu bilmiyorlardı.[58]

"Ve Şimşon, babası ve anasıyla birlikte Timna'ya indi. Tim-na bağlarına geldiler ve işte genç bir aslan gümürdeyip Şimşon'un karşısına çıktı. Rabbin ruhu kuvvetle Şimşon'un üzerine geldi ve Şimşon, bir oğlağı iki parça eder gibi aslanı ikiye böldü..."[59]

Şimşon bir "mucize" göstermişti. Koskoca aslanı yenmiş, parçalayıp bırakmıştı. Böylece kendinde Tanrı'nın gücü olduğunu ortaya koymuştu. Bu arada Filistinli kızla ilgisini de "ihmal" etmemişti. Fırsat bulunca gidip buluştu kızla: "Kadınla (kızla) söyleşti. Kadın, Şimşon'un gözüne hoş (güzel) görünmüştü bir kez. Ve bir zaman sonra kadını almak için döndü, aslanın leşini görmek için de yoldan saptı..."[4]

Tevrat yazarı, burada bir mucize daha meydana geldiğini yazıyor:

"... Ve işte aslanın leşinde bir arı sürüsüyle bal vardı. Şimşon balı avuçlarına aldı ve yiyerek gitti. Babasıyla anasının yanına geldi, onlara da verdi. Ve yediler. Şimşon, balı aslanın leşinden almış olduğunu onlara bildirmedi."[5]

Ayetlerde bundan sonra anlatılanlara göre, Şimşon ne yapıp ederek, Filistinli kızı "karı olarak" aldı. O dönemin ve o yörenin geleneklerine göre, gençleri topladı, büyük bir "ziyafet" verdi onlara. Ziyafetteki gençlere bir de "bilmece" sordu: "... Şimdi sizlere bir bilmece söyleyeyim. Ziyafetin yedi gününde onu bulup bana bildirirseniz size otuz keten esvap (elbise) ve otuz yedek esvap vereceğim. Ama bana bildiremezseniz, o zaman siz bana otuz keten esvap ve otuz yedek esvap vereceksiniz. 'Bilmeceni söyle de onu işitelim!' dediler. Şimşon onlara bilmeceyi açıkladı: Yiyenden yiyecek, kuvvetliden tatlı çıktı..."[6] öykünün bundan sonrası şöyle:

Filistinli gençler, Şimşon'un sorduğu bilmeceyi yedinci giine dek bilemezler. Kendilerine yardımcı olması için Şimşon'un sevgili karısına

başvururlar. Yani Filistinlilerden aldığı kadına... "... Kocanı kandır da bize bilmeceyi bildirsin, yoksa seni ve babanın evini yıkarız..."[7] derler. Kadın da çaresiz kabul eder. Ağlayarak

4 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 7, 8.

5 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 8, 9.

6 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 12-14.

7 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 15.

şöyle der kocasına: "Şimşon, sen beni sevmiyorsun, toplumumun oğullarına bilmece söyledin, bana bildirmedin..."[8] (Oysa karınım, beni seviyorsan bana bilmecenin çözümünü söylemelisin.) Şimşon'sa "... Babam ve anama da bildirmedim. Onun için sana da bildiremem"[9] karşılığını verir. Ne var ki kadın Şimşon'u bırakmaz, çok sıkıştırır ve ondan, bilmecenin çözümünü öğrenir. Tabii öğrendikten sonra da soydaşlarına, Filistinli gençlere söyler. Gençler, yedinci gün, Güneş batmadan Şimşon'a gelirler ve bilmecenin, "yiyenden yiyecek ve kuvvetliden tatlı çıktı" sözünün anlamının ne olduğunu söylerler: "... Baldan tatlı ne vardır? Ve aslandan kuvvetli ne olabilir?..."[10] (Yani, yenen ve kuvvetli olan aslandır. Yiyenden çıkan yiyecek ve tatlı da baldır.)

Şimşon, Filistinli gençlerin bilmeceyi karısının yardımıyla öğrendiklerini kavrayınca şöyle konuşur: "... Eğer genç ineğimle çift sürmüş olmasaydınız, bilmecemi bulamazdınız."[11]

Şimşon böyle der ama yine de onlara, "30 kişilik esvap (elbise)" bulup verme gereğini duyar. Bunun için 30 kişi öldürür ve bunların elbiselerini alıp onlara verir.[12]

Şimşon'un Filistinli karısı, Filistinli gençlere yardım ettikten sonra, kadının babası kadını alır, bir başkasına, Şimşon'un arkadaşına verir. Yani kadın, Şimşon'a "yâr" olmaz.

Şimşon Filistinlilerle birkaç kez çarpışır. Birinde, "300 çakal" tutar, bunların kuyruklarına "meşale"ler bağlayıp çakalları Filistinlilerin ekinlerine, zeytinliklerine salar ve bu yolla tümünü ateşe verip yakar.[13] Bir başka kez de bir "eşek çene kemiği"yle "bin kişi"yi öldürür.[1]" (Burada söz konusu edilen "eşek çene kemiği", İslam va'z ve tefsir kitaplarına "deve çene kemiği" diye geçmiştir.)

8 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 16.

9 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 16.

10 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 18.

U *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 18.

12 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 14, ayet 19.

13 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 15, ayet 4 vd.

14 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 15, ayet 15.

"Ve Şimşon, gazaya gitti, orada bir fahişe kadın görüp yanına girdi."[1]

Şimşon başının derde girmesine aldırmadan ilişki kurabileceği kadınla kuruyor ilişkisini. Bu kez de "fahişe" bir kadınla ilişki kuruyor ve tabii yine başı derde giriyor. "Kutsal ve Tanrı tarafından desteklenen bir kişi nasıl olur da 'fahişe' kadınlarla düşüp kalkar!" diyeceksiniz. Kutsal kitap, kutsal saydığı kişilerin bu tür ilişkilerinde sakınca görmüyor. "Fahişe", yani bedenini satan ya da keyif için kim önüne çıkarsa, kimi dilerse, onunla yatan kadın bile olsa "kutsal" kişiler için sakıncasızdır. Kutsal kitabın anlattıklarından bu anlaşılıyor. "Çapkınlık", kutsal kişilere ve ileride örnekleri görüleceği gibi peygamberlere yasak değildir!

Şimşon, "fahişe" kadınla ilişki kurarken bulunduğu kalenin çevresini düşmanları çevirir ve yakalayıp öldürmek isterler. Ama

0 olağanüstü gücüyle bu tehlikeyi de atlatır. Kanatlı kapıyı söker atar, sonra kapıları, "sürgüsü ve söveleri"yle birlikte omuzlarına alır, bir dağın tepesine çıkar.[2] Böylece kurtulmuş olur.

1 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 16, ayet 1.

2 *Tevrat*, Hâkimler, Bap 16, ayet 2, 3.

"Ve ondan sonra vaki oldu ki Şimşon Sorek vadisinde bir kadın sevdi. Ve o kadının adı Delila idi. Filistîlerin beyleri kadının yanına çıkıp ona dediler: Şimşon'u kandır ve bak onun büyük gücü nerededir? Ve onu bağlayıp alçaltmak (alt etmek) için ne ile güç yetirebiliriz?..."[60]

Şimşon-Delila öyküsüne böyle başlanıyor *Tevrat*[1] ta. Ve sonra öykü uzun uzadıya anlatılıyor. Özeti şu:

Delila, Şimşon'un gücünün neye dayandığını ("sırrı"nı) öğrenmek için büyük çaba gösterir. Tüm dişiliğini kullanır. "Ben: seviyorsan gücünün sırrını söylersin" der, yalvarır yakarır. Şimşon dayanamaz, hiç değilse gerçeği söylemeden kadını bu tutumundan vazgeçirme yoluna gider, ilgisi

olmayan şeyler söyler kadına, "Beni, kurumuş yedi taze kirişle bağlarlarsa gücüm gider" der. Filistin beyleri kadına yedi taze kirişi getirip verirler. Bu yol denenir, ama sonuç alınamaz. Çünkü Şimşon, bağlandığı kirişleri kıitiir kütür kırar. Olaydan sonra Şimşon, yakasını bırakmayan kadına

bu kez başka şey söyler: "Kullanılmamış yeni iplerle beni bağlarlarsa, gücüm elimden alınmış olur." Bu yol da denenir, yine sonuç alınamaz. Şimşon, kendini bağladıkları iplerin tümünü lcınp atar. Kadın Şimşon'un sırrını öğrenmek için direnince Şimşon üçüncü kez yalan uydurur: "Eğer saçımın yedi örgüsünü bir araya getirip dokursan, artık olağanüstü gücüm kalmaz." Bu yol da denenir ve yine sonuç alınamaz.

Delila işin arkasını bırakmaz. Dişiliğinin tüm numaralarını gösterir. Ve ne yapar eder, Şimşon'a gerçeği söylettirir: "Başına ustura değmemiştir. Beni tıraş ederlerse, saçlarım kesilirse, herhangi bir insandan farkım kalmaz." O zaman neler olduğu ayetlerde şöyle anlatılır:

"Ve Delila, Şimşon'un, bütün yüreğini kendisine açtığını görünce haber gönderdi (...) ve Filistîlerin beyleri kadının yanına çıktılar. (...) Ve kadın dizlerinde onu uyuttu ve bir adam çağırıp başının yedi örgülü saçını tıraş ettirdi ve onu (Şimşon'u) alçaltmaya başladı. Ve Şimşon'un üzerinden gücü gitti. Ve kadın dedi: Filistîler senin üzerine geldi Şimşon! Ve Şimşon uykusundan uyandı, 'başka defalar olduğu gibi yine silkinir çıkarım (kurtulurum)' dedi. Fakat, Rabbin kendisinden ayrılmış olduğunu bilmiyordu. Ve Filistîler yakalayıp onun gözlerini çıkardılar. Ve onu Gaza'ya indirdiler ve tunç zincirlerle bağladılar. Ve Şimşon, hapishanede değirmen çeviriyordu."[61]

Filistinliler, Şimşon'un gücünün elinden gitmesini, Tanrıları Dagon'dan bilirler. Düşmanlarının gücünü kırdığı için Dagon'a "şükür" ederler, kurbanlar keserler, şenlikler düzenlerler. Bu arada, düzenledikleri şenliklere, Şimşon'un da getirilip kendilerini eğlendirmesi istenir.

Hapishaneden çıkarılarak getirilir, şenlik yapılan yerde oynamaya zorlanır. Şimşon herkesin önünde oynar ister istemez. Bir yandan da "Rabb"e yakarır, eski gücüne yeniden kavuşturmasını ister. "Rab", Şimşon'un yakarışını kabul eder, ona eski gücünü kazandırır. Şenlik yapılan yer, "3.000" insanın sığabildiği büyüklükte çok büyük bir "ev"dir (tapınak). Şimşon, evin temel direklerini yerinden söküp evin yıkılmasını sağlar. Ne var ki, Filistinlilerle birlikte kendisi de yıkıntılar altında kalarak ölür.[3]

Kur'an[1] da "Kadir Suresi" diye bir sure vardır. Bu surenin bir ayetinde "Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır" denir.[62] İşte bu ayet dolayısıyla "Şimşon", İslam kaynaklarında da yer almıştır "Şem'un" ve "Şem'unu'l-Gazi" adıyla... Va'z kitaplarında ve *Kur'an* yorumlarında "Şem'unu'l-Gazi"nin "deve çenesi"ni silah olarak kullandığı, "bin ay" Tanrı yolunda savaştığı, "sayısız kafir" öldürdüğü, bir "hadis"e dayandırılarak anlatılır. Hadiste "Şimşon"un *Tevrat*'ta yer alan efsanesi, İslami havaya göre biraz değiştirilerek bir "öğüt" olarak sunulur inanırlara. "Hadis"e göre, "Şem'unu'l-Gazi"nin "bin ay", yani 83 yıl 4 ay yaptığı "dinsel anlamlı savaş"tan elde ettiği "sevap" kadar, "kadir gecesini ihya eden"e sevap verilir. Hadiste şu da anlatılır: "Peygamber, Şem'unu'l-Gazi'nin Tanrı yolunda bin ay savaştığını söyleyince, Peygamberin arkadaşları Şem'un'un tutumuna ve kazandığı sevaba imrendiler. Kendilerinin de öyle sevapları olsun istediler. Bunun üzerine Cebrail geldi Hazreti Muhammed'e. Ümmeti'nin 'ömrünün kısa' olmasından dolayı 'kısa zamanda' Şem'un'un kazandığı sevap gibi sevap kazanmaları için ümmetine Tanrı'nın 'kadir gecesi'ni armağan ettiğini söyledi." Yine hadise göre, "Kadir Suresi"nin "inmesi"nin nedeni de işte bu olaydır.[63]

Kur'an "tefsirlerinin hemen hepsinde bu olaya değinen hadis yer almıştır. Kimi tefsirlerde "Şem'un"un adı anılmadan, olaya kısaca değinen hadis ya da hadisler yer alır.[64] Kimindeyse "Şem'un"un adından bile söz edilir.[65]

Kısacası, Tevrat'taki çapkın "Şimşon" efsanesi, *Kur'arida* yer alan bir surenin "iniş" nedeni olarak gösterilir kimi hadislerde. Ve bu, *Kur'an* yorumlarına geçer.

İlginçtir ki, Müslüman vaizler, özellikle de "Süleymancı" vaizler, Tevrat'taki "Şimşon"dan, yani çapkın Şimşon'dan, tabii Tevrat'ta sözü edildiği biçimdeki çapkınlığını bilmeden "büyük bir din kahramanı" diye söz ederler. Her yıl "kadir gecesi"nde söz ederler Şimşon'dan. "Şem'unu'l-Gazi", bir "deve çene kemiği"yle "bin ay" (83 yıl 4 ay) sayısız "kâfir"i nasıl öldürdü, nasıl "kahramanca cihat etti" diye başlarlar, onun "susadığı zaman çene kemiğinden çıkan tatlı su"yu içtiğini, acıktığı zaman da yine aynı "çene kemiğinden oluşan et"i yiyip besin aldığını, karısının "kafir"lerle birleşerek ona tuzak kurduğunu ve "duası" sonucunda "Allah"ın ona nasıl yardım ettiğini ballandıra ballandıra anlatırlar. "Müslüman cemaat" de "dinsel bir hava" içinde dinler bu efsaneyi.

Aslında bu efsanenin Tevrat yazarları tarafından uydurulup Tevrat'a sokuluşunun nedeni var: Bir yandan "İsrail"lilerin "Filistin"lilere karşı "mücadele"lerini, bir yandan da "kadının şeytanlığını, hileciliğini" anlatmak. Amaç budur ve *Tevrat*'ta bu işleniyor. Bu efsanenin, Müslüman vaizlerin kadir gecesi dolayısıyla "cemaatlerine anlatırken estirdikleri "İslami hava"yla hiçbir ilgisi yok. Gerçi bu efsaneyi anlatırken Müslüman vaizler de "kadın milleti"nin "şeytanlığından ve "kadınlar"a "güvenilmemesi" gerektiğinden söz etmiyor değiller. Üstelik konunun bu yanı iize-

rinde de önemle duruyorlar. "Erkeklerin dikkatlerini çekiyorlar olabildiğince. "İslamiyet"in neden kadınları "kapalı tuttuğu"nu, neden "dört duvar" arasında bulundurup erkeklerden uzaklaştırmak istediğini özenle anlatıyorlar. Ancak efsanenin kökenini, *Tevrat*[1] ta yer aldığını ve nasıl yer aldığını bilmeden "İslâmlaştırırlar" anlattıklarını.

Kitabımızın konusu yönünden, efsanede bizi en çok ilgilendiren "kadının fettanlığı"dır. Onun için efsanenin bu yönü üzerinde biraz durmak gerekiyor:

Dikkat edilirse, kolayca anlaşılır ki, Şimşon'un başına gelenlerin, daha çok "kadın" yüzünden geldiğini işliyor *Tevrat*. Bu yüzden Şimşon'un başına birçok kez dert açıldığı anlatılmak isteniyor. Tevrat'ın anlattıklarına göre, Şimşon'un başına en büyük derdi açan da Delila adındaki sevgilisiydi. Delila yüzünden "esrarlı" saçları kesiliyor, Delila yüzünden gücünü yitiriyor ve Delila yüzünden yakalanıp gözleri oyuluyor...

Çapkın Şimşon'un Sevgilisi Fettan Delila ve Şeytansı İlk Dişi İnsan Pandora

"Pandora", Yunan mitolojisinde yer alır. Ama Azra Erhat'ın da yazdığına göre, Pandora ve Pandora efsanesi, "Ortadoğu ve özellikle Sami kaynaklı" olsa gerek.[66] *Tevrat*'ta zaman zaman yer verilip işlenen Delila gibi "şeytansı" kadınların, daha başka deyişle "kadın şeytanlıklarımın önemle anlatılışı, "Ortadoğu ve Sami kaynaklı" metinlerde "kadın"a nasıl bakıldığını gösterir. *Tevrat'ta* "ilk kadın"ın, eşi "Âdem"in yasak meyveyi yemesine nasıl yol açtığı anlatılmıyor mu? "Havva"nın "aldatıcılığı" olmasaydı "Âdem Baba", yasak meyveyi yiyip de cennetten kovulacak mıydı? Azra Erhat diyor ki: "Pandora efsanesi (...) Âdem'le Havva efsanesinin Yunan mitosuna aktarılmış bir kopyasına benzer. Kadını her türlü kötülüğün, her dert ve belanın başlangıcında görmek, Yunan

görüşlerine pek uymaz. Nitekim, Hesiodos'tan sonra bu efsaneyi işleyen pek olmamıştır."[67]

Pandora, Yunan mitolojisinin "Hawa"sı niteliğindedir. Efsaneye göre, Pandora, erkeklere "bela" olsun diye yaratılmıştır. Tanrılar tanrısı Zeus'un buyruğuyla su ve topraktan heykeli yapıldıktan sonra canlandırılmıştır. Sözcük olarak "tüm armağan" anlamındadır. Çünkü ona, Afrodit güzelliğini, Minerva çekiciliğini, Hermes kurnazlığını ve yalancılığını armağan etmiştir. Böylece kadın, ilk yaratılışta bir tüm tanrı niteliğini almıştır. Artık ona hiçbir güç karşı koyamayacaktır. Erkekler onun önünde dize gelecekler ve o, Tanrılardan aldığı niteliklerle istediğini başarabilecektir. Tanrılarda da bulunmayan "akıl"dan başka her şeye sahiptir. Tanrılar gibi bencil ve duygusuzdur. İsteklerinin önüne çıkan her türlü engeli gözünü kırpmadan yıkabilecektir. Üstelik akılsız olduğundan tanrılara bağlanacak ve tanrılar onun yönetiminde bütün insanları yönetecektir. Tanrılar ayrıca, Pandora'ya bir de "kapalı kutu" vermişlerdir. Tanrıca bencillik niteliğinden ötürü, bir gün dayanamayıp bu kutuyu açacağını bilmektedirler. Nitekim Pandora bir gün kutunun kapağını açacak ve bütün kötülükler, acılar insanların arasına yayılacak. "Kapalı kutu"da sadece "umut" kalacaktır. Kardeşi Prometheus'un yasaklamasına rağmen, Pan-dora'nm çekiciliğine ve güzelliğine dayanamayıp onunla evlenen Titan Epimetheus, çevresine yayılmış bulunan bütün kötülüklerin ve acıların ortasında, bu umudu da kullanmayı ve kendisinden türeyecek kuşaklara kullandırmayı bilecektir. Pandora'yta Epimetheus'un birleşmesinden birçok kızlar doğmuştur... Orhan Hançerlioğlu böyle anlatıyor Pandora'yı ve efsanesini.[68]

Azra Erhat'm *Mitoloji Sözlüğü*[1] nde de söz konusu efsaneyle ilgili şu anlatımlara yer veriliyor:

"Kızdı bulut devşiren Zeus. (...)

(...)

Namlı şanlı Hephaistos'u çağırdı hemen,

Bir parça toprak al, suyla karıştır, dedi.

İçine insan sesi koy, insan gücü koy,

Bir varlık yap ki yüzü ölümsüz Tanrıçalara benzesin,

Bedeni de güzelim genç kızlara.

Athena, sen de ona elişlerini öğret, dedi,

Renk renk kumaşlar'dokumasını öğret.

Nur topu Aphrodite, sen de büyülerinle kuşat onu,

İstekler, arzularla tutuştur gönlünü.

Yüz gözlü devi öldüren Hermeias, sen de Bir köpek yüreği, bir tilki huyu koy içine.

Böyle dedi Zeus, onlar da yaptılar dediğini.

(...)

Tanrıların babası kurunca bu düzeni,

Ephimetheus'a gönderdi Pandora'yı kılavuz Tanrı Herme-ias'la.

Epimetheus unuttu Prometheus'un dediğini:

Zeus'tan armağan alma demişti ona Prometheus,

Alırsan ölümlüleri derde sokarsın demişti.

Epimetheus armağanı aldı ve alınca anladı başına bela aldığını.

Eskiden insanoğulları bu dünyada,

Dertlerden, kaygılardan uzak yaşarlardı,

Bilmezlerdi ölüm getiren hastalıkları.

Pandora açınca kutunun kapağını,

Dağıttı insanlara acıları, dertleri.

Bir tek, umut kaldı dışarı çıkmadık kapağı açılan dert kutusundan.

Umut tam çıkacakken, Pandora kapamıştı kapağı,

Böyle istemişti bulutlar devşiren Zeus.

O gün bu gündür insanların başı dertte:

Toprak bela doludur, deniz bela dolu,

Geceler dert doludur, gündüzler dert dolu.

Belalar başıboş dolaşır sessizce,

Ölümlülerin çevresinde

Derin düşünceli Zeus ses vermedi onlara,

Sessizce gelişlerini duymasın diye insanlar,

Görüyorsun ya Zeus'un dilediğine karşı konmaz."*

Pandora efsanesinde kadın böyle anlatılıyor işte. Kısacası, bu efsaneye göre, ilk kadın Pandora olmasaydı, insanlar "acı-sıkıntı" nedir bilmeyeceklerdi. Erkeklere "ceza" vermek için yaratılmış bu kadın. "Kadın" güzelliği ve çekiciliğiyle erkeklerin akıllarını başından alsın onları "beladan belaya" uğratsın diye...

Delila Pandora'yı ne denli anımsatıyor değil mi?

Şimşon'un sevgilisi Delila ve benzeri kadınları anlatırken *Tevrat*[1] ın vermek istediği anlayış, Pandora efsanesinde verilmek istenen anlayıştan başka değildir. Amaç "Kadın, güvenilir bir yaratık değildir. Kadın, erkeğin başının belasıdır. Kadın şeytandır" anlayışını yerleştirmektir tümüyle. "Va'z", "tefsir" ve benzeri alanlardaki kitaplara bakılırsa bu ilkel anlayışın İslam kaynaklarına da geçtiği görülür. Çoğu İslam kaynaklarında, özellikle hadislerde "kadın" güvenilmemesi gereken bir yaratık olarak işlenir. "Kadın fettandır, şeytandır." İleride bu konu üzerinde ayrıca duracağız.

4 Erhat, *age*, "Pandora" maddesi.

Tevrat ayetleri izlenerek Davut Peygamber'in kadınlara olan ilgisi anlatılacak burada. Ancak bu arada açıklanması gereken bir durum var:

Bilindiği gibi, İslami "ilmihar'lerde ve inançla (akaitle) ilgili kitaplarda şöyle denir: "4 büyük kitap vardır: *Tevrat, Zebur, Kur'an* ve *İncil*. *Tevrat* Musa'ya, *Zebur* Davud'a, *İncil* İsa'ya inmiştir." Oysa bu yargının bilimsel yönden hiçbir değeri yoktur. Sözgelimi *Tevrat* adı verilen ve Yahudilerin *Tora* dedikleri "Mukaddes Kitap" ("Bib-le"= küçük kitaplar) içinde Musa'nın döneminde kaleme alınmış olan bölümler çok azdır. "Mukaddes Kitap"ın, MÖ 1513'te kaleme alınmaya başlandığı ve MS 98'de bitirildiği ve 35 ya da daha çok kişi tarafından gerçekleştirildiği ileri sürülür.[1] Kesin olan gerçek şu ki "Mukaddes Kitap" denen ve *Eski Ahit'ie "Yeni Ahit'ten* oluşan kitap çok sayıda kişinin eseridir. Genellikle *Eski Ahit'e Tevrat, Yeni Ahit'e* de *İncil* denir. *Kur'an*'da *Zebur* diye geçen "Davud'un

Mezmurları"ysa *"Eski Ahit*'in yani *Tevrat'ın* içindedir. "Mezmur-lar", birtakım ilahilerden oluşurlar. *Tevrat'ın* öteki kesimlerinden olduğu gibi "Mezmurlar"dan da birçok "ayet"ler *Kur'ari* a geçmiştir.[2] "Mizmar" denen bir "ney"le okunduğu için bu ilahilere bu ad, yani "mezmurlar" adı verilmiştir.[3]

Burada "Davud"un kadınlara olan düşkünlüğünün *Tevrat*'ta nasıl anlatıldığından söz ederken *"Tevrat* Musa'ya indi. Davud'la ilgili öyküler *Tevrat*'ta nasıl yer alabilir?" diye bir soru akla gelebilirdi. Onun için, yani böyle bir soru karşılığını bulsun diye *Tevrat* ve "Mukaddes Kitap" konusunda kısa bir bilgi sunmayı gerekli bulduk.

Daha önce İbrahim, Yakup (İsrail) peygamberlerin ve karılarının cariyeleriyle ilişkileri anlatılırken de görüldüğü gibi, *Tevrat*, "çok kadınla evlilik ilişkisi"ne karşı değildir. Üstelik ayrıca "cariye"lerle de cinsel ilişki kurmayı sakıncasız görmüştür. Onun için peygamberlerin de "bir"den çok karıları olduğu gibi ayrıca "cariye"leri de vardı ve böylece peygamberler de "çok sayıda" kadınla cinsel ilişki kurabiliyorlardı. Tıpkı İslam Peygamberi Hz. Muhammed gibi... Hz. Muhammed'in çok kadınla ilişkisi ileride genişlemesine anlatılacaktır.

Davut Peygamber de birçok peygamber gibi tek kadınla kalmayıp birçok kadınla ilişki kurmuştur. Kimi *Kur'an* yorumcularına göre, Davud Peygamber'in 100 karısı, 300 de cariyesi vardı.[4]

Kur'an yorumcuları, Davud Peygamber'in karılarının 100 tane olduğunu, Sad Suresi'nin 21. ve 22. ayetlerinden ve bu ayetlerle ilgili hadislerden çıkarıyorlar. Davud'un "Etilerden (Hitit) Üriya"nın karısıyla ilgili öykü anlatılırken görüleceği gibi, Sad Suresi'nin bu ayetlerinin alındığı *Tevrat'ın* 2. Samuel bölümündeki 12. Bap'ın

1. ve 7. ayetlerinden de Davud'un pek çok sayıda karısı ve cariyesi olduğu anlaşılıyor.

Tevrat'ın anlattıklarına bakılırsa Davud, oldukça yakışıklıydı. Kadınların ilgisini çekiyordu. Şöyle deniyor *Tevrat'*ta: "...Kendisi kızıl, gözleri güzel ve bakılışı hoştu..."[5] Ayrıca ondan şöyle söz ediliyor: "...Beyt-lehemli Yesse'nin oğlu iyi cenk çalan, yürekli bir yiğit, savaş eri, akıllı sözlü ve yakışıklı bir adamdır..."[6]

Davud'un çok karısı ve çok cariyesi oluşunda, onun kadınlara düşkünlüğünün ve krallığının yanında bu özelliklerinin de büyük payı olsa

gerek. Yani yakışıklı, iyi bir çalgıcı, yiğit ve savaşçı oluşunun. Ama o denli kadınları toplayışında en büyük etken, onun kral ve peygamber oluşuydu kuşkusuz. *Kur'arida*, Ahzab Sure-si'nin 38. ayetinde de genellikle peygamberlerin çok karılı oluşlarının, "Tanrı'nın bir yasası" gereği (sünnetullah) olduğu anlatılır. Hatta *Kur'an* yorumcuları, bu ayette Davud Peygamber'e de "işaret" bulunduğunu açıkça yazarlar. Sözgelimi, Nisâburî tefsirinde (*Garaibu'l-Kur'an* ve *Reğaibu'l-Fur'kan'da*) bu ayetin yorumu yapılırken "pek çok sayıda karıları olan Peygamberler" bulunduğunu anlatmak için "Davud ve Süleyman peygamberler" örnek gösterilir. Öteki tefsirlerin çoğunda da aynı örneğin verildiği görülür.

Ahzab Suresi'nin bu ayeti, Hz. Muhammed'in, oğulluğu Zeyd'in

karısı Zeyneb'i sevip aldığı zaman ortaya çıkar "dedikodu"ları kapatma ve bunun da "Tanrı'nın yasası gereği" (sünnetullah) olduğu anlatma amacına yöneliktir. Yani "Davud Peygamber ve başkaları, aldıkları karıları nasıl Tanrı'nın yasası gereği aldılarsa Muhammed de aynı yasanın gereği olarak almıştır Zeyd'in karısını. Muhammed, çok karı alırken eski peygamberlerin uydukları yasaya uymuştur. Onun için kınanmaması gerekir" demek isteniyor. İslam Peygamberi'nin "Zeyd'in karısı Zeyneb"le ilgili öyküsü ileride gelecek.

Kralın Kızı İçin Davud'un Göze Aldığı Tehlike

Tarih, MÖ 10, yüzyılın sonları ya da 11. yüzyılın başları. Yahudi krallarından, *Kur'arida* "Tâlut"[7] diye geçen[8] Kral Saul'ün dönemi. İsrailoğullarıyla savaşan Filistinlilerin ordusunda, *Kur'ariddi* "Calut" adıyla sözü edilen[9] "Gatlı Golyat" adında bir insan azmanı, Kral Saul'ün ordusuna meydan okuyor. *Tevrat'ın* anlattığına göre "altı arşın bir karış boyu, başındaki tunçtan başlığı, beş bin şekel ağırlıktaki pullu zırhı, omuzları arasındaki tunçtan kargısı, sapı çulha tezgâhına benzeyen ve altı yüz şekel ağırlıkta bulunan mızrağryla görenlere, duyanlara korku salıyor ve karşısına çıkacak İsrailli bekliyor. Saul ve tüm İsrailoğulları Golyat'ın gücü ve "heybetinden korkup yılgınlığa gömülmüş, ne yapacaklarını şaşırmış dürümdalar.[10] O sırada -Gatlı Golyat'ın karşısına çıkacak biri bulunur umuduyla- Kral Saul'ün bir "ilan"ı duyulur:

"...İsrail'e meydan okuyan adamı gördünüz. Kim onun hakkından gelirse kral o kimseye büyük varlık bağışlayacak ve ayrıca kızını da verecek!..."[11]

İşte o zaman Davud ortaya çıkar, "Ben varım!" der. Krala iletirler. Kral huzuruna çağırır:

"Ve Davud Saul'e dedi: O adamdan dolayı kimsenin yüreği güçsüzleşmesin. Bu kulun gidip o Filistîyle savaşacaktır. Ve Saul Davud'a dedi: Bu Filistîyle savaşmak için sen onun karşısına çıkamazsın, çünkü sen çok gençsin. O ise, çocukluğundan beri savaş adamıdır. Ve Davud Saul'e dedi:

Bu kulun babasının koyunlarını güderdi, aslan ya da ayı geldiği ve sürüden bir kuzu aldığı zaman, ben ardından izler ve onu vururdum, ağzından kuzuyu kurtarırdım. Aslan ya da ayı bana karşı direnirse sakalından tutup onu vurur öldürürdüm. Kulun hem aslanı hem de ayıyı vurmuştur. Ve

o sünnetsiz Filistî de onlardan biri gibi olacaktır. (...)

Ve Saul Davud'a dedi: Git, Rab seninle olsun. Ve Saul kendi elbisesini Davud'a giydirdi. Ve Davud'un başına tunç başlık koydu, ona zırh da giydirdi. Davud bu esvap üzerine kılıcını kuşandı. Ama yürümek istedi, yürüyemedi. Çünkü böyle şeyler giymeye alışmamıştı. O zaman Saul'e dedi: Bunlarla yürüyemem. Çünkü alışık değilim. Davud onları üzerinden çıkardı.

Ve eline değneğini aldı. Vadiden de kendine 5 çakıl taşı seçti ve onları üzerinde bulunan çoban torbasına, dağarcığına koydu. Sapanı da elindeydi. Ve Filistîye yaklaştı.

Ve işte Filistî yürüyüp geliyor, Davud'a yaklaşıyor. Kalkanı taşıyan uşak da onun önünde.

Filistî bakındı ve Davud'u görünce onu adam yerine koymadı. Çünkü Davud genç ve kırmızı yüzlü, bakılışı da güzeldi.

Filistî Davud'a dedi: Ben köpek miyim ki bana değneklerle geliyorsun? (...) Yanıma gel de senin etini göklerin kuşlarına ve kırın hayvanlarına vereyim. Ve Davud Filistîye dedi:

(...) Bugün Rab, seni benim elime verecek ve sana vuracağım. Ve başını gövdenden ayıracağım. Filistî ordusunun leşlerini, göklerin kuşlarına ve yerin canavarlarına vereceğim. Ve İsrail'de Allah olduğunu bütün dünya bilecek. (...)

Ve vaki oldu ki Davud'un karşısına çıkmak için Filistî kalkıp yaklaşınca, Davud çabuk davranıp Filistînin karşısına çıkmak üzere savaş dizisine doğru koştu. Ve Davud dağarcığına el attı, oradan bir taş alıp sapanla fırlattı ve Filistîyi alnından vurdu. Taş, Filistînin alnına battı. Filistî yüzü üstüne yere düştü.

Böylece Davud Filistîyi, sapanla ve taşla yendi, onu vurup öldürdü. Davud'un elinde kılıç yoktu. Ve Davud koşup Filistînin üzerinde durdu, onun kılıcını kınından çekip aldı ve bu kılıçla onun başım kesti. Filistîler, pehlivanlarının öldüğünü görünce kaçtılar."[12]

Davud, bu başarısıyla artık kralın armağanlarını ve onun için armağanların en büyüğü olan "kralın damadı olmayı" hak etmişti. Kralın kızı onun olmuştu artık.

Ne var ki, kralı öfkelendiren bir olay oldu: Kralı karşılamak üzere "İsrail kentlerinden gelen kadınlar", teflerle ve "üç telli saz"larla şarkı söyleyip dans ederlerken kraldan çok, onun yanında bulunan Davud'a sevgi gösterisinde bulunuyorlardı. Şarkılarında ondan çok Davud'u övüyorlardı. Kral son derece içerlemişti buna. Ve Davud'a içinden kin beslemişti.[13]

Bununla birlikte Davud'a doğrudan karşı çıkmayı, politikasına uygun görmedi. Hatta verdiği sözü yerine getiriyor gözükmek için şöyle konuştu: "İşte büyük kızım Merab. Onu sana karı olarak

veriyorum..."[14] Ama gerçekleşmedi bu iş. "Merab, Davud'a verileceği sırada, Meholalı Adriel'e karı olarak verildi."[15]

Kral Saul'ün "Merab"dan başka bir kızı daha vardı, Mikal adında. Bu kız Davud'a adamakıllı tutulmuştu, "âşık" olmuştu.[16] Kral, başka çare bulamayınca bu kızı verdi ona. Ama yine de Davud için iyi şeyler düşünmüyordu. Davud'un ölmesini, öldürülmesini istiyordu. Bu amaçla, kızını verirken "kullarına" şunları söyledi: ”... Davud'a şöyle diyeceksiniz: Kral ağırlık istemiyor, ancak düşmanlarından öç almak için yüz Filistînin gulfesini (Sünnet yerlerinin derilerini) istiyor..."[17]

Kral gerçekte istiyordu ki, Davud Filistinlilerle savaşırken öldürülsün.

Kralın "kullan", kralın isteğini ilettiler Davud'a. "Mikal"in koynuna girmek için başka çare olmadığını anlattılar.

Davud kralın kızını, "Mikal"i alabilmek için ne istenirse yapacaktı. Kafaya koymuştu bir kez. Ne yapıp ederek kızı alıp Kral'a damad olacaktı:

"...Davud, kralın damadı olmak için Filistîlerin gulfelerini (sünnet yerlerinin derilerini) getirdi. Ve gulfeleri, tam sayısıyla krala verdiler. Ve Saul kızı Mikal'i Davud'a karı olarak verdi. Ve Rabbin Davud'la birlikte olduğunu görüp anladı. Saul'ün kızı Mikal, Davud'u (çok) seviyordu. Ve Saul, artık Davud'dan son derece korktu. Yaşamı boyunca da Davud'un düşmanı oldu."[18]

Bu bölümün 27. ayetinde anlatıldığına göre, Davud, Kral'ın kızını almak için "yüz Filistinli" yerine "iki yüz Filistinli" öldürmüştü.[19] Ne var ki, Kral Saul'ün ona olan kini azalmamış, daha da artmıştı. Onu öldürmek, öldürtmek için fırsat kolluyordu. Fakat, kralın "Yonatan" adında bir oğlu da Davud'u çok seviyordu.

Kral Davud'u öldürmek için çok yollara başvurdu, ama Yonatan, kız kardeşiyle birlikte onun kurtulmasını sağladı. Bununla birlikte Davud'un, Kral Saul'ün elinden kurtulması kolay olmadı. *Tevrat*[1] ın uzun uzun anlattığı birçok serüvenden sonra gerçekleşti kurtuluş.[1]* Ve İsrail kentlerinin genç kız ve kadınlan Davud için şarkılar söylüyor ve onun, kral Saul'den çok Filistinli öldürdüğünü dile getirmek için şöyle diyorlardı: "...Saul vurdu binlerini, Da-vud'sa onbinlerini..."[15]

^ bkz. *Tevrat*, 1. Samuel, Bap 19; Bap 31.

15 bkz. *Tevrat*, 1. Samuel, Bap 18, ayet 7; Bap 2i, ayet 11; Bap 29, ayet 5.

Mikal Başka Kocaya Veriliyor, Ama Sonradan Davud Onu Yeniden Alıyor

Davud uğruna birçok tehlikeye atıldığı, adamlar toplayıp iki yüz Filistinliyi kestiği sevgilisi Mikal'inden bir süre ayrılmıştı. Çünkü Mikal'in babası Kral Saul, onu Davud'dan alıp bir başka kocaya, Laiş oğlu Paltiel'e vermişti.[20] Ama Davud, hiçbir zaman unutmamıştı Mikal'ini. Başka kadınlar da almıştı.[21] Ama Mikal'in tadı, havası başkaydı. Onun kendine özgü bir anlamı vardı. Uğruna nice tehlikeler göze alınmış bir kadındı. Onun için Davud unutamazdı onu.

Davud Peygamber, Mikal'i yeniden almak için sürekli "fırsat" kolladı. Kral Saul'ün ölümünden sonra onun Başkomutanı Nerin oğlu Abner, gelip Davud'a anlaşma önerdi.[22] O zaman Davud, anlaşmayı ancak bir koşulla kabul edebileceğini söyleyerek şöyle konuştu: "...Seninle anlaşabilirim. Ancak senden bir şey isterim,

0 da şudur: (Antlaşma yapmak üzere) beni görmek için geldiğin zaman, önce Saul'ün kızı Mikal’i getirip göstermelisin. Yoksa yüzümü göremezsin."[1']

Peygamber bir yandan Abner'e bunları söylerken, öbür yandan da Saul'ün oğlu İş-Boşet'e "ulaklar gönderip" şöyle dediğinin iletilmesini istedi: "...Mikal'i, Filistîlerin yüz gulfesi karşılığında kendime nişanlayıp almıştım. Karımı, Mikal'i alıp vermelisin bana."[23]

Başkomutanı Abner'in de "teşviki"yle olsa gerek, İş-Boşet, hemen adam gönderdi ve Mikal'i "kocası Laiş oğlu Paltiel"den aldırttı.[24] "Ve kocası, onunla birlikte Bahurim'e kadar ardınca yürüyüp ağladı. Sonra Abner ona, 'Haydi dön!' dedi ve adam döndü."[25]

Davud Peygamber, adamı ağlata ağlata karısını elinden aldı, çünkü o kadının, yani Mikal'in o adamdan çok kendinin olduğuna inanıyordu.

Sonuç olarak, Mikal'ine kavuştu Davud Peygamber. Uğrunda tehlikelere atıldığı, adamlarıyla birlikte 200 Filistinliyi öldürüp sünnet yerlerini krala armağan ettiği Mikal'ine...

Davud, kimi kadın için böyle adamlar öldürürken kimi kadına kavuşmak için de öldürmeye ant içtiği adamların kanma girmekten vazgeçmiştir. Örnek: Mabal adında zengin bir kişinin güzel karısı Abigail!

"Ve Maon'da bir adam vardı, onun işi Karmel'deydi ve adam çok büyüktü. Adamın üç bin koyunu ile bin keçisi vardı. Karmel'de koyunlarını kırktırıyordu. Adamın adı Nabal ve karısının adı Abigail'di. Kadın çok anlayışlı ve bakılışı güzeldi. Adamsa kaba ve işlerinde kötüydü..."[26]

Davud, bu zengin adamın kırdaki çobanlarına, uşaklarına nedense iyilik yapar. Onların birtakım ihtiyaçlarını karşılamaya çabalar. Sonunda da kendi uşaklarıyla Nabal'a selam gönderir ve yaptıklarını bildirir. Bu arada çabalarının karşılığını beklediğini duyurur ona.

Ne var ki zengin adam Nabal, Davud'u küçümseyen sözler söyleyerek hiçbir karşılıkta ve yardımda bulunmayacağına ilişkin haber gönderir.

Davud, Nabal'ın bu tutumuna çok öfkelenir. Hemen kılıcım kuşanır ve 400 kişiyle birlikte adamdan öç almak üzere yola düşer. "Sabaha dek adamlarından kimseyi sağ bırakmayacağına" ant içer.

Davud'un adamlarını alıp öfkeyle yola çıktığını, Nabal'ın adamları, Nabal'a değil, gelip onun karısına bildirirler. Nabal'ın karısı Abigail, bunu

duyar duymaz, kocasına hiçbir şey söylenmemesini, bilgi verilmemesini ve her şeyi kendinin çözümleyeceğini söyler. Ve "çabuk davranıp iki yüz ekmek, iki tulum şarap, hazırlanmış beş koyun, yüz salkım kuru üzüm ve iki yüz parça basılmış incir" alır, "eşeklere" yükletir ve Davud'u karşılamak üzere yola koyulmalarını emreder uşaklarına. "Siz önden gidin, ben de arkanızdan geliyorum!" diyerek onları gönderir.[2]

Genç ve güzel kadın, uşaklarının ardından yetişir ve hepsi birlikte Davud ve adamlarıyla karşılaşırlar: "Ve Abigail, Davud'u görünce çabuk davranıp eşeğinden indi, Davud'un önünde yüzüstü düştü, yere kapandı. Ve ayaklarına düşüp dedi: Günah benim üzerimde, efendim benim üzerimde olsun. İzin ver cariyen sana söylesin ve cariyenin sözlerini dinle. Yalvarırım Nabal'dan (kocamdan), bu yaramaz (huysuz) adamdan dolayı efendim yüreğine dert koymasın. Çünkü adı nasılsa kendisi de öyledir.[3] (...) Ben cariyen, efendimin gönderdiği uşakları görmedim. Ve şimdi efendim, hay olan Rabbin hakkı için ve senin hayatın hakkı için, sen kan dökmekten ve kendin için öç almaktan Rab seni uzak kıldığı sürece, sen efendimin kötülüğünü isteyenler, Nabal gibi olsunlar. Ve şimdi efendime getirdiğim bu armağan, efendimin ardınca yürüyen (izinden giden) uşaklarına verilsin. Bu cariyenin eksiğini bağışlamanı dilerim..."[4]

Abigail'in kuşkusu yoktur Davud üzerinde etkili olacağına. Sunduğu armağanlarla, sözleriyle ve en önemlisi de dişiliğiyle... Davud daha kral değil, sadece peygamber. Ama Abigail Davud'un kısa bir süre sonra kral olacağını biliyor. Onun için tutumunda son derece saygılı ve sözlerinde son derece dikkatli, özenli. "Fettan" kadının kafasındaki düşünce, Davud'a karı olmak, kral karısı olmak. Bu düşünceyle sözlerine şunu da eklemeyi ihmal etmez:

2 Bkz. *Tevrat,* 1. Samuel, Bap 25, ayet 5*19.

3 Nabal, ahmak demektir.

4 *Tevrat,* 1. Samuel, Bap 25, ayet 23-28.

"...Ve Rab, efendime iyilik ettiği zaman (yani kral olursan ya da sana bu yol açılırsa) cariyeni (yani beni) hatırlamalısın!"[27]

Davud "hatırlamaz" olur mu bu güzel kadını? Kadın evliymiş, kocası filan varmış... Bu, kadın için önemli olmadığı gibi Davud için de önemli değil... Peygamber, hele kral olunca elverir ki istesin, gerisinin hiç önemi yok. Şeytan kadın bunu bildiği için rahatça anlatır düşüncesini. Pek açık

söylemez, ama onun ne demek istediğini Davud çok iyi anlar. Nitekim Davud onu da karıları arasına katacaktır ileride.

Davud Peygamber'in, Abigail'e karşılığı şöyle olur: "...İsrail'in Allah'ı Rab mübarek olsun ki, bugün beni karşılamaya seni gönderdi. Senin anlayışın mübarek olsun, sen mübarek olasın. Kana girmekten ve öcümü kendi elimle almaktan sen bugün beni alıkoydun. Ve gerçek, sana kötülük etmekten beni alıkoyan İsrail'in Allah'ı, hay olan Rabbin hakkı için, eğer beni karşılamak üzere çabuk davranıp gelmese idin, mutlaka sabah ışığına kadar, Na-bal'ın erkeklerinden biri bile sağ kalmazdı."[28]

Davud, genç ve güzel kadın Abigail'e bu karşılığı verdikten sonra gelen armağanları alır ve "senin sözünü dinledim ve seni kabul ettim!" diyerek evine uğurlar onu.

Abigail, artık alacağı sözü almıştır. Rahat ve sevinçle evine döner. İleride Davud'a karı olacağını düşünmenin sevinciyle... Evine gittiği gecenin sabahı da kocası Nabal öbür dünyayı boylar![29]

İKİNCİ BÖLÜM

DİN VE SEKS KONUSUNDA (TURAN DURSUN'LA BİR SOHBET)

Gürbüz D. Tüfekçi'

Sosyal antropolog.

Dostum Turan Dursun'un "Din ve Seks" konusundaki bu araştırması beni çok etkilemiştir. Kitap yoğun bir çalışma ve geniş bir bilgi birikiminin ürünüdür. Müsveddeleri okuduğumda beraber geçen günlerimizi anımsamıştım. Sanki karşılıklı konuşuyormuşuz gibi gelmişti bana. Hâlâ aynı yakınlıkta olduğumu duyumsuyorum. Atatürk'ün yaptığı devrimlerle gerçekleştirmek istediği idealinin insanlığın mutluluğu olduğu konusunda birleşirdi düşüncelerimiz. Araştırdığı konular kuşkularıydı. Elde ettiği sonuçları, önce *Kulleteyn'de*, sonra diğer yapıtlarında insanlığın hizmetine sunmuştu. Aydınlık yüzü, yumuşak ses tonuyla anlatırdı dinlerin kökenini, şeriatın çarpıklığını. En çok üzerinde durduğumuz konulardan birisiydi bu. Din bezirganlarının insanları kendi çıkarlarına nasıl alet ettiklerini açıklardı. Tarihin eski kaynaklarından edindiği bilgileri sabır ve özveriyle dile getirirdi. Her şeyden önce bir "beşeri bilimler" uzmanı, bilgesiydi. Orta Doğu Teknik Üniversitesinde, "Atatürk İlkeleri Türk Devrimi ve Tarihi" dersi verdiğim günlerde, üzerinde en çok durduğumuz konu insan haklarıydı. Yüksek lisans çalışmalarım süresince de çok değerli bilgiler

edin-mişimdir kendisinden. Tez konum kısaca "Türk Devrimi İçinde Kadın Hakları"ydı. Turan'la bu "kadın haklan" sözüne çok

takılırdık. "Yani erkeğin hakkı hiç mi yok?" diye sorgulardık. Türk Devrimi'nin beyin gücü dışdinsaltçılıktır (laiklik). Atatürk dünya uygarlık tarihleri içinde din konusunu, ayrı bir özenle incelemiştir. İnsanların yeryüzündeki serüveni üzerinde ayrıntılı olarak durmuştur. Vardığı sonuçları dışdinsaltçılık ilkesine yansıtarak, şeriat karşıtı bilimsel bir düşünce akımı yaratmıştır. Kitabın bundan sonra okuyacağınız kesimi, Turan Dursun'la bu konuşmalarımızın bir özeti niteliğindedir.

İnsan Öğesine Tarihsel Bakış

Din ve Seks, insana özgüdür ve toplumsal ekin (kültür) kökenlidir. Akademik olarak insanbilim (antropoloji) ana bilim dalının sınırları içine girmektedir. Bu nedenle önce insan, sonra ekinsel etkileşimle toplumsal değişimler üzerine tarihi kısa bilgiler sunacağız. Yurdumuzda dışdinsaltçı devrim beklentileri ile sevgili dostum Turan Dursun'un düşünsel paralelliğini göstermeye çalışacağız. İnsan dediğimiz varlık, çevremizi sarmalayan tüm dünya ve evreni anlamlandırarak adlandıran tek canlıdır. Etrafımızı çevreleyen biyolojik, fiziksel ve kültürel yapılanmaların tümünü yaşama geçiren insandır. İnsanın olmaması halinde ne ağaç ne orman ne dere ne deniz ne hava ne su kısacası ne yaratan ne de yaratılan vardır.

“Hayvanlar aleminin bir üyesi olan insan, primat takımının (order) alt takımı (sub order) olan, simian (anthorophe-dia) grubuna mensup, homonidis ailesinden, homogenus kökenlidir. Bugün yer küresi üzerinde yaşayan insanların

tümü ise homo sapiens olup, dişisi ve erkeği ile akıllı insan olarak adlandırılırlar."[30]

Yeryüzünde görüldüklerinden bu yana insanlar toplu olarak yaşarlar. Bilim bu sonuca insanlarla aynı grubu paylaşan hayvanların yaşam biçimleri üzerinde yapılan araştırma sonuçlarına dayanarak varmıştır. Örneğin apeler, küçük aile grupları olarak yaşamlarını sürdürürler. Buradan hareketle denilir ki, insanlar yeryüzünde görüldüklerinden bu yana sürekli bir grup içinde yaşamışlardır. Bunun nedenini biyologlar şöyle açıklıyor: "Evrende yaşamlarını ve topluluklarını sürdürmeye yarayacak hiçbir içgüdüsü olmayan tek varlık insandır." Bu içgüdü yokluğuna karşın insanların çok güçlü bir öğrenme yetisi vardır. Öğrenme, homo sa-piensin

dişisi ve erkeği için aynıdır. Toplu yaşam, öyle gelişigüzel, bireysel bir toplaşma değildir. Topluluk, bireyler arası ilişkilerin sürüp gitmesine aracı olarak kişinin dış dünyayla uyumunu sağ lar. Bu uyumda etkili olan, o topluluğun kültürel yapılaşmasıdır Akıllı insan bir kültür ürünüdür. Bireyi insanlaştıran kültürüdür Kültür, başka kültürlerle karşılaşınca, etkilenerek değişime uğrar Kültür değişimi evrensel, kaçınılması olanaksız bir olgudur. Bu ta nımıyla değişim tümüyle toplum içindeki insana özgüdür. Değişim canlıdır; gelişir, büyür, etkiler ve etkilenir. Hareketlidir; göç eder, gezer, dolaşır, atlar, zıplar, koşar, yorulur, uyur, dinlenir... Konuşmaz, ama buyurucudur. Kimseye belli etmeden emreder ve yaptırır. Uslu/akıllı bilim düşkünü bir mantığı, yasaları, kuralları ve yöntemi vardır. İnsan ve toplumla ilgili konuların incelenmesinde, kültür değişimi konusu göz ardı edilemez. İnsanoğlu, değişim yasasının kural ve koşullarından kendisini kurtaramamıştır:

"İlk insanlar doğanın her şeyinden, gök gürültüsünden, karanlıktan, taşan bir nehirden ve vahşi hayvanlardan ve hatta birbirlerinden korkuyorlardı... İnsan doğanın bir mahlukudur. Doğanın kendisi dahi mutlak özgür değildir; evrenin yasalarıyla bağımlıdır. Bu nedenle insan ilk önce, yerel ortamda, doğanın yasalarına, koşullarına, nedenlerine, etmenlerine bağlıdır."[31]

Ölüme duydukları korku ise sıralamaya girmeyecek boyutta güçlüydü. Önceleri hiçbir şekilde nedenini kavrayamadıkları bir biçimde, yakınlarında bulunan bir insan hareketsiz kalıyor, sesi soluğu kesiliyordu. Anlam veremiyorlardı, ama korktukları kesindi. Bunu bilmek için herhangi başka bir belgeye gerek yok. Günümüz insanı da aynı korku içindedir. Kısaca, insanlar ölmekten ölesiye korkarlar. Çağımız bilimselleri yaptıkları araştırmalarla, eski çağ uygarlıklarına da ışık tutabilmektedirler. "Arkeoloji ve Antropoloji" dallarının araştırma verileri ile eski ve yeni uygarlık tarihleri bu konuda önde gelmektedir.[32] Bohannon'a göre "insan tanımlanırken" dört temel nitelikte değerlendirilir. Biyolojik ve fiziksel açıdan "memeli bir hayvandır". Toplu olarak yaşama biçimiyle "sosyal bir hayvandır". Algılama yönünden "psikolojiktir". Son olarak yaptığı ve yarattığı her türden ekiniyle "kültürel bir varlıktır". Bu akıllı varlığın çeşitli yollarla aşamalar geçirerek kendisini tanıması ve tüm yeteneklerinin bilincine varmasının bir öyküsü vardır. Bu öyküyü "antropoloji" (insanbilim) açıklayarak anlatır.[33]

Yeryüzündeki canlılar arasında insan türünün dişisine kadın adı verilmiştir. Toplum içindeki yeri -statüsü ve rolü- yönünden pek çok araştırmacıya esin kaynağı olmuştur kadın. Kuşkusuz ka* dına yakıştırılan her türden betimlemenin en önde gideni "ana" ve "sevgili" oluşudur. Tarihin hangi aşaması olursa olsun değişmeyen bir olgudur bu durum. Analık, statiktir, biyolojik yapısının doğal sonucudur. Ama sevgili oluş -biraz tartışmalı da olsa- kadının ilk özelliğiyle atbaşı beraber yürür. Kadın bu özellikleriyle, toplum içinde bir rol üstlenmiş olmaktadır. Her iki konumda da farklı bir seks söz konusudur. Analık rolünde yasal bir cinsel temas zorunlu. Sevgililik, yasaya bağlanmadan platonik de olabiliyor. Kadının statik rolünde, son derece güçlü bir duygu, analık yer alır. Tüm öbür insancıl duygulardan daha yoğun olan bu duygu, anayı önce yavrusunun yaşamını kolaylaştırıcı yenilikler bulmaya yönlendirmiştir. Böylece ana-kadın, içinde yaşadığı topluluğa da yararlar sağlamıştır.

Toplu yaşamın ilk çağlarında kadın ve erkek ayrı gruplar oluşturuyordu. Kadınlar erkekleri kendi gruplarının dışında tutmaya çaba gösteriyorlardı. Genel olarak bu eylemlerinde başarılı da oluyorlardı. Ayrı gruplaşmanın nedeni, kadınların analık duygusundan kaynaklanıyordu. Çocuklarını doğanın olası tehlikelerinden ve yörede et yiyen vahşi hayvanların saldırısından korumaktı asıl amaç, öte yandan erkekler et oburdu. Kadınlardan daha kolaylıkla avladıkları vahşi hayvan etlerini yiyorlardı. Kadınlar yerden çıkardıkları kökler ve bitkilerle ağaçlardan topladıkları yaprak ve meyveleri yeğliyordu. Çocuklar karınlarını doyurabilecek çağa gelinceye değin, kadın grubu içinde kalırdı. Ergenlik çağını izleyen dönemde, erkek çocuklar erkekler arasına katılır, kız çocuklar ise kadınlar arasında kalırdı. Burada şunu hemen belirtmek isteriz: İnsan bilimcilerin değişik topluluk ve toplumlarda yaptığı araştırmalar göstermiştir ki kadın-

lar, doğuştan erkeklere nazaran, daha yumuşak başlı, daha barışsever, daha sevecen, ev işlerine daha yatkın değillerdir. Bu özellikler kadının yetiştiği toplumsal yapının düşünsel ve ekinsel kökeni, kısaca kültür dokusuyla sıkı sıkıya bağlıdır. Saptamalara göre, basit tarım topluluklarında kadınlar, büyük oranda, tarlada belirli işleri yapıyorlarsa bunun temel nedeni, çok uzun süre bakıma muhtaç olan çocuktan ya da çocuklardan uzak kalmayacak işleri yeğlemelerinden kaynaklanır. Kadın, çocuklarına bakmak, onların sağlıklı büyümesini sağlamak çabasındadır. Çocuğunu beslerken bir gıda uzmanıdır, sayrılığına çözüm bulabilmek için yararlandığı otları karıştırırken ise bir farmakologdur. Hangi otun hangi

ağrıya iyi geleceğine karar verirken bir tıp doktorudur. Çok güçlü olan öğrenme yeteneğiyle yüzyıllardan bu yana uygulanagelen yaşamı sürdürmenin doğal kurallarından da yararlanmaktadır. Yaşlı kadınlardan öğrendiği deneyimlerden oluşan bilgi birikimlerini, türdeşinin geleceğini güvence altına almak için kullanmaktadır. Bir sonraki günün hava durumunu, gelecek mevsimin nasıl geçeceğini, ürünün bol olup olmayacağını bilebilmektedir. Toplu yaşamaktan ve bireysel ilişkilerden kaynaklanan sorunların çözümleyicisi de kadınlardı. Bu bilge kadınlara kitaplı kutsallıklar çıktıktan sonra büyücü dediler. Böylece toplum içinde, bilge kadınlara öykünen yeni bir meslek dalı türetilmiş oldu. Ruhban sınıfı ve engizisyon mahkemeleri, "iyiyi ve kötüyü bilen" birçok bilge kadını, büyücü suçlamasıyla yakacaktır. Büyücülerin hizmetleri karşılığı belli bir ücretleri vardı. Varsayılan kutsal güçlerle insanlar arasında aracılık ederken tabu saydıkları güce getirilen armağanları, bu yeni işkolu yerine ulaştırıyordu. Sıradan bir insan neyin, nereye, nasıl verileceğini nereden bilsindi? Doğal olarak büyücüler bu işi üstlenmekle büyük bir hizmet görmüş oluyorlardı. Kendileri için hiçbir istekleri yoktu doğrusu(!) Tabuya verilen armağanların kıyısından köşesinden sarkanlar yeterdi ona ve yandaşlarına. Herhalde her dileğin bir karşılığı o çağlarda da var olmalıydı.

Günümüzde falcı, medyum vb. emekçiler bedava mı çalışıyorlar ki? 0 dönemde de yapılan hizmetlerin bir fiyatı vardı herhalde! Toplumsal sorunlar da bilge kadınların denetimindeydi. Örneğin avlanma zamanı, kök toplama mevsimi, ertesi gün havanın nasıl olacağı konuları hep onlardan sorulurdu. Bilge kadınlar kendi cinslerinin yaşlılarından edindikleri bilgileri topluluklarına aktarıyorlardı. Ölmüşlerin ruhlarıyla iletişim kurabildiklerini söylüyorlardı. Zaman içinde kadınlar doğum işlerinde de yardımcı olmaya başladılar. Doğa olaylarıyla ilgili tahminlerinin tutması nedeniyle, artık tapınma derecesinde bağımlılık kazandılar. En eski çağlarda kadınların ateşi keşfetmeleri yeni kutsallıkların yaratılmasına neden olacaktır.

Stok ve Savaş

Bilge kadınların en önemli buluşları hayvanların evcilleştiril-mesiydi. Neolitik Çağ bu koşullar altında başladı diyebiliriz. Yine bu çağda kadın, tarımı kolaylaştıracak bir araç da buldu: Çapa. Çapanın bulunuşunu Gordon Childe bir devrim olarak değerlendiriyor. Childe'a göre: "Yeryüzünde Endüstri ve Fransız Büyük İhtilali'nden önceki en büyük devrim çapanın bulunuşudur."[34] Orta Neolitik Çağ'da (MÖ 6.000-3.000) ikinci bir devrim

daha gerçekleşti. Kadınlar evcilleştirdikleri hayvanları tarımda kullanmaya başladılar. Hemen hemen aynı dönemde sabanı buldular. Bu keşiflere koşut olarak, doğa güçlerini de insan aklının buyruğu altına aldılar. "Su gücü", "rüzgâr gücü" bunlar arasındadır.[35] Yeni bulgular insanların statü, rol ve hakları ile görevleri üzerinde de etkili oldu. Childe'a göre: "Tarımın ağır bölümünün sorumluluğunu erkekler üstlendi... Ufak bahçeler tarla oldu. Küçük yerleşim alanları, yerlerini kasabalara bırakmaya başladı. Mal miilk

sahiplerinin hem ürünleri hem de mal varlıkları arttı. Bir tür servet doğdu. Zanaatkârlık, işçilik başladı ve yeni kazançları savunmak, malları korumak amacıyla güvenlik güçleri devreye girdi."[36] İnsanların ölüme duydukları korku, birkaç boyutluydu. Beraber yaşadıkları baba ve dedelerinden biri ölünce her zaman akıl danıştıkları bir büyüğü yitirmiş oluyorlardı. Ölenin ne olduğunu, nereye gittiğini bilmiyorlardı. Bu durum korkularını daha da artırıyordu. Ölüm, ekonomik, psikolojik, sosyal bir olgu, korkutucu bir olaydı. Zaman içinde Güneş, fırtına; yerine göre ağaç, toprak, Ay ya da yıldız; kısaca ulaşamadıkları, anlamlandırmadıkları olaylarla, insanlara zarar veren ne varsa toplumlarca kutsallaştırıldı. Örneğin yürürken ayaklarını çarptıkları taşın verdiği acı nedeniyle, bir daha o taşın yanından geçmediler. Yol üzerinden kaldırıp kenara koymayı düşünemediler. İlkçağ kabilelerindeki yaşam biçimleriyle ilgili bilgilere Batı dünyası, keşiflerle ulaştı. Kadının toplumdaki yeriyle ilgili en özgün bilgilerden bir kesimini, Papaz Joseph Lafitau'nun 1727'de *Society ofjesus (İsa Topluluğu)* adıyla yayınlanan mektuplarında buluyoruz. Papaz Lafitau, mektuplarında "İrokualar"ın yaşam düzeninden söz ederek şu bilgilere yer veriyor:

"...Kabilede kadının üstün konumundan başka gerçek yok... Ulusu ayakta tutan kadın... Kan bağı ile şecerenin asaleti kadın kökenli... Tam başatlık kadınlarda... Toprak ve ürünler kadınların. Savaş ve barış kararlarının hakemleri kadınlar. Hâzineden, tutsaklardan, evlilikten, çocuklardan onlar sorumlu... Erkekler izole edilmiş durumda... Çocukları (babalarına) yabancıydı..."[37]

Kadın Tanrıça

Kadınların biyolojik yapıları nedeniyle, gerekçesini o zamanlar tam bilemedikleri bir yetenekleri daha vardı. Kadınlar doğuruyordu, yeni bir canlı dünyaya getiriyorlardı. Konunun o dönem insanı için ne denli

korkutucu olduğunu söylemeye gerek yok sanırım. Kadının doğurması, onu toplum içinde ayrı bir konuma ulaştırmıştı:

"Örneğin dünyaya gelmek veya gelmemek insanın elinde olmamıştır ve değildir. İnsan dünyaya geldikten sonra da, daha ilk andan, doğadan ve birçok canlı varlıktan güçsüzdür. Korunmaya, beslenmeye, bakılmaya, büyütülmeye muhtaçtır."[38]

Kadın doğurduğu çocuğa bakabildiği gibi toplumsal sorunlarla da uğraşıyordu. Doğum olayını hiçbir erkek başaramamıştı. Hâlâ da -şimdilik- başarabilmiş değiller. İleriki yıllarda ne olur bilinmez. Kuşkusuz, çok büyük bir olaydı kadınların doğurması. 0 günün insanı bu işi yaratıcılık yönünden ele alıyordu ve de öyle düşünmekte haklıydı. Toplumsal yaşamın her alanında yeniliklere imzasını koymuş olan kadın, artık vazgeçilemez bir güç kaynağıdır. Bireyin, uzun süren, bakıma muhtaç çocukluk döneminin ardından, karşılaştığı doğa güçlerine duyduğu korku nedeniyle, insan yeni bir koruyucuya gereksinim duymuş olmalıdır. Uzun yıllar yeteneklerini görerek danıştıkları bilge kadını kutsallaştırdılar. "İnsanlık bir kez yaratma düzeyine erişip" yaşam koşullarını geliştirdikçe çok yararlı ve sevgili bir varlık olan kadını "Tanrıça" ilan ettiler. İnsanlar bu kutsallığı, yontulara yansıttılar. "... Mağaralarına çizdikleri figürinlerle ölümsüzleştirdiler... Daha ileri uygarlıklarda gördüğümüz 'Ana Tanrıça' ve Yakm-Doğu'daki, Greco-Romen dünyasının 'Magna Mater' kültünün insanlık tarih-

terindeki ilk örnekleri, Üst Paleolitik'te mağaraları süsleyen kadın figürleri ile başlamıştır."[10]

Erkeğin Toplumda Rol Almaya Başlaması

Kadının toplumdaki özgün durumu, erkeklere de yansıdı. Doğrusu onlar da bir üst konuma gelmeliydi. Toplumun yönetiminde sorumluluk üstlenecek, yeni bir iş kolu oluşturuldu. Bunlara "Şef" ya da "Reis" demiş olmalılar. Taze işkolu, ayağının tozuyla toplumu daha sıkı çalışmaya zorladı. Daha çok ürün elde edilmesini istiyorlardı. Artık Paleolitik dönemin barışsever yaşam biçimi değişiyordu. Fazla ürün için sınırları genişletmek gerekiyordu. Komşuların topraklarını almaktan başka çözüm yoktu. Kimse kimseye sahip olduğu toprağı vermezdi. Savaşılmalıydı. Savaş erkek işi olarak görüldü. Aklıevvel birtakım kişiler, yönetim ve savaştaki başarıları kendi icatları olan "Tabu"ların (Kutların) gücüyle birleştirme yolunu seçtiler. Savaşı kendileri istemiyordu; savaşmak buyruğunu, varsayılan kutsal güçlerin verdiğini söylüyorlardı. Halk reisin

değil, büyücünün "Tabu"yla konuşabildiğine şartlanmıştı. Bu yolla yeni arazi veya mülk sahibi olmak, yöneticiler için öylesine avanta bir gelir kaynağı oluşturuyordu ki, kendilerine yardımcı olan büyücünün rolü hiç değişmeden kaldı. Sadece bu orunu (makamı) işgal edenin adı sanı değişti. Böylece de yeni meslek dalı olarak ruhban sınıfı icat edildi. Kazanılan savaşta elde edilen gelir ve kaynakların en büyük bölümü yöneticilerin kasasına -kesesine- akıyordu. Bu büyük kazançtan ruhban sınıfını da yararlandırdılar. Böylece yöneticiler ile ruhbanlar arasında öyle bir işbirliği doğdu ki anlatmakla bitmez...

10 Işın Yalçınkaya, "Paleolitik Devirlerde Kadın Figürleri", *Antropoloji*, sayı 6, Ankara üniversitesi DTCF, Ankara, 1973, s.203; daha geniş bilgi için bkz. Gürbüz D. Tüfekçi, "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Kökenini Oluşturan 'Türk İnkılabı* İçinde Yer Alan ‘Kadın Hakları' Konusunun Sosyal Kültürel Antropoloji Açısından Değerlendirilmesi", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. 1990.

Emperyalizm ve Din Etkileşimi

Ben yaştaki gençlerin tarih dersi bilgilerinin, ana kaynağından alıntılayacağım bir konuyu anlatmak istiyorum. Örneğimiz *Türk Tarihinin Ana Hatları* adlı yapıttan olacak.[39] Kitabın "Mısır'ın Tarihi ile Mısır'da Tarih Devirleri" başlıklı kesiminde yer alan bilgilerin bir özetini sunacağım:

"Bugün kesindir ki, ilk Mısır ahalisi Milattan 5.000 sene evveline doğru Asya'dan gelmiş beyaz ırktır; bu ırk Nil vadisinde yerleşti. Kabileler halinde kümeler oluşturdu. Her bir kümenin reisi, dini ve kanunları vardı... Mısır'ın ilk ahalisini oluşturan aile ve kabilelerin ayrı ayrı -bayrak makamında-birlik işaretleri vardı. Bunlar, kurt, şahin gibi hayvanların ve Güneş'in levhalar üzerine çizilmiş resimleri veya bir hayvan derisi üzerine resmedilmiş (çizilmiş) çapraz oklar gibi şeylerdi. Bu belirtiler kendilerine kutsallık yüklenen birtakım semboller idi. Eski Mısır ahalisi evvela bu semboller etrafında kabileler halinde idi. Kabileler reis tarafından idare olunurdu. Bu reislere Saru derlerdi. Daha sonraları bu kabileler birleştiler. İşgal ettikleri araziye Nome (El) dediler... Semboller zamanla Allah makamına çıkarıldı (orununa yüceltildi). Bu allahlar, diğer taraftan da Sanıların üstünde, yegâne reisler ve krallar olarak tanındılar: Allah-Kral... Sonra bütün krallıklar bir kralın etrafında birleştiler. Artık Mısır sosyal heyeti, bir devlet haline geçmiş oldu. Mısır tarihi milattan 4-5 bin sene öncesinden başlar" denilerek

"... Her Nomenin Nut adı verilen bir merkezi" olduğundan ve burada unvanı "Nep" olan Allahların oturduğu; ahalinin, "Allah’ın yasalarını uygulayan hükümetinin, krallar yahut Nome valilerince" yönetildiği anlatılmakta. "Her durumda

iradenin kaynağı ilahi" idi. "...Egemenliği kullanan organı Allah'ın vekili olarak gösterilmektedir..."[12]

Yapıtta, o çağda Kaide ve Elam'da uygarlığın ilk yıllarında, yönetim biçimi ve uygulanmasının Mısır'la aynı olduğuna işaret edilmektedir.

Yukarı ve Aşağı Mısır olarak ikiye ayrılan ülkede ahalinin birçok allahlara bağımlı olarak pek çok savaşın yapıldığı anlatılmakta, en büyük Allah'ı temsil eden Güneş Horus için "...insanların birbirleriyle boğazlaşmaları... Devlet teşkilatının, Mısır tarihinin başlangıcında olduğu gibi, dini karakterde olması, insanlar arasında daima düşmanlık hislerini ve yok yere kan dökülmesini gerektirmiştir... Birçok Tanrı yönetiminin mahiyeti böyleydi" denilmektedir.[13]

Bulunan belgeler "Heykellerde, ehramlarda, mabetlerde görülen zafer övgüleri, özgeçmişler, kral buyruklarından oluşmaktadır... Objektif değildir; hepsi mabetlerde bulunmuştur. Dini eğilimlerin etkisi altındadır."[1]*

Mısır'ı yönetenlere "Firavun" adı veriliyordu. "Firavun gözle görünen bir allah sayılırdı. Bu allah aynı zamanda kâinata (evrene) hükmeden büyük güneş Ra'nın oğlu olarak tanınıyordu. Ahali bu Firavunlara taparlardı... Mısır'da rahipler çoktu ve saygın idiler. Rahipler kralın verdiği arazinin geliriyle geçinirlerdi... Sonra, yine sayıları çok olan muharipler (savaşçılar) gelirdi. Firavun onlara da arazi verirdi. Fakat kralın canı savaşmak isteyince itaat etmeye mecburdular. Sami ve Hami Mısırlılar savaşçı değildiler. Askerlikten kurtulmak için kaçarlardı... Çok çalışıyorlardı; fakat esirler gibi, genellikle ancak karınlarını doyurabiliyorlardı... Köylüler, Firavun, rahipler ve savaşçıların topraklarında çalışırlardı.

'2 "Mısır'ın Tarihi ile Mısır'da Tarih Devirleri", *Türk Tarihinin Ana Hatları,* 1. basım, Devlet Matbaası, İstanbul, 1930, s. 170, 171.

13 *Age,* s.172.

M *Age,* s.17ü.

Tahsildara belli oranda tahıl vermek zorundaydılar. Aksi takdirde, sopayla dayak yerlerdi veyahut baş aşağı Nil'in suyuna atılırlardı. Halk

angaryaya da tabi idi... Yapım işlerinde çalıştırılırlardı... Dayak, düzenli bir yönetim aracıydı. Esirlere hayvan gibi muamele edilirdi..."[40]

Emperyalizm'in Ayak Sesleri

Şimdi aynı kaynakta "Mısır'da Dini İnanışlar" alt başlıklı bölümden bazı düşüncelere ilginizi çekmek istiyorum:

"Mısırlılar yüzlerce allahlara taparlardı: Güneş'e, Ay'a, hayvanlara ve Nil'e. Mısır ilahları içinde en çok tanınmışları, hayvan ilahlar idi. Her şehrin kedi, timsah, kurbağa veya aslan, kurt, çakal, leylek, akrep gibi bir hayvan ilahı vardı... Kendisine tapılan hayvanın cinsinden bütün hayvanlar o bölgede kutsal idi. Bunları öldürenler idama mahkûm olurlardı."[41]

Vahşi hayvanların tümünü kutsallaştırmışlardı. Rahipler işin sulandığını fark ederek Tanrı sayısını azaltmaya karar verdiler. Nasıl yapacaklardı bu işi peki? Kolayını Firavunları Tanrılaştırmakta buldular:

"...Papazlar, belli başlı allatılan üçe indirmişlerdir: Baba (Osiris), Oğul (Horus), Ana (İsis). Teslis denilen inancın esası budur. Masum ve cahil insanları, yüzlerce allaha taptırmak veya allahları belli gruplarda toplamak ve en nihayet bir allah kabul ettirmek, siyasetin doğurduğu neticelerdir... Yerel Tanrı ile Güneş'i bir yaptılar. Ataum-Ra = Ammon-Ra allahını icad ettiler ve papazlar herkese anlattılar, öğrettiler ve tedris ettiler (eğittiler) ki, Ammon-Ra, en

büyük allahtır; diğer allahları, insanları ve her şeyi yaratan odur."[17]

Mısır Tanrısı artık Güneş'i temsil eden Firavundu. Böylece güneşin aydınlattığı alanların sahibi sayıldılar. Yeni mesleklerini çok sevmiş olmalıydılar ki, Firavunlar bu yeni işlerini, yani Tanrılığı, başkalarına kaptırmak istemediler. Kız kardeşleri ile evlendiler. Böylece görev aile içinde kalacaktı. İlk sömürgecilik, "Güneş + Firavun = Tanrı" denklemi oluşturularak "Emperyalizm" yaratıldı.[18]

Büyü, Din ve Bilim

İnsanların korkularından kurtulmak amacıyla yarattıkları tabulara tapınmaları, sosyal antropolojinin üzerinde önemle durduğu bir konudur. Bu olayı araştıran uzmanlardan birisi de James Frazer'dir. Frazer, büyü, sihir ve dinsel kökenli inançların kültürler üzerindeki etkilerini incelemiş bir bilim insanıdır. Ona göre topluluklar üç aşamadan geçmiştir: "Sihir, din ve ilim." İlk insan mutlak büyü ve sihrin etkisi altındaydı. Bunların inancına göre,

doğada insanların etkisi olmaksızın bir takım olaylar "bazı kanunlara bağlı olarak vuku bulurdu. Ancak büyücüler ve sihirbazlar bu kanunun işleyişini bildiklerinden doğadaki olayları kontrol edebilirlerdi. İlk büyücüler hayali birtakım kanunlara inanmışlardı". Zaman ve mekân içinde çeşitli çıkarların devreye girmesi sonucu, akıllı ve açıkgözler, insanları daha soyut öğeler üzerinde düşünmeye yönlendirdi. "Bunlar, doğadaki düzeni ruhlarla izaha çalıştılar, ki insanlık böylece dinsel döneme erişti."[19]

17 *Türk Tarihinin Ana Hatları,* Kaynak Yayınları, s.184,185.

18 Atatürk kitabın müsveddelerini okuyarak düzeltmeler yapmıştır. Tek Tanrının icadını, Emperyalizmin başlangıcı olarak yazmıştır. Bu not basılan yapıtta yoktur. (G. L>. T.)

19 Nephan Saran, "Antropoloji ve Kolları", *Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Bölümü Üergisi,* sayı 1, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1971, s.13, 14.

Tek Tanrıya Doğru

Tarım ürünlerinin stoklanarak saklanmasından çok daha önceleri, kadınlar ateşi kullanmaya başlamışlardı. Bu buluşları onlara yeni bir ün daha kazandırmıştı diyebiliriz. Kathleen Gou-gh'a göre "Ateşin bulunuşu", alet ve dilin gelişmesi sonunda aile hayatı başlamış olmalıydı. Ateş, ışığı ve sıcaklığıyla önce barınağın, sonra da evlerin kalbi oldu. Artık pişirme işlevi başlamıştı. Sıcak yemek ev halkını birbirine bağlayan öğelerin başında geliyordu. "Pişirme olayı cinsler arasında işbölümünü de etkiledi."[42] Bu cümleden olarak kutsallıklar yeni adlarla anıldı. Örneğin Orta Asya'da Tanrıça yerine "Od Ana"yı devreye soktular. Ateşli kutsallıktan erkekler de yararlanmasını bildi. İlk kez kendilerine kadınınkine koşut yeni bir ad ve san yakıştırdılar. "Od Ata"yı icad ederek Tanrı katına erkek cinsini soktular.[43]

İnsanlar arasındaki buluşlar, yeni kültür öğeleri olarak, oradan oraya geçerken, değişerek gelişiyordu. Ayrı inançları yansıtan Tabular, daha da geniş alanlarda etkili olabilecek biçimde güçlendirilerek genelleşiyordu. Bu konuda en özgün örnek, kuşkusuz Mısır'da Firavunların, Güneş'in oğlu olarak tanrılaştırılmasıdır.

Yaklaşık MÖ 2000-1900'lerde Ehram inşaatında çalışan tutsak işçiler kırbaçlar altında eziliyordu. Ama Güneş'in oğluna nasıl karşı koyabilirlerdi ki? Bu tutsaklar arasında Sami kabilesinden bir adam çıkarak "kainatı

yaratan Yehova'dır. Güneş'i de Yehova yaratmıştır" dedi. Tanrıçalar dönemini kapatmak için Tanrı'ya yeni bir cinsiyet veriliyor, erkekleştiriliyordu. Anadolu'da bir başka yöntem daha vardı. Uygarlıkların doğum yeri olarak nitelendirebileceğimiz Çatalhöyük, Çayönü gibi merkezlerde, yönetici hakanın yanında

kadınlar da görev almaktaydı. Hatta yabancı toplumlarla yapılan anlaşmalara, kadın hatunlar da imza koymaktadırlar. Ama öte yanda "Finike uygarlığında, Akdeniz'in doğusunda, Ugarit kentinde, Baal, Yehova, Adonis adlarıyla anılan ve sonraları *Tevrat*'ta da yer alan erkek Tanrılar da yaratılmış bulunuyordu."[44] Mustafa Kemal, Mısır'da Firavunların kendilerini Güneş Tanrı yerine koyarak halkı sömürmelerine, daha gençlik yıllarından itibaren karşı olmuştur. Tek Tanrı olarak Yehova'nm tarih sahnesine sokulmasını Museviliğin başlangıcı alarak şöyle anlatmaktadır:

"Musa Mısırlıların kamçıları altında inleyen Yahudilerin, bu baskı ve tutsaklıktan kurtulmaktan oluşan eğilimlerinin, Tanrı'nın sözleriyle avutucusu oldu. İsa, çağının sonsuz düşkünlüklerini kavrayarak ve genel ıstıraplar döneminde dünyada gerçekleşmeye başlamış olan, koruyucu sevgi gerekliliğini, din biçimine çevirerek bu sıkıntıları yok etme yolunu bildi."[45]

Sanki o günlerde, bilinen uygarlık dünyası kaynıyordu. Asya, Anadolu, Akdeniz'in doğusu, Mısır... Her yerde değişik bir uygulama...

Türk Devriminde Din Tarihi

Türkiye Cumhuriyeti'ni kurarken Gazi'nin üzerinde önemle durduğu konu, toplumu oluşturan bireylerin özgürlük bilincine sahip olmalarıydı. Çünkü "özgürlük olmayan bir ülkede bağımsız bir devlet" kurulamazdı. 1905 yılında Şam'dan Selanik'e giderken arkadaşlarıyla yaptığı bir toplantıda söylediği bu sözler, yeni

Cumhuriyet'i yaşatmak için gerekenleri bizlere anlatmaktadır.[2]" Birey toplum içinde, insan olarak "iyi ve kötüyü" ayırt etme özgürlüğüne sahip olabilmelidir. İnsanın özgürlük alanlarını kısıtlayan en önemli öğe, ilk çağlardan itibaren, doğa güçlerine duyulan korkuları kutsallaştırmalarıdır:

"İlkel insan kümelerinde, ata korkusu ve nihayet, büyük kabile ve kavimlerde ata korkusu yerine geçen Allah korkusu, insanların kafalarında sayısız yasaklar yaratmıştır. Yasaklar ve hurafeler üzerine kurulan birçok âdetler ve gelenekler insanları düşünce ve harekette çok bağlamıştır. O

kadar ki, kişisel düşünce ve hareket özgürlüğü gibi bir hak kavramı bilinememiştir."[46]

Günümüz dinlerinin başladığı, Musa'dan hareketle yaklaşık MÖ 1.200'lerde Musevilik; 0. yılda doğduğu varsayılan İsa'dan hareketle Hıristiyanlık; MS 7. yüzyılda çıkan Muhammed'in kurduğu İslamiyet'le erkek Tanrı sayısı, her üç dinde ortak görüş olarak teke indirildi. İnanç, bu dinlere göre, kutsal kitaplarındaki belirli kuralları, yeniden oluşturulan koşulları yerine getirmeye bağlandı. Museviler bu koşullara *(Tevrat* kökenli olarak) "Tora"; Hıristi-yanlar *(İncil* kökenli kiliseye bağlı olarak) "Skolastik"; Miislüman-lar *(Kur'an* kökenli olarak) "Ayet", (Peygamber kökenli olarak) "Hadis" ve "Sünnet", toplamına "Şeriat" adını verdiler. Kısacası, artık yöneticilerin kontrolü altında, sürekli değişebilen, adı belli kurallar vardı. Bu yeniliklere koşut olarak ruhban sınıfının da işkolu ad ve sanları değişmekteydi. Aynı olay, yönetici kadro için de geçerliydi. Egemen oldukları alan sınırları genişledikçe yöneticiler de terfi ediyordu. Şefler, hakan, kral, imparatorluğa doğru yükseliyordu. Peygamber olamıyorlardı; ama, kendilerini kutsal kitap Tanrı'sının yeryüzündeki temsilciliğine, hatta gölgesi olmaya kadar yüceltmişlerdi. Artık başatlar, yönettiği toplumu oluşturan insanların efendisiydiler. Toplumlar, sözüm ona, Tanrı adına yapılan kurallarla yönetiliyordu.

Din ve Kültür Değişimi

Yaradılış söylencesi aynı kalıp içinde İslama da yansıtıldı. Özetle insanların korkuları, "iyiyi ve kötüyü bilme"nin yaptırımı olarak cennetten kovulup cehennemde yanmaktır.[47] Böylece, araştırma ve yenilik getirme özgürlüğü kulların, yani insanların elinden alınmış oluyordu. Bu kurala göre, düşünen, bulan, bilen sadece Tanrı katındakilerdir. Aksine hareket eden insanlar ölümlüdür. Ama sonu kesinlikle cehennem olan bir ölüm... Kitaplı dinlerin taraftar bularak yaygınlaşması, toplum yöneticilerinin güçlerinin artmasına da neden oldu. İlk çağlardan bu yana işbirliği içinde oldukları ruhban sınıfı ile dayanışmayı sürdürmekte sakınca görmediler:

"İnsan toplumları büyüdükçe ve devlet haline geldikçe, bireyler üzerindeki yük de o kadar çoğaldı. Devletin başında bulunan adamın hakkı, hudutsuz, kayıtsız, şartsız bir mutlak kudret olarak kabul ediliyordu. Devletin şekli imparatorluk veyahut cumhuriyet olsun, bunun ehemmiyeti azdı; bireyin kişisel bir hakkı yoktu. Eski zamanlarda insanların, yapabildikleri uygarlıkların en yüksek dönemlerinde, vaziyet böyle idi...

Toplumların başına geçebilen adamlar, toplumu Allah adına yönetirlerdi. Her türlü hak ve yetki onlardaydı. Bireyin hakkı, özgürlüğü söz konusu değildi.[48]

Zaten birey denince toplumu oluşturan insanların tümü değildi, söz konusu olan sadece erkeklerdi. Kadın potansiyel suçludur. Kolay mı? İnsanın cennetten kovulmasına neden olan bir suç işlemiştir. Yasak meyveyi hem kendisi yemiş hem de Âdem'e yedirmiştir. Aslında yasak meyve, kadın erkek arasındaki cinsel ilişkidir. Bu ilişki sonunda sağlıklı çiftler bir tür yaratma işlevi görmektedirler. Çocuk sahibi olmayı, şeriat benzeri kurallar sadece peygamber torunlarına özgü olarak anlatmışlardır, hem de kutsal kitapta. Halk arasında bu meyvenin elma olduğu sanılır; ama aslında, özgürlükleri kısıtlama ve kadını "potansiyel suçlu" ilan etmesi nedeniyle, bu meyve ayvadır. Yiyen ise Âdem'in temsil ettiği insanların tümüdür.[28]

"Kadın haklarını araştıran bilim insanları, aydınlanmayı izleyen yıllarda hep dinsel söylenceler ve devrin etkisi altında kalmışlardır. Latin kökenli bilim insanları arasında en ünlülerden olan Schoolcraft, Maine, Mc Lenan, Lubbock, vb. araştırmacılar, bağımlısı oldukları dinsel söylencelerin etkisinden kendilerini kurtaramamışlardır."[29]

"Tarihçiler, sosyologlar, pıehistoryacılar vb. düşünürler, kadın konusunu incelerken erkek merkeziyetçi bir bakış açısından değerlendirmede bulunmuşlardır. Kendi modellerinde anahtar olarak, geçmiş yılların dinsel söylencelerini kullanmakta sakınca görmemişlerdir."[30]

Neydi bu dinsel söylenceler? Bu konuda önce Turan Dursun'un da yakın dostu, bilim insanı, sayın İlhan Arsel'e, sonra bir tarih kitabına başvuracağız. Bakın nasıl değerlendiriliyor söylenceler.

28 Erkeğin ayvayı yemesi olayını ilim konferans, clers ve tebliğlerimde de söylemişimdir. (G. Ü. T.)

29 f'riedrich Engels, *Ailenin, özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni,* çev. Kenan Sömer, 3. basım, Sol Yayınları, Ankara, 1974, s.lü-30; Tiilekçi, "Türkiye Cıımhıiriye-li'nin Kuruluş Kökenini Oluşluran...", s.22 vd.

30 İlbars, "Kadın Tarihi", s.2-3.

Arsel'e göre "Yahudiliğin getirdiği bir inançtır ki 'Erkekten gelme kötülük, kadından gelen iyilikten çok daha hayırlıdır' kanısına dayatılmıştır... Bu inanışı Hıristiyanlık üstlenmiş ve MS 7. yy.dan itibaren İslamiyet en doruk noktasına ulaştırmıştır."[49]

Yine ben yaştaki gençlerin lise tarih ders kitaplarından soralım bu söylence olayını. Kitabın önsözünde konu açıkça anlatılır. İzleyelim:

"Bu kitap, belirli bir amaç gözetilerek yazılmıştır. Şimdiye kadar ülkemizde yayınlanan tarih kitaplarının çoğunda ve onlara kaynak olan Fransızca tarih kitaplarında Türklerin dünya tarihindeki rolleri bilinçli ya da bilinçsiz olarak küçültülmüştür... Bu kitapta hedeflenen asıl amaç, bugün, bütün dünyada doğal konumunu geri alan ve bu bilinçle yaşayan ulusumuz için zararlı olan bu hataların düzeltilmesine çalışmaktır... İkinci bir amacımız da, kâinatın oluşumuna, insanın ortaya çıkışına ve insan hayatının tarihi devirlerden evvelki mazisine dair, yakın zamana kadar ilgi gören yanlış değerlendirmelerin önüne geçmektir. Yahu-dilerin mukaddes saydığı efsanelerden çıkan bu görüşler, kaynakların eleştirisiyle ve son zamanların ilmi keşifleriyle artık tamamen kıymetini kaybetmiştir. Eleştirel tarihe ve tabii ilimlere dayanılarak kurulan varsayımlar elbette Sif-rittekvin'in haberlerinden daha ilmidir. İşte bunun içindir ki, kitabımızda insanın tarihine girmeden önce, kâinat, dünya ve insan hakkında zamanımızın ilme dayanan teorilerini aktardık ve açıkladık ve bunu yaparken batıl fikirlerden sıyrılarak tarihi gerçekliği kavratmaya çalıştık.

Bu kitap halkımız ve bilhassa gençliğimiz için yazıldı...

Bu kitapla, doğru görmeye, iyi düşünmeye alıştırmak istediğimiz insanlar Türklerdir. Türklerin yanlış görüşler-

den, hatalı düşüncelerden bir an evvel kurtulması başlıca

emelimizdir."[50]

Bilim dünyasında bir ışık gibi parlayan Darwin teorisi, dünyada sıcak karşılanmış, toplumlar arasında hızla yayılmaktadır. Türkiye de bu akımın getirdiği düşünce yapılanmasını benimsemiştir. Dışdinsaltçı devrimin düşünsel yapısında "insan doğanın ürünüdür". *Türk Tarihinin Ana Hatları* kitabı bu devrimci düşünce yönünde yazılmıştır. Devrimin söylencelerle kaybedecek zamanı yoktur. Böylece insan düşüncesini tutsak eden "iyiyi ve kötüyü bilme" yasağı ve yaradılış söylencesi dışlanarak özgür düşüncenin önü açılmıştır.

Ölüm Korkusu, Sömürü, Savaş

Genel olarak kral ve imparatorlar, yönetimlerinde din görevlileri ile işbirliği içinde olmuşlardır. Bunun en belirgin örneği, Avrupa'nın başlattığı Haçlı seferlerinde yaşanmıştır. 0 dönem insanları cennet cehennem

korkusunun öylesine etkisi altındadır ki, bu savaşta silahlı kuvvetler için gereken gücü, rahipler bu iki öğeyi kullanarak sağlamışlardır. Güzel bir öyküsü de vardır bu uygulamanın. Anımsayacaksınız, MÖ 900'lü yılların sonu. Artık üç sıfırlı, binli yıllar başlayacak. Kısaca, İsa'nın doğum günü, dünyanın ilk milenyumu(!) yaklaşıyordu. Anadolu gibi verimli bir toprak parçasını Müslümanlar işgal ediyordu. Roma kilisesinin burnunun dibindeki kazanç kaynağı elden gidebilirdi. Çıkar söz konusu olunca Papa, olaya el koydu. İslamı durdurmak için, derhal savaş açılmalıydı. İlgili makamlara kararını duyurdu. Çıkardan söz bile etmemiş, amacın, güneydeki kutsal topraklara inmek olduğunu söylemişti. O yörenin İslam elinde olması, Hıristiyan dünyası için büyük bir günahtı. Bağışlanmak için onlar cezalandırılmalıydı. İşte bu onuru Tanrı onlara

lütfediyordu. Şu ölümlü dünyada yöneticiler için büyük bir şanstı doğrusu bu savaş. Sevap kazanacaklardı... Papa, ordunun donanımı ve parasal sorunların çözüm biçimini gizlemişti. Plan uygulanırken açıklandı. Önce Hıristiyan dünyasına bir haber açıklanacaktı. Haberi yaymak için, ajan provokatörler saldı her yana. Öyle bir haberdi ki, duyanın dudakları uçukluyor olmalıydı: “Ey ahali! Duyduk duymadık demeyin. İsa'nın bininci doğum gününde kıyamet kopacaktır."

Herhalde insanlar, günümüzün deyişiyle, şok olmuşlardı. Haber halka duyurulurken, söz bile etmemiş olmalılardı savaştan... Papa'nın takiyesi buydu. Hangi din olursa olsun bir aldatmacaya, her zaman başvurulabilirdi. İnanç adına, sözüm ona, Tanrı adına yapılırdı bu yalancılık. Hatta insan bile boğazlanır, kör testereyle kesilerek öldürülebilirdi. Bu eylem Tora, Kilise, Şeriat olarak Tanrı buyruğu sayılırdı. O tarihten beri, dinsel buyruklara bağlı olarak işlenen faili belli, katili bulunmaz cinayetlerde de aynı yöntem uygulanmıştır.

Kıyametin kopacağı yalanını halka duyurmak için kiliselerde, havralarda, sinagoglarda ruhban sınıfı iş başındaydı. Papazlar, keşişler, zangoçlar, kardinaller ve diğerleri, başta Papa, İslam'a karşı savaşın zorunlu olduğunu vaazlarında anlatıyor olmalıydılar. Medyada gündemi bu haberler oluşturuyordu. Bir yanda kıyametin kopacağı, öte yanda savaş korkusu. Halk ne yapacağını şaşırmıştı. Ya savaşta öleceklerdi ya kıyamet koptuğunda. Günahkârların yeri cehennemdi. Nerden bilsindi insan günahını, sevabını? Belki haftada bir kiliseye giderdi. Ama belli mi olurdu, ya günahı varsa ne olacaktı hali?

Savaş için asker ve para gerekiyordu. Kral ve derebeylerinde ne o vardı ne öteki, ikisini de sağlamayı Papalık makamı üstlenmişti. Din adamları görevleri icabı Tanrı adına her türlü yalanı söyler ve söyletebilirlerdi. Bir haber uyduruldu acele: "Kiliselerde cennetin anahtarları satışa çıkarılmıştır."

Parayı bastıran, günahkâr da olsa cennetlikti. Parası olanlar kuyruğa girmiş olmalılar. Fakir fukara için, İslama öykünen bir yöntem bulundu, "Din yolunda savaşta ölürsen yerin cennettir" dediler. Kendisini günahkâr sayan fakirlere cennetin anahtarı (fak-fuk-fon) olarak Haçlı Seferlerine katılmaları önerildi. İslam'ın Avrupa sınırlarına kadar gelebilmesinin gizi, bu düşünceye dayanıyor olmalıydı. Hıristiyanlık, İslam'daki bu inancı, belki ilk kez Haçlı Seferi'nde uyguluyordu. Kim bilir? Papa bilir, ruhban bilir... Bir de Uygarlık Tarihi bilirdi.

Takiyeci yöntem başarılı olmuş, savaş için gereken para da asker de bulunmuştu. İnsancıklar ölmüş, ölmüş; öldürmüş, öldürmüş, yine ölmüşlerdi. Tarih bilimi, bunları avucunun içi gibi biliyordu. Burada bilinmeyen bir konu vardır ki, bizim gibi sıradan vatandaşlar için çok büyük bir merak konusudur... Anahtarlı ya da anahtarsız şehitler cennete gitmişler midir? Bu sorunun yanıtını kimse verememiştir...

Dinsel Yönetimle Baskı

Yöneticiler kendi çıkarlarını sağlamak için, bireylerin Tanrı inançlarını kurallara bağlayarak sömürmüşlerdir. Din kitaplarının nedeni korku kökenli inançları, tek sisteme bağlayarak toplumda ortak bir bilinç oluşturmaktır. İslam'ın yayılmasının ilk yıllarındaki başarının nedeni de budur. "Muhammed, davet ettiği dinin kendisinden önce Musa, İsa vesaire peygamberler tarafından çağrıda bulunulmuş olan, 'İbrahim ve Tevhid dini' olduğunu söylemiştir." Bu nedenle "Muhammed'in, Medine'de yaptığı ilk camiin kıblesi Kudüs idi. Sonraları Mekke'ye döndürüldü."[33]

Başlangıç yıllarında İslam Peygamberi'nin güncel sorunlara çözüm getirici tebliğleri çok etkili olmuştur. Yaşanan olaylar üzerinde her gün, yeni düşüncelerin ortaya konulması, toplumu

33 Gürbüz D. Tüfekçi, *Atatürk'ün Düşünce Yapısı,* Turhan Kitabevi, 3. basım, Ankara, 1987, s.158-, *Tarih II Orta Zamanlar,* Devlet Matbaası, İstanbul, 1931, s.91 vd.

çok etkilemiştir. Bir güce inanma gereksinimi içinde olan insan, güncel sorunlarına çözüm getiren önerilerden işine gelenleri değerlendirmiştir.

"Muhammed'den sonra, İslam kamuoyunda görülen durgunluk ve gerilemenin nedeni, onun ardıllarının Muhammed'in mesleğinin ruhunu değil, yazılı kısmını almalarında aranmalıdır."[3]"

İslam'da inançlar, zaman içinde şeriat adı altında kalıplaştırıl-mıştır. Yöneticiler kendilerini Tanrı'nın temsilcisi sayarak yeni şeriat kuralları icat etmişlerdir. Böylece yöneticinin çıkarı, Tanrı'ya olan inancın önüne geçmiştir.

Devrimin Tanrı İnancı

Yine ben yaştaki gençler bu konuyu yakından bilmektedirler. Türkiye'de Cumhuriyet'in ilanını izleyen yıllarda, dışdinsaltçı devrimin kültür dokusunda kutsal kitap *Kur'an*, şöyle tanımlanmaktadır:

"Kur'an[1] ın içindekiler üç bölümde incelenebilir:

1- Tanrı'nın bir olduğuna ve ondan başka Tanrı bulunmadığına ve Muhammed'in O'nun resulü olduğuna inanmak,

2- Hukuksal kurallar ve ibadetler,

3- Tarihe ait bilgiler. Hukuk kuralları, zaman ve mekâna, toplumların uğradıkları değişimlere göre düzenlendiğinden, 14. yy. ile önceki günlerdeki ortamın gereksinimlerine göre gerekli ve yeterli görülmüş olan esaslar yerine, bugün, birçok değişik yasalar ve yöntemler konulmak zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bunlar dahi ölümsüz olmayıp, zamanla değişmeye mahkûmdurlar. Tarihe ait bilgilere gelince yeni bilimsel yöntemler yardımıyla ortaya çıkartılan gerçekler, en yakın tarih bilgilerini bile sarsmaktadır.

İnançlara ait birinci bölümün esasları, sadeliği nedeniyle gerçekten çok önemlidir. Bu esasların her şahsın yeteneklerine göre açıklanmasında güçlük çekilmez."[51]

Zaman içinde haris, çıkarcı yöneticiler insanların bu tertemiz Tanrı inancını, akla gelmedik kurallarla çarpıtarak bozmuşlardır. Kutsal kitap kökenli yaradılış inancasına bağımlı olarak yönetimin aksamasının nedeni kadınlara bağlanmaya çalışılmıştır:

"...tarih şunu kanıtlamaktadır ki her toplum, kadına verdiği değere oranla gelişir ya da ilkelleşir. Eski Yunan'dan ve Ro-ma'dan bu yana durum hep

bunun böyle olduğunu ortaya koymuştur. Tarihçiler Roma uygarlığının belli açıdan Yunan uygarlığına üstünlüğünü, Romalı kadının toplumda işgal ettiği üstünlüğe hamlederler. Örneğin Leckly, şöyle der: 'Her ne kadar Yunanlılar kadını barbarlar gibi köle saymayıp erkeğin can yoldaşı ve arkadaşı durumunda saydıkları için barbarlara nazaran üstün sayılmakla beraber, Romalılara nazaran daha aşağı kertede bulunmaktaydılar; çünkü Romalıların kadına sağladıkları özgürlük ve bağımsızlık sisteminden yoksun kalmışlardı. Gerçekten de Yunanlı kendi kadınını eve tıkarken ve yabancılarla aynı masada oturmaktan kaçınırken, Romalı hemen her davete eşiyle beraber gider, sofranın en şerefli yerine eşini oturturdu.'"[52]

Roma'nın, *Tevrat* kökenli Hıristiyanlığı kabulünü izleyen yıllarda, dinsel inancın yaygınlaşması sonunda, insanların "iyiyi ve kötüyü bilmek" özgürlükleri ellerinden alındı. Sonuçta önce Roma İmparatorluğu bölündü, sonra da battı.

İslamiyetin kabulünden önceki dönemde Türklerde kadınlara saygı üst düzeydedir.

10. yüzyıldan itibaren Anadolu'da Türkler, İslamm kılıcı olarak işbaşı yapmışlardır. Önce 10. ve 13. yüzyıllar arasında Selçuklular, daha sonra 14. yüzyıldan, 20. yüzyıl başlarına kadar Osmanlılar bu görevi sürdürmüşlerdir. Türklerde kadına karşı olumsuz değişiklikler Selçuklu hükümdarı Melikşah'ın veziri Nizamülmülk'le başlar. Koyu bir şeriatçı ve kadın düşmanı olan Nizam, kadın haklarına karşı çok ünlü ve katı kurallar koymuştur. *Siyasetname* adlı yapıtında açıkladığı bu düşüncelerinde, Muhammed'in hadisleri ile *Kur'an* ayetlerinin etkisi altındadır. Melikşah'ın toplumsal ve askeri konularda bile, eşi Türkan Hatun'a danıştığını biliyoruz. Melikşah'ın kendisi yerine eşi Türkan Hatun'a danışmasını hiçbir şekilde çekemeyen Nizamülmülk, bu Türk devletini yıkmak için şeriata başvurmuştur. İslamiyet'i yeni kabul etmiş olan Selçuklu Türkleri, Müslümanlık kurallarını Nizamülmülk'ten öğreniyor olmalıydılar. Vezir, hükümetin ve devletin yönetiminde şeriat uygularken Peygamber Muhammed'in yolunda olduğunu söylüyordu. Haksız da sayılmazdı. Nisa ve Mâide surelerinde bu konuda açık ayetler yer alıyordu.[53] Örneğin Nisâ Suresi'nin 59. ayetinde şöyle der:

"Ey inananlar! Allah'a itaat edin. Eğer bir şeyde çekişirseniz -Allah'a ve ahiret gününe inanmışsanız- onun hallini Allah'a ve peygambere bırakın. Bu hayırlı ve netice itibariyle çok güzeldir."

Bu ayet aynı zamanda halk arasında "ul'ul emre itaat" olarak bilinen buyruğu da içermektedir. "...Peygambere ve sizden buyruk

sahibi olanlara itaat ediniz." "...kimdir sizden buyruk sahibi olanlar? Aranızdan seçilenler ve atanarak bir göreve getirilenler değil mi?" Bu tanımlamada peygambere itaat konusu unutulmadığı gibi, aynı surenin 65. ayetiyle hadis ve sünnetlere boyun eğmek de yasalaşır. îşte Nisâ Suresi'nin 65. ayeti:

"Hayır; Rabbine andolsun ki, aralarında çekiştikleri şeylerde seni hakem tayin edip, sonra, haklarında senin verdiğin hükümden dolayı içlerinden bir sıkıntı duymayıp tamamen kendilerini vermedikçe inanmış olmazlar."

Kur'an, gerçek inanırları Mâide Suresi'nin 48. ayetinde şöyle tanımlar:

"Ey Muhammedi *Kur'an*'ı, önce gelen Kitabı tasdiken ve ona şahit olarak gerçekle sana indirdik. Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet; gerçek olan sana gelmiş bulunduğuna göre onların heveslerine uyma! Her biriniz için bir yol ve bir yöntem kıldık; eğer Allah dileseydi sizi bir tek ümmet yapardı, fakat bu, verdikleriyle sizi denemesi içindir; o halde iyiliklere koşun, hepinizin dönüşü Allah'adır. O, ayrılığa düştüğünüz şeyleri size bildirir."

Mâide Suresi'nin 49. ayeti de şöyledir:

"O halde, Allah'ın indirdiği Kitap ile aralarında hükmet, Allah'ın sana indirdiği *Kur'an*'ın bir kısmından seni vazgeçirmelerinden sakın, heveslerine uyma; eğer yüz çevirirlerse bil ki, Allah bir kısım günahları yüzünden onları cezalandırmak istiyor. İnsanların çoğu gerçekten fasıktırlar."

Nizamülmülk, Müslümanlığı şeriat kuralları olarak benimsetirken kendi eylemlerini güvence altına almayı da ihmal etmemiştir. Türkan Hatun'un Melikşah yanındaki üstün konumunu engellemek amacıyla, Gazali'den aldığı bir hadisi kullanmaktan çekinme*

miştir: "İşlerinizde kadınlarla istişare ediniz... Onlar 'şöyle yapmalıdır' diye ne söylerlerse onun aksini yapınız; ki, doğru çıksın."[54] Vezir Nizam! Kadınlar konusundaki çabaları, Asya'dan kalma alışkanlıkları nedeniyle toplumda tam olarak yaygınlık kazanamamıştır. Türklerin İslam öncesi kadına verdikleri değer ve saygı, Selçukluların Anadolu'daki egemenliklerinin hemen hemen son yıllarına değin sürmüştür. Selçuklu döneminde yapılmış bir takım kadın anıtları vardır. Örneğin Kayseri'de

Gevher Nesibe Hastanesi ile Sultan Mahperi Türbesi, Divriği'de Turan Melik Hastanesi, Kütahya'da Gülsüm Yoncalı Ilıcası (su kaynakları), Amasya'da Yıldız Hatun Hastanesi. Bu anıtlar Anadolu'da halen kullanılmaktadır. Bu vezirin adı, devletin düzenleyicisi anlamına gelir. Şeriat öğretmek için açtırdığı Nizamiye Medreseleriyle bu sanı almıştır. Amacı, toplumu şeriat bağımlısı Müslüman yapmaktır. Medreselerde alınacak şeriat bilgisiyle yetişecek gençler, ileriki yıllarda devlet yönetiminde söz sahibi olacaklardır. Kuşkusuz aldıkları eğitim ve öğretime koşut bir yönetim uygulayacaklardır.

Yine Turan Dursun'u Andım

Mustafa Kemal'in TBMM'nin koruyucusu olan "Eğitim Birliği" yasasını andım. Siz de Türkiye Cumhuriyeti'ni çökertmek için açılmış olan Kur'an Kursları ile İmam Hatipleri anımsadınız galiba, haklısınız. Turan Dursun'la konuşma konularımızdan birisi de buydu. Şeriat uygulanmasından amaç, Türklerin hem kadına hem yurttaşlarına hoşgörülerini yok etmektir. Böylece "İyiyi ve kötüyü bilme" yasaklamasının sonucu, toplumu "cennet-cehennem korkusuyla" bölmek ve devleti tıpkı Selçuklu, sonra Osmanlı gibi çökertmektir.

Ortaçağ Avrupası ve Osmanlı

Batı dünyasında, keşifler öncesinde, yönetim dine dayalıdır:

"On altıncı asırda, ileri sürülen fikirler şöyle idi: Hükümdar, emirleriyle, kanunlarıyla ilahi hakkı olduğu gibi, tabii hakkı da bozamaz. Tabii hak dahi, Allah tarafından tesis olunmuş gibi kabul edilmek lazımdır. Hareket noktası, bu fikir kaldıkça, hükümdarın erk sınırlarının temelini, Tanrısallık düşüncesi ve kutsal istenç oluşturdu. Çünkü doğal haklar da, aynı temele bağlanmıştı."[39]

Teokratik yönetim şeklinin böylesine yoğun biçim alması, Osmanlı'yı da etkilemekte gecikmemiştir. Fatih'in İstanbul'u alışından sonra yayınladığı ikinci "Kanunname"de, toplumsal yaşamın tüm alanlarında şeriat geçerli yasa olarak ilan edilmiştir. Mal mülk edinme, parasal sorunlar, her türden anlaşmazlıklar, kadılar tarafından şeriata uygun olarak verilecek kararlarla çözümlenecektir.*[0]

Anadolu'da şeriatın bir tür anayasaya dönüştürülmesi, 15. yy.da Fatih Sultan Mehmet dönemindeki yönetici kadroyla başlatılmıştır. Önceki yıllarda, Nizamülmülk'ün açtırdığı Nizamiye Medreselerinde şeri eğitim ve

öğretimle yetişmiş olan gençler artık yönetimde etkindir. Babıâli'de görev alan kimseler için bu ferman, son derecede yararlı olmuştur. Artık toplumsal yaşamda istenmeyen olayların çözümü, kara kaplı defterlere yazdırılarak çözümlenebilecektir.

Padişah fermanlarının dinsel kaynaklarının fetvasını yaratma görevi, şeyhülislamdadır. O günlerde meşihat kapısı adı verilen -bir tür Yargıtay ya da Danıştay benzeri- resmi yerlerde görev yapanlar, bu medreselerde yetişmişlerdir.

39 Afetinan, *Medenî bilgiler...*, s.[r]*A.*

40 Nevzad Ayas, *Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi Kuruluşlar ve Tarihçeler*, Milli Eğitim basımevi, Ankara, 1948, s.48.

Şeriatın anayasal güç kazanması, kadınlara da yansıyacaktır. Kadınlar, 15. yüzyılda artık hareme kapatılacak, eski Türk geleneğine göre toplumda saygın bir yere sahip olan kadın, örtüler altına gizlenecektir. Osmanlı împaratorluğu'nda eğitim ve öğretim çağdışıdır. Bunun sonucu olarak kısa süre sonra, dünyadaki bilimsel ve teknik gelişmelerin de gerisinde kalınacaktır. Bu durum askeri başarısızlıklara da yansıyacaktır. Olumsuzlukların tümünün suçu şeran kadınlara yüklenecektir. Meşihat kapısından alınan şeri fetvalara dayalı olarak çıkartılan fermanlarla (yasalarla) kadınların özgürlükleri kısıtlanacaktır. Bir gülmece yazısına konu olacak kadar ilginç olan bu fermanlardan birkaç örneği, çıkarıldığı tarihleri de belirterek bilgilerinize kısaca sunmak istiyorum: Kadınların erkeklerle sandala binmeleri (1610); kaymakçı dükkânına girmeleri (1613) yasaklanacaktır. Kadınlar feracelerinde yenilik yapmayacaklar (1710); mesire yerlerine gidemeyecekler (1787); ince ferace giyemeyecekler, ince ferace diken terzi asılacak (1828). III. Osman zamanında kadınların sokağa çıkmaları haftada 4 güne indirilecek; IV. Mustafa ise bu özgürlüğü çok görüp sokağa hiç çıkamayacaklarını ferman edecektir. 1881'de II. Abdülhamit'in bu konuda bir yasa çıkarttığı da bilinmektedir. 1900 yılında kadınların, babaları veya oğullan ile dahi "sokakta beraber dolaşamayacakları" buyurulacaktır.*[1]

Turan Dursun'dan Bir Açıklama

"İslam'ın doğumu olan 7 yy.da, Hıristiyanlıkta birtakım bunalımlar yaşanmaktadır. Bunalımın kaynağı, doğrudan kutsallığın kimde olduğu doğrultusundadır... İsa Tanrı'nın oğludur; yok değildir, gölgesidir, temsilcisidir... vb. tartışmalar 10. yüzyıla kadar süre gelmiştir. Nihayet kutsal kitap yazılmıştır.

41 Arsel, *Age*, s.30 vd.; ayrıca bkz. Tülekçi, "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Kökenini Oluşturan...", s.71.

Kutsal kitap *Tevrat* ve *Incil'den* oluşur. *Tevrat*[1] ta başlangıcı oluşturan 'Tekvin, Çıkış, Levililer, Sayılar, Tesniye' adlı beşli bölüm Musa'nın kitabıdır. Buna dayanarak 'Talmut' yazılmıştır. Yahudilik inancasının kurallarına 'Tora' adı verilir ki bu, İslam'da 'Şeriat' olarak adlandırılır. Şeriat, doğru yol (sırat-ı müstakim) anlamındadır. Allah'ın emri sayılan ayet, hadis ve icma-i ümmet esaslarına dayanan din kurallarını oluşturur. Sözcük anlamı, 'şıra' ve 'meşra'dan gelir; yasa anlamında kullanılır. Develerin suya giderken izledikleri yol da demektir.

...İslam'da Yahudilerin Talmut'una karşılık 'Fıkıh' çıkar. İslam fıkhı, şeriat ilmi, şeriatın usul ve hükümlerini, ameli (uygulamalı) ve şeri meseleler bilgisini inceler. Aynı zamanda Yahudi Tora'sını tartışarak, Yahudi geleneğinde yer alan savunmaları ortadan kaldırmaya çalışır. İslam'da yapılan 'tefsirler'in amacı, Yahudi Talmut'unun savunmalarını yıkmaya yöneliktir. Aynı zamanda da İslam inancasını savunmak, giiçlendirmektir. Sonuç olarak bu savunmalar, İslam'daki şeriat kurallarını doğurmuştur."[1]

Osmanlı'da Padişah, toplumda şeriatı yasalaştırarak toplumun özgür düşüncesini kısıtlamıştır. Yukarıda açıkladığımız gibi "iyiyi ve kötüyü" bilmek özgürlüğünden yoksun olan Osmanlı ümmetinde gelişme durmuş, sonunda çökmüştür. Konuyu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten dinleyelim:

"Milleti uzun yüzyıllar aymazlık içinde bırakan çeşitli nedenler arasında gerçek noktayı, bir sözcükle belirtmiş olmak için diyebilirim ki, tüm yoksulluklarımızın kesin nedeni, zihniyet sorunudur. İnsanlar ve insanlardan oluşan toplumlar her şeyden önce tüm bireyleriyle tutarlı bir düşünceye sahip olmalıdırlar. Zihniyeti zayıf, çürük, bozuk olan bir toplumsal kurumun tüm çalışma ve çabaları boşunadır. İtiraf etmek zorundayız ki, tüm İslam dünyasının toplumsal kurumlarında hep yanlış zihniyetler egemen olmuştur. Bu nedenle, ...doğudan batıya kadar İslam ülkeleri düşmanların ayakları altında çiğnenmiş ve düşmanların tutsaklık zinciri altına girmiştir.""[3]

Şeriatçı Düşüncenin Sonuçları

Osmanlı'yı çökerten, Tanrıya olan inanç ya da inançsızlık değildir. Ümmette oluşan zihniyettir. Bu sözcüğün» dilimizdeki karşılığı, "düşünsel doku"dur. Toplumlarda düşünsel dokuyu, içinde yaşanılan kültürel yapı oluşturur. İmparatorluktan başlayarak, Osmanlı'da ümmetin kültür dokusu şeriat kurallarıyla tutsak edilmiştir. Çağın gereklerine uygun bilimsel bulgulara katkı sağlayıcı çalışmalar başlatılmamıştır bile. Teknoloji yerine, şeriatın Yahudi ve Hıristiyan inancından üstün olduğu üzerinde çalışılmıştır. İşgal ettiği ülkeleri kendi kültürel baskısı altına alacağına, şeriatın buyruğunu uygulamayı yeğlemiştir. Yüzlerce yıl önceki kurala göre yenilen devletten sadece vergi almakla yetinilmiştir. İşgal edilen ülkeleri sömürgeleştirmek, ekonomik ve endüstriyel yönden yararlanma yoluna gidilmemiştir. Anadolu'da erkekleri sadece savaşta asker kaynağı olarak kullanmıştır. Kadınları da erkeklerin tarlası olarak görmüşlerdi. "İyiyi ve kötüyü bilmek" yasağının potansiyel suçlusu kadın, sadece cinsel açıdan ve biyolojik yönden düşünülmüştür. Çocuklara Türk top-lumlarının genlerinden gelen ulusal bağlılık ve dayanışma duygusu, yurt ve ulusseverliği, diğerkâm yaşam biçimi unutturulmuş-tur. Bunların yerini şeriat kökenli mezhep ve tarikatçılık almıştır. Evrensel boyutlarda barışseverlik, akla bile getirilmemiştir. Ulusalcılığa dayalı koruyucu bir sevgi, asla yaşanmamıştır.

43 *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri (1906-1938),* c.ll'den akt. Tüfekçi, *Atatürk'ün Düşünce Yapısı,* s.208.

Bireyin İnsan Olarak Yaşatılması

Uzun yıllar çok büyük bir toprak parçasına sahip olan OsmanlI yönetimi, şeriat nedeniyle çağın gerisine düşmüştür. Avrupa’nın hasta adamının daha

fazla yaşaması olanaksızdır artık. Toplumu köklü bir biçimde değiştirmek ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırmak zorunludur. Gazi Mustafa Kemal Atatürk bu amaçla bir proje hazırlamıştır. İzleyelim:

"Efendiler yaptığımız ve yapmakta olduğumuz devrimle-rin amacı Türkiye Cumhuriyeti halkını, bütünüyle çağdaş ve tüm anlam ve görünümüyle uygar bir toplumsal kurum konumuna ulaştırmaktır. Devrimlerimizin asıl ilkesi bu-dur. Bu gerçeği kabul edemeyen zihniyetleri tarumar etmek zorunludur. Bugüne değin ulusun beynini paslandıran, uyuşturanlar bu zihniyette bulunanlar olmuştur. Her halde zihniyetlerde yaşayan boş inançlar (hurafeler) tümüyle çıkartılacaktır. Onlar çıkarılmadıkça, dimağa gerçeğin nurlarını sokabilmek olanaksızdır."^

Projenin gerçekleştirilmesinin koşulları vardır. Öncelikle devlet eğitimde fırsat eşitliğini sağlamalıdır. Yurttaşlarına, cins ayrımı gözetmeksizin, parasız olarak eğitim ve öğretim verdirmelidir. Ulusun genel sağlık işleri vb. toplumsal sorunları yine eşit koşullarda ger-çekleştirmelidir. Projenin can damarı, kuşkusuz en önemli öğesi, özgür insanların kuracakları tam bağımsız bir devlettir: "Tam bağımsızlık için şu ilke vardır: Ulusalcı egemenlik, ekonomik egemenlikle pekiştirilmelidir. Bu kadar büyük amaçlar, bu kadar kutsal ve ulu hedefler kâğıtlar üzerinde yazılı genel kurallarla istek ve hırslara buyruklarla varılamaz. Bunların bütün olarak gerçekleşmesi için, tek güç, en güçlü temel; ekonomik güçtür."[45] Şeriat bağımlısı

44 *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri (1906-1938),* c.ll, s.214.

45 Afetinan, *Devletçilik ilkesi ve Türkiye Cumhuriyetinin Birinci Sanayi Planı 1933,* Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1972; Tiilekçi, *Atatürk'ün Düşünce Yapısı,* s.219

inançlarla ulusun kalkınıp gelişmesi, uygarlıkta ilerleyebilmesinin olanaksızlığı, Osmanlı denemesinde yaşanmıştır. Yüzyıllar öncesinin, kültür yapısını yansıtan düşünüşlerle kalkınmak ve bağımsız bir devlet yaşamına ulaşmak olanaksızdır. Özellikle toplumun yarısını oluşturan kadın yurttaşları, şeriatın köhne düşüncesiyle dışlamak, ulusal gücün yüzde ellisini atmak anlamına gelir.

Şeriatta Kadın Bir Seks Vakasıdır

Ulusu oluşturan bireylerin tümü uygarlıkta ilerlemek, gelişmek ve kalkınma yönünde çalışmak zorundadır:

"Efendiler, dünyada her şey için, uygarlık için, yaşamak için, başarı için en gerçek önder bilimdir, tekniktir... Yalnız bilimin ve tekniğin yaşadığımız her dakikadaki aşamalarını, evrimini bilinçle kavramak ve ilerlemesini günü gününe izlemek şarttır."[2]

Kuşkusuz bu işlerin yerine getirilmesinde kadın da çalışarak katkıda bulunmalıdır. Ancak, kadınların erkeklerle bir arada çalışabilmesi, şeriat nedeniyle olanaksızdır. Bu konudaki çağdışılık, akıl almaz boyutlardadır. Şeriat, kadını cinsel yönden, seks aracı olarak ele alır. Bu görüş tümüyle *Kur'an* kaynaklıdır. Bakara Su-resi'nin 123. ayetine göre, Tanrı'nın seslenişi şöyledir: "Kadınlar sizin tarlalarınızdır. Tarlanıza istediğiniz gibi gelin, istikbal için hazırlıklı olun."

Günümüz teokratik yönel iminin Müslüman kesiminde ise kadın artık tarla değil, gemidir. Kuşkusuz bu gemi petrol tankeridir.*[7] Kadınların normal rahatsızlık günlerinde ise bu "tarlaya" girmek yasaktır, o süre içinde ibadet edemez. Bu nedenle dinen eksik sayılır.

Şeriatta cinsellik (seks) görevi *Kur'an* ayetleri ile hadislere dayanır. Kadının varlığı, özellikle erkek cinselliğini yansıtır. Kadının toplumsal yaşamda erkekle bir arada bulunması düşünülemez. Erkeklerin bir kadınla yan yana oturması, aynı odada yalnız kalması yasaktır. Şeri gerekçesi, Muhammed'in, bir kadınla yan yana oturduğu zaman cinsel duygulara kapılmış olmasına bağlanmıştır. Tanrı'mn resulü bile cinsel duyumsama içine girerse sıradan bir erkek neler yapmaz, diye düşünülmüştür. Bu nedenle İslam uleması, samimi inanç sahiplerine, cinsel konularda nefse güven değil, Tanrısal önlemler önermektedir. Önlemler kısaca şöyledir: Kadınların örtünmesi, gözün korunması, evlenilebilecek kadınlarla yalnız kalmamaktır. "En mühim tedbir ise, cinsel duyguların harama dönüşmemesi için Allah'a sığınmaktır. Bu hususta her erkek Allah'a sığınmaya muhtaçtır." Bu sözlerin yazarı aydın bir din adamıdır. Bu aydın din adamının yine "samimi inanç sahibi Müslümanlara" önerdiği duayı aynen alıyorum:

"...Allah'ım kulaklarımın şerrinden, gözlerimin şerrinden ve cinsel organımın; (cinsel organımdan kaynaklanabilecek) kötülüklerin şerrinden sana sığınırım."*[8]

Böylece cinsel isteğin ortadan kalkacağına inanılmaktadır. Cinsel temasta bulunmak, eşinizle bile olsa şeriat kurallarına bağlıdır. Kurallar cinsel temas öncesinden başlar. Örneğin "Besmele çekilip, İhlâs Suresi okunup, tekbir tahlil getirilmeli"dir. Sonra "...kadına duhul ederken onun kulağına 'ağır ol'

denilmesi gerekmektedir"/'[9] Şeriatın kadın haklarıyla ilgili kuralları ile öbür kurallarına değinmeye gerek olmadığı kanısındayım. Turan Dursun ve Galatasaray Lisesi'ndeyken beraber okuduğum sınıf arkadaşım Babür'le bir araya geldiğimizde özellikle bu tür "hadis ve

48 Ali Rıza Demircan, *İslam'a Göre Cinsel Hayat,* c.l, Eymen Yayınlan, İstanbul, 1986, s.56-57.

49 Arsel, *age,* s.228-229.

sünnet" konuları üzerinde konuşurduk. Babür, devletler hukuku doktoru, Turan bir teolog; çok zevkli ve bilimsel sohbetler olurdu. Saatler sürerdi konuşma. Evet, evet bunu da söylemek zorundayım, zamanın nasıl geçtiğini bilmezdik. Rakı şişesi biter, bazen sabah da olurdu. İkisini de yitirmiş olmanın sıkıntısını hep duyumsarım. Bir konu daha vardı bu beraberlikte masada eksik olmayan, Gazi Mustafa Kemal'in devrim ve insanlık anlayışı. Bize göre yapılan devrimlerin beyni dışdinsaltçılık ilkesiydi. İlkenin anlamı ve tanımı uzun uzun yapılmazdı hiç. Çünkü korkuya dayalı ahlak olmazdı. Çok kısa ve kolaydı anlamak. Dışdinsaltçılık, şeriata karşı olmak demektir. "Mürteci" şeriat özlemi içinde olanlara verilen addır. Şeriatı uygulamaya kalkışma eylemi, "İrtica" hareketidir. Dünya devletleri arasında bu tür düşüncede olan yönetimler, ne kadar bağımsızlıktan söz etseler de, büyük devletlerin sömürgesidirler.

SONUÇ

Dünya uluslarının geleceğini kutsal kitaplar bağımlısı kurallar değil, insanlığı yüceltmeyi amaçlayan düşünce sistemleri belirleyecektir. İnsanlığı kurtaracak olan yine insandır. Günümüzde, hiçbir bilimadamı, yarattığı teoriyi uygulamaya koyamamıştır. "îyiyi ve kötüyü bilmek" yasağıyla, "cennet, cehennem" söylenceleriyle öğrenim görüp "ölüm korkusuyla" eğitilen insanları kurtaracak "dışdinsaltçı" bir devrimi (sosyokültürel değişimi) başaramamıştır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, "altı ok"la simgeleşen bu dışdinsaltçı yönetimi "sistem"leştirmiştir. Sistem yeryüzüne uygarlıkların doğum yeri olan Anadolu'dan yayılacaktır. Bu devrim (sosyokültürel değişim) "Ulusaltçılık, Halkçılık, Cumhuriyetçilik, Dışdinsaltçılık, Devletçilik, Devrimcilik" ilkelerinden oluşur ve Kemalist yönetim olarak anılır. Uzun araştırmalar sonunda ortaya konulmuş bilimsel bir yöntemdir. Atatürk bu araştırmaları şöyle anlatıyor:

"Yüzyıllar ve yüzyıllardan beri, zavallı insanlığı mutlu etmek için tutulan yolların, kullanılan vasıtaların verdikleri

neticelerin ne derece emniyetbahş (güven verici) oldukları incelemeye değer değil midir? Artık insanlık kavramı, vicdanlarımızı arıtmaya ve duygularımızı yüceltmeye yardım edecek kadar yükselmiştir. Vaziyetleri ve onların icaplarını uygar insan düşüncesiyle ve yüksek vicdan aydınlığı ile gözleyip inceleyerek değerlendirirsek şu sonuçlara ulaşırız: İnsanları mutlu edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak insanlık dışı ve son derece teessü-feşayan (acınılması gereken) bir sistemdir. İnsanları mutlu edecek yegâne vasıta, onları birbirlerine yaklaştırarak, onlara birbirlerini sevdirerek, karşılıklı maddi ve manevi ihtiyaçlarını sağlamaya yarayan hareket ve enerjidir. Evrensel barış içinde insanlığın gerçek mutluluğu, ancak bu yüksek ideal yolcularının çoğalması ve başarılı olmasıyla mümkün olacaktır."[3]

Atatürk'ün laik (dışdinsaltçı, şeriatı dışlayan) devrimi, Tanrı'yı korkuyla değil sevgiyle kucaklayan bir sistemdir ve barış kökenlidir. Bireyler bulundukları ortamda, doğal ve temel haklarını eşit olarak kullanan insanlar olarak yaşam sürdürürler. Barış uygulaması yurt içinde başlayarak yeryüzüne yayılmalıdır. Bunu gerçekleştirmenin bir yolu yordamı vardır. Önce ulusta "toplumsal güvenliği sağlamak" gerekir, başlangıcı insanların arasında "bağlılık ve dayanışma" düşüncesinin geliştirilmesine dayanır. Bu dayanışma ve bağlılık "tarikat, mezhep, din" kökenli değil, "ulusalt-çı" olmalıdır.

Bu kısa yazıda, Turan Dursun dostumla paylaştığım, uygar, mutlu yaşam için gereken temel noktalara değiniyorum. Konunun tümünü bu yazı sınırları içinde anlatabilmek olanaksızdır. Sistem ve yöntemi ele alıp ayrıntılarıyla anlatmayı bir başka çalışmaya bırakıyorum.

Şimdi Türk devriminin mimarı, bulucu ve kurucusunun bu konudaki sözlerini izleyelim, sonra da kadınlarla ilgili, özdeyiş derecesinde anlamlı bir sözüyle yazımızı bitirelim:

"Bilim, toplumların büyüklüğünün sırrını, insanlara açmıştır; bu sır, insanların birbirine olan bağlarıdır... Bağlılık hakkında bir fikir edinmeye en müsait düşünüş ve görüş şu olabilir: Tarih, yaşamak kavgasının ırk, din, hars (kültür), terbiye (eğitim-öğretim), yabancılar arasında olduğunu gösterir. Birliğe doğru da bir yürüyüş demektir... Fakat, birer düşünce olarak aldığımız bağlılık nazariyeleri-nin (kuramlarının), icaplarını tatbiklerde

(uygulamalarda) 'içtimai teminler' (sosyal güvenceler) adı altında toplamak olasıdır. Bu sosyal güvencelere devlet sosyalistliğine yaklaşarak varılabilir. Bu yol, yasa yoludur. Örneğin: 1- İş yasası.

2- Şehirlerin ve atölyelerin sağlık koruma yasası. 3- Bulaşıcı hastalıklara karşı korunma yasası. 4- İşçilerin ihtiyarlığı ve kazalara karşı sigorta yasası. 5- Hasta ve ihtiyar yoksullara zorunlu yardım yasası. 6- Çiftçi sandıkları yasası. 7- Yardım dernekleri kurulması yasası. 8- Ucuz evler yapılması yasası. 9- Okul çocukları için okullarda kooperatifler. Bütün bu gibi derneklere devlet bütçesinden yardım. Bu ve buna benzer hususları temin (gerçekleştirmek) için yasalar yapılır ve uygulanır. Bu suretle bağlılık nazariyesi (kuramı) sosyal güvence sağlayarak gerçekleştirilmiş olur... özetle bağlılık, 'herkes kendi için' yerine, 'herkes, herkes için' düşüncesini koyar. Bu düşünce içtimaidir (toplumsaldır), millidir (ulusaltçıdır), geniş ve yüksek anlamıyla insanidir."[4]

Turan ve Babür'le beraber vardığımız bu sonucu gerçekleştirmenin çağdaş eğitim yönteminde de anlaşıyorduk. Böylece şeriat dışında mutlu bir dünya yaratılabilirdi:

"Şuna da kaniim ki (inanıyorum ki), eğer devamlı barış isteniyorsa, kütlelerin vaziyetlerini iyileştirecek, uluslararası önlemler alınmalıdır. İnsanlığın tümünün birden, refahı açlık ve baskının yerine geçmelidir. Dünya vatandaşları, haset (çekememezlik), açgözlülük ve kinden uzaklaşacak şekilde eğitilmelidirler."[5]

İşte kadınların yararlı hizmetlerine bir örnek:

"Şuna kani olmak (inanmak) gerekir ki; dünya yüzünde gördüğümüz her şey kadının eseridir.""

KAYNAKÇA

Kitap

AFET İNAN, Ayşe, Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1959.

AFETİN AN, Ayşe, Devletçilik İlkesi ve Türkiye Cumhuriyetinin Birinci Sanayi Planı 1933, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1972.

AFETİN AN, Ayşe, Medenî Bilgiler ve M. Kemal Atatürk'ün El Yazılan.Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1969.

ARSEL, İlhan, *Şeriat ve Kadın*, Orhanlar Matbaası, İstanbul, 1987. ATATÜRK, Mustafa Kemal, *Atatürk'ün Askerliğe* Dair Eserleri, İş Bankası Yayınlan, Ankara, 1959.

Atatürk'ün Söylev ve *Demeçleri (1906-1938)*, c.U, 2. basım, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1959.

Atatürk’ün Söylev ve *Demeçleri (1918-1937),* c.lll, 2. basım, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1959.

AYAS, Nevzad, *Türkiye Cumhuriyeti* Milli *Eğitimi Kuruluşlar ve Tarihçeler,* Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1948.

Celaluddin Abdurrahman E's-Suyuti, *El îtkan Fi Ulumi'l-Kur'an,* El Mekte-betu's-Sekafiyye, Beyrut, 1973, c.l.

ÇETİNTÜRK, Bekir, *Tanrı Yalan Söylemez,* Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1972.

DÂNİKEN, Erich Von, *Tanrıların Arabaları,* çev. Zeki Okar, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1974.

DÂNİKEN, Erich Von, *Yıldızlara Dönüş,* çev. Zeki Okar, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1974.

DEMİRCAN, Ali Rıza, *İslam'a Göre Cinsel Hayat,* c.l, Eymen Yayınları, İstanbul, 1986.

ENGELS, Friedrich, *Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni,* çev. Kenan Sömer, 3. basım, Sol Yayınları, Ankara, 1974.

ERHAT, Azra, *Mitoloji Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1975.

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisi, Artel Neşriyat, İstanbul, 1970.

EVRİN, M. Sadeddin, *Çağımızın Kur'an Bilgisi,* c.l, Doğuş Matbaacılık, Ankara, 1970.

Gılgamış Destanı, Hürriyet Yayınları, İstanbul, 1973.

HANÇERLİOĞLU, Orhan, *Düşünce Tarihi,* Remzi Kitabevi, İstanbul, 1970.

HANÇERLİOĞLU, Orhan, *İnanç Sözlüğü,* Remzi Kitabevi, İstanbul, 1975.

Hidaye Şer'hu'l-Bidaye, c.l, Arapça basıldığı yer belli değil (Hint baskısı), 1304.

İbni Haldun, *Tarihu İbni Haldun* (*Kitabu'l-İber*...), c.l, Mısır, 1963.

İbni Hazm, *Kitabu'TFasli Fi'l-Milel Ve'l- Ehvai Ve'n-Nihali,* Beyrut, 1975, c.l.

İbni Melek, *Mebariku'l-Ezhar Fi Şerhi Meşariki'l-Envar,* c.2, İstanbul, 1309.

İNAN, Abdiilkadir, *Tarihte ve Bugün Şamanizm,* Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1972.

İslâm Ansiklopedisi, c.5, Türkiye Diyanel Vakfı, İstanbul, 1988.

İsmail Hakkı Bursevî, *Rûhu'l-Beyân,* c.10, Osman Bey Matbaası, İstanbul, 1928.

Kur'ân-ı Kerim ve Türkçe Anlamı (Meâl), c.l, T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı, Ankara, 1961.

LEVVİNSHON, Richard, *Cinsi Âdetler Tarihi,* çev. Ender Gürol, Varlık Yayınları, İstanbul, 1966.

MANCİNİ, Jean-Gabriel, *Fahişelik ve Kadın Ticareti,* çev. Semih Tiryakioğ-lu, Varlık Yayınları, İstanbul, 1973.

Mecmau'l-Enhür fı Şerhi Mülteka'l-Ebhur, c.l, Babu'l-Muharremat, İstanbul, 1309.

Muhammed Ahmed Cadelmevla vd., *Kasasu'l-Kur'an,* el-Mektebetü't-Ticareti'l-Kübra, Mısır, 1969.

Nizâmü'l-Mülk, *Siyâset-Nâme,* haz. Mehmet Altay Köymen, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1982.

ONAY, Perihan, *Türkiye'nin Sosyal Kalkınmasında Kadının Rolü,* Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara, 1964.

ÖRNEK, Sedat Veyis, *Etnoloji Sözlüğü,* Ankara Üniversitesi DTCF Yayınları, Ankara, 1971.

PATHAİ, Raphael, *Society Culture and Change in the Middle East*, Univer-sity of Pennsylvania Press, Philadelphia, 1971.

Sahîh-i Müslim, c.3, Daru İhyâi't-Türasi'l-Arabi, Beyrut, 1955.

Sahîh-i Müslim, c A, 2. basım, Daru İhyâi't-Türasi'l-Arabi, Beyrut, 1972.

Tarih II Orta Zamanlar, Devlet Matbaası, İstanbul, 1931.

TOSUN, Mebrure, YALVAÇ, Kadriye, *Sümer, Babil, Assur Kanunları veAm-mi-Şaduqa Fermanı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1975.

TÜFEKÇİ, Gürbüz D., *Atatürk'ün Düşünce Yapısı,* Turhan Kitabevi, 3. basım, Ankara, 1987.

Türk Ansiklopedisi, c.l, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, 1952.

Türk Tarihi Heyeti, *Türk Tarihinin Ana Hatları,* 1. basım, Devlet Matbaası, İstanbul, 1930.

Türk Tarihi Heyeti, *Türk Tarihinin Ana Hatları,* 2.basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Mayıs 1996.

YAZ1R, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili,* Matbaai Ebuz-ziya, İstanbul, 1936.

Zeynüddin Ahmed Zebidî, *Sahihi Buharî Muhtasarı Tecridi Sarih Tercemesi,* çev. Kamil Miras, c.6, Malbaai Ebuzziya, İstanbul, 1939.

GOUGH, Kathleen, "The Origin of Family", *Toward an Anthropology of Women,* ed. Rayna R. Reiter, Monthly Review Press, New York, 1975.

ÖZERTUĞ, Banu, "Sosyal Antropoloji ile Fiziki Antropoloji Arasındaki İlişkiler", *Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Dergisi,* sayı 3, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1979.

SARAN, Nephan, "Antropoloji ve Kolları", *Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Bölümü Dergisi,* sayı 1, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1971.

SARAN, Nephan, "Sosyal Antropolog Gözüyle Toplumumuzda Kadın", *Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Dergisi,* sayı 3, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1979.

SARAN, Nephan, "Sosyal Antropolojiye Giriş", 1974, s.77-80

YALÇINKAYA, Işın, "Paleolitik Devirlerde Kadın Figürleri", *Antropoloji,* sayı 6, Ankara Üniversitesi DTCF, Ankara, 1973.

Tez ve Ders Notu

İLBARS, Zafer, "Kadın Tarihi", Yüksek Lisans Ders Notu, Ankara Üniversitesi DTCF, Ankara, 1988.

TÜFEKÇİ, Gürbüz D., "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Kökenini Oluşturan 'Türk İnkılabı[1] İçinde Yer Alan 'Kadın Hakları' Konusunun Sosyal Kültürel Antropoloji Açısından Değerlendirilmesi", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1990.

Tüfekçi, Gürbüz D., Türkiye'de Kadın Haklan ve Laiklik, *De la Revolution Française a la Turquie d'Atatürk*, Varia Turcica XVl'dan ayrı basım.

Ses Kaydı

DURSUN, Turan, Doğu Bilimleri Uzmanı (dinbilimci), Dinler Tarihi Üzerine söyleşisinin bant çözümü, Ankara, 1988.

1

Tevrat, Tekvin, Bap 2, ayet 7.

2

Tevrat, Tekvin, Bap 2, ayet 18.

3

Tevrat, Tekvin, Bap 2, ayet 21-24.

4

Tevrat, Tekvin, Bap 3, ayet 1-24.

5

Orhan Hançerlioğlu, *İnanç Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1975, s.230.

6

Azra Erhat, *Mitoloji Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1975, s.230.

7

Abdülkadir İnan, *Tarihte ve Bugün Şamanizm*, Türk Tarih Kurumu, Ankara,

1972, s.21.

8

Türk Ansiklopedisi, c.l, "Âdem" maddesi, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, 1952, s.127.

9

Age, "Âdem" maddesi, s.127-128.

10

Age, s.128.

11

Age, "Adapa" maddesi, s.120.

12

Tevrat, Tekvin, Bap 3, ayet 4, *Kur'an*, A'râf Suresi, ayet 20, Tâ-Hâ Suresi, ayet 120.

13

Orhan Hançerlioğlu, *Düşünce Tarihi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1970, s.35-

36; *Gılgamış Destanı*, Hürriyet Yayınları, İstanbul, 1973, s.112-117 ve başlangıç

bölümü.

14

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisi, "Âdem ile Havva" maddesi, Artel Neşriyat, İstanbul, 1970.

15

Hançerlioğlu, *inanç Sözlüğü*, "İlk Çift" maddesi.

16

Tevrat, Tekvin, Bap *4*, ayet 1-15; *Kur'an*, Mâide Suresi, ayet 27-31.

17

Islâm Ansiklopedisi, c.5, Türkiye Diyanet Vakfl, İstanbul, 1988, s.10. 24

18

Tevrat, Tekvin, Bap 6, ayet 1-4.

19

Erich Von Dâniken, *Tanrıların Arabalan*, çev. Zeki Okar, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1974, s.69.

20

Erich Von Dâniken, *Yıldızlara* Dönüş, *çev.* Zeki Okar, Milliyet Yayınlan, İstanbul, 1974, s.199.

21

Dâniken, *Tanrıların Arabaları*, s.70.

22

Evrin, *Çağımızın Kur'an Bilgisi*, c.l, s.251.

23

Tevrat, Tekvin, Bap 7, ayet 13-16.

24

Krş. *Tevrat*, Tekvin, Bap 6, ayet 18-22; Bap 7-9; *Gılgamış Destanı*, s.112-117.

25

Gılgamış Destanı, s.113.

26

Gılgamış Destanı, "Utnapiştim" maddesi, s.134.

27

Tevrat, Tekvin, Bap 12, ayet 10-15.

28

Tevrat, Tekvin» Bap 12, ayet 18,19.

29

Bkz. Zeynüddin Ahmed Zebidî, *Sahihi Buhari Muhtasarı Tecridi Sarih Tercemesi*, çev. Kamil Miras, c.6, Matbaai Ebuzziya, İstanbul, 1939, s.643-644.

30

Bkz. *Sahîh-i Müslim*, *cA*, 2. basım, Daru İhyâi't-Türasi'l-Arabi, Beyrut, 1972, s.1840-1841. Ayrıca bkz. İbni Melek, *Mebariku'l-Ezhar Fi Şerhi Meşariti'l-Envor» c.2*, İstanbul, 1309 [1893), s.152-153.

31

Bkz. *Tevrat*, Tekvin, Bap 16, ayet 2.

32

Tevrat, Tekvin, Bap 16, ayet 6-8.

33

Kur'an, A'râf Suresi, ayet 80.

34

Kur'an, A'râf Suresi, ayet 81.

35

Tevrat, Tekvin, Bap 19, ayet 1-5.

36

Kur'an, Hûd Suresi, ayet 78,79.

37

Tevrat, Tekvin, Bap 19, ayet 24-26.

38

Kur'an, Hûd Suresi, ayet 82,83.

39

Dâniken, *Tanrıların Arabaları*, s.71-73.

40

Tevrat, Levililer, Bap 18, ayet 22.

Hançerlioğlu, *İnanç Sözlüğü*, s.555.

41

Evrin, *Çağımızın Kur'an Bilgisi*, c.2, s.540-541.

42

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisi, *c.2*, s.346.

43

Bu çeşit insanlar her yerde vardı. Sarayda, orduda ve donanmada, yüksek rütbeli subaylar arasında, büyük gazetelerde, tüccarlar ve öğretmenler arasında, hatta baroda bile vardı. Bkz. Richard Lewinshon, *Cinsi Âdetler Tarihi*, çev. Ender Gürol, Varlık Yayınları, İstanbul, 1966, s.303.

44

Lewinshon, *age*, s.195.

1

tbni Hazm, *Kitabu'l-Fasli Fi'l-Milel Ve'l- Ehvai Ve'n-Nihali,* Beyrut, 1975, c.l, s.133-134.

2

Bkz. *Kur'ari,* Tevbe Suresi, ayet 30.

3

ibni Haldun, *Tarihu İbni Haldun (Kitabu'l-İber...),* c.l, Mısır, 1963, s.8.

4

Tevrat, Tekvin, Bap 28, ayet 1-2.

5

Tevrat, Tekvin, Bap 29, ayet 15; krş. *Kur'an,* Kasas Suresi, ayet 25-28; ayrıca bkz. Muhammed Ahmed Cadelmevla vd., *Kasasu'l-Kur'an,* Mısır, el-Mektebetü't-Ticareti'l-Kübra, 1969, s.80, 81.

6

öykü *Kur'an*'a değişik biçimde geçtiği için "yıl" sayısı da değişik olmuş, "7 yıl" yerine "8 hacc (8 yıl)" denmiştir. Bkz. Kasas Suresi, ayet 27.

7

Tevrat, Tekvin, Bap 29, ayet 26, 27.

8

Demek oluyor ki, o zaman iki kız kardeşi birlikte alıp karı yapmakta bir sakınca görülmüyordu. Bkz. *Kasasu'l-Kur'an,* s.80.

9

Tevrat, Tekvin, Bap 29, ayet 31-35.

10

Tevrat, Tekvin, Bap 30, ayet 2.

11

Tevrat, Tekvin, Bap 30, ayet 3.

12

Tevrat, Tekvin, Bap 30, ayet 5-8.

13

Tevrat, Tekvin, Bap 30, ayet 22.

14

Bkz. *Kur'an*, Kasas Suresi, ayet 22-29.

15

Tevrat, Tekvin, Bap 38, ayet 1-9.

16

Levvinshon, *age*, s.28.

17

Age, s.28.

18

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisi, c.2, “Onanizm" maddesi, s.521-522.

19

Age, c.2, "Kendi Kendini Tatmin" maddesi, s.296.

20

Hıdaye Şer'hu'l htdaye, c.l, Arapça basıldığı yer oelli değil (Hım baskısı), 1304, *,192, *S* no.lu dipnot

21

Tevrat, Tekvin, Bap 39, ayet 1,4, 7-14.

22

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisi, c.2, s.800.

23

Tevrat, Levililer, Bap 18, ayet 6-18.

24

Bkz. *Kur'an*, Nisâ Suresi, ayet 23.

25

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisi, c.l, s.18.

26

Sedat Veyis örnek, *Etnoloji Sözlüğü*, Ankara Üniversitesi DTCF Yayınları, Ankara, 1971, s.92.

27

Tevrat, Çıkış, Bap 20, ayet 14.

28

Tevrat, Levililer, Bap 20, ayet 10.

29

Tevrat, Tesniye, Bap 22, ayet 22.

30

Tevrat, Çıkış, Bap 22, ayet 16.

31

Tevrat, Tesniye, Bap 22, ayet 23,24.

32

Tevrat, Tesniye, Bap 22, ayet 25-27.

33

Tevrat, Tesniye, Bap 22, ayet 20, 21.

34

İslam dünyasında inanırlar arasında genellikle "tek *Kur'ari'* (tek Mushaf) vardır diye inanılır. Oysa "tek *Kur'ari*' diye bilinen, sadece Zeydi İbni-Sabit'in derlediği *Kur'an'du.* Bu *Kur'arim* dışında daha başka "Mushaflar" da vardır ve bu "Mushaf'lar, birbirinden oldukça farklıdırlar. Sözgelimi, herkesin genellikle "tek *Kur'ari*' diye bildiği ve Hz. Osman döneminde "resmileştirilen" Zeyd İbni Sabit'in "Mushaf'ı 114 sure olduğu halde, İbni Mes'ud'un "Mushaf'ı 112, Übey* yi İbni Ka'b'ın "Mushaf'ı ise 116 suredir. Bkz. Celaluddin Abdurrahman E's-Su-yuti, *El İtkan Fi Ulumi'l-Kur'an,* El Mektebetu's-Sekafıyye, Beyrut, 1973, c.l, s.65. Ayrıca "Mushaflar"daki ayet sayısı da değişiktir. Peygamber'in hanımlarından Ayşe'nin şu sözü çok ilginçtir: "Ahzâb Suresi, Peygamber zamanında 200 ayet olarak okunurdu. Ne zaman ki Osman 'Mushaf'ları yazdırdı, Ahzâb suresindeki ayet sayısı, şu anda gördüğümüz kadar kaldı." Ayşe, Osman'ın, "Mushaflar"ı "tağyir ettiği"ni, yani değiştirdiğini söylüyor. Ayrıca bkz. Celaluddin Adurrah-man E's-Suyuti, *age,* c.2, s.25.

35

Kur'an, Nûr Suresi, ayet 2.

36

Burada, ayetin metninde "şeyh ve şeyha" yani "yaşlı erkek ve yaşlı kadın" deyimi var. Ama bu deyim, Peygamber ve İslam yorumcularınca "evli erkek ve evli kadın" anlamında yorumlanmıştır.

37

Bkz. Celaluddin Adurrahman E's-Suyuti, *age*, c.2, s.25, 26; Ömer şöyle diyor: "Bir gerçektir ki Tanrı Peygamber'e kitabı *(Kur'an'\)* indirdiğinde, ondaki ayetler içinde 'recim' (zinadan dolayı taşlayarak öldürme) ayeti de vardı." Bkz. *Sahihi Buhari...,* hadis no: 2176.

38

Tevrat, Sayılar, Bap 5, ayet 18-22.

39

Bkz. *Kur'an,* Nûr Suresi, ayet 6-9.

40

Bkz. Fıkıh kitapları, Kitabu't-Talak, Babu'l-Lian. Ayrıca bkz. *Sahihi Buharı...,* hadis no: 1716,1717; *Sahîh-i Müslim,* Kitabu'l-Lian, hadis no: 1-11.

41

Tevrat, Levililer, Bap 19, ayet 29.

42

Tevrat, Tesniye, Bap 23, ayet 17,18.

43

Jean-Gabriel Mancini, *Fahişelik ve Kadın Ticareti*, çev. Semih Tiryakioğlu, Varlık Yayınları, İstanbul, 1973, s.20-21.

44

Age, s.25.

45

Mancini, *age*, s.21.

46

Bkz. *Kur'an*, En'âm Suresi, ayet 151; A'râf Suresi, ayet 33; Nûr Suresi, ayet 33; ve bkz. *Sahihi Buhari...,* hadis no: 1022.

47

Kur'an, Nûr Suresi, ayet 33.

48

Mancini, *age*, s.23.

49

Bkz. *Tevrat*, Tesniye, Bap 23, ayet 18.

50

Bkz. *Tevrat*, Tesniye, Bap 23, ayet 18.

51

Tevrat, Levililer, Bap 20, ayet 13.

52

Tevrat, Çıkış, Bap 22, ayet 19.

53

Tevrat, Levililer, Bap 20, ayet 15-16.

54

Eros Cinsel Bilim Ansiklopedisi, c.2, s.329.

55

Tevrat, Hâkimler, Bap 13, ayet 3*5.

56

Tevrat, Hâkimler, Bap 13, ayet 6, 7.

57

Tevrat, Hâkimler, Bap 14, ayet 1-3.

58

Tevrat, Hâkimler, Bap 14, ayet 4.

59

Tevrat, Hâkimler, Bap 14, ayet 5, 6.

60

Tevrat, Hâkimler, Bap 16, ayet 4, 5.

61

Tevrat, Hâkimler, Bap 16, ayet 18-21.

Tevrat, Hâkimler, Bap 16, ayet 23-31.

62

Kur'an, Kadir Suresi, ayet 3.

63

Bkz. *Dürretu'n-Nasihin, Mecalis-i Sinaniyye, Mecalis-i Irşadiyye*... Bu "vaz"

kitaplarının hepsinde, "Kaclir Gecesi"ni anlatan "Kadir Suresi"yle ilgili

bölümde Şern'un efsanesi vardır.

64

Bkz. *Taberi Tefsiri, Hazin, Beğavi, tbn Kesir Tefsiri,* Elmalılı Hamdi Yazır'ın *Hak Dini Kur'an Dili.* Bu ve bunlardan başka tüm tefsirlerin “Kadir Suresi"ni tefsir eden bölümlerinde konuyla ilgili hadisler yer almıştır.

65

Bkz. İsmail Hakkı Bursevî, *Rûhu'l Beyân,* c.10, Osman Bey Matbaası, İstanbul, 1928, s.483.

66

Erhat, *age,* “Pandora" maddesi, s.302.

67

Age, s.302.

68

Hançerlioğlu, *İnanç Sözlüğü*, "Pandora" maddesi, s.491-492.

1

Bkz. Bekir Çetintürk, *Tanrı Yalan Söylemez,* Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1972, s.23; *Islâm Ansiklopedisi, "Tevrat"* maddesi; *Yeni Bir Dünyaya İnanmak İçin Esas,* New York, 1957, s.19; M. Sadeddin Evrin, *Çağımızın Kur'an Bilgisi,* c.2, s.1003 vd.

2

Krş. *Kur'an,* İbrahim Suresi, ayet 24-26 ve Fetih suresi, ayet 29 ile *Tevrat,* Mezmurlar, Kitap 1, Mezmur 1, ayet 3*4; *Kur'an,* Enbiyâ Suresi, ayet 105 ile *Tevrat,* Mezmurlar, Mezmur 37, ayet 29.

3

Evrin, *Çağımızın Kur'an Bilgisi,* c.l, s.12 ve c.2, s.953.

4

Bkz. Rûhu'l* Beyân ve Alusî Tefsirleri, Ahzâb Suresi, ayet 38‘in tefsiri.

5

Tevrat, 1. Samuel, Bap 16, ayet 12.

6

Tevrat, 1. Samuel, Bap 16, ayet 18.

7

"Tâlut" sözlük anlamıyla "uzun boylu" demektir. Bu kralın boyu, *Tevrat*'ta

şöyle anlatılır: "...Omzundan yukarısı, bütün toplumun boyunu geçiyordu." Bkz. *Tevrat,* 1. Samuel, Bap 9, ayet 2.

8

Bkz. *Kur’an,* Bakara Suresi, ayet 247-249.

9

Bkz. *Kur'an,* Bakara Suresi, ayet 249*250.

10

Bkz. *Tevrat,* 1. Samuel, Bap 17. ayet 1-11, 24, 25.

11

Tevrat, l. Samuel, Bap 17, ayet 25.

12

Tevrat, 1. Samuel, Bap 17, ayet 32-51.

13

Tevrat, 1. Samuel, Bap 18, ayet 6-9.

14

Tevrat, 1. Samuel, Bap 18, ayet 17.

15

Tevrat, 1. Samuel, Bap 18, ayet 19.

16

Tevrat, 1. Samuel, Bap 18, ayet 20*28.

17

Tevrat, 1. Samuel, Bap 18, ayet 25.

18

Tevrat, 1. Samuel, Bap 18. ayet 27-29.

19

Bkz. *Tevrat*, 1. Samuel, Bap 18, ayet 27.

20

Bkz. *Tevrat*, 1. Samuel, Bap 25, ayet 44.

21

Bkz. *Tevrat*, 1. Samuel, Bap 25, ayet 42, 43.

22

Bkz, *Tevrat*, 2. Samuel, Bap 3, ayet 12.

23

Tevrat, 2. Samuel, Bap 3, ayet 14.

24

Bkz. *Tevrat*, 2. Samuel, Bap 3, ayet 15.

25

Tevrat, 2. Samuel, Bap 3, ayet 16.

26

Tevrat, 1. Samuel, Bap 25, ayet 2, 3.

27

Tevrat, 1. Samuel, Bap 25, ayel 31.

28

Tevrat, l. Samuel, Bap 25, ayet 32-34.

29

Tevrat, 1. Samuel, Bap 25, ayel 37-38.

30

Nephan Saran, "Sosyal Antropolog Gözüyle Toplumumıızda Kadın", *Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Dergisi*, sayı 3, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1979, s.4; ayrıca bkz. Gürbüz Tüfekçi, "Türkiye'de Kadın Hakları ve Laiklik", *De la Revolution Française a la Turquie dAtatürk*, Vaıia Turcica XVl'dan ayrı basım, s.250.

31

Ayşe Afelinan, *Medenî bilgiler ve M. Kemal Atatürk'ün El Yazıları*, Türk Tarih Kururnu Basımevi, Ankara, 1969, s.50.

32

Ayşe Afelinan, *Atatürk Hakkında Hâtıralar ve Belgeler*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1959, s.242.

33

Banu özertuğ, "Sosyal Antropoloji ile Fiziki Antropoloji Arasındaki İlişkiler", *Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Dergisi*, sayı 3, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1979, s.19 vd.

34

Zafer İlbars, "Kadın Tarihi", Yüksek Lisans Drrs Notu, Ankara Üniversitesi DTCF, Ankara, 1988. s.23.

35

Nephan Saran, *Sosyal Antropolojiye Giriş*, 1974ı, s.77-80

36

Zafer İlbars, "Kadın Tarihi", s.27.

37

& Gürbüz Tüfekçi, *age*, Brovvn'dan alınlı, s.252.

38

Afetinan, *Medenî Bilgiler...,* s.50.

39

Türk Tarihi Heyeti, *Türk Tarihinin Ana Hatları,* 1. basım, Devlet Matbaası, İstanbul, 1930; *Türk Tarihinin Ana Hatları,* 2. basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Mayıs 1996.1 ler yurttaşa önerilecek bir yapıttır. Okuyunuz. (G. D. T.)

40

Age, s.182,183.

41

Age, s.183

42

Kathleen Gough, "The Origin of Family", *Tovvard an Anthropoiogy of Women*, ed. Kayna R. Reiter, Monlhly Review Press, New York 1975, s.51-76; Nephan Sa* ran, "Antropoloji ve Kollan'*, s.14.

43

l[J]erihan Onay, *Türkiye'nin Sosyal Kalkınmasında Kadının Rolü,* Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara, 1964, s.7.

44

Turan Dursun, Doğu Bilimleri Uzmanı (dinbilimci), Dinler Tarihi Ü2erine söyleşisinin bant çözümü, Ankara, 1988.

45

Mustafa Kemal Atatürk, "Zabit ve Kumandan ile Hasbihal", *Atatürk'ün Askerliğe Dair Eserleri*, İş Bankası Yayınları, Ankara, 1959, s.14.

46

Afetinan, *Medeni Bilgiler...,* s.50*5l.

47

Mukaddes Kitap, s.3, Tüfekçi, "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Kökenini Oluşturan...", s.23, 24 vd.

48

Afetinan, *Medenî Bilgiler...,* s.50, 51, vd.; ayrıca bkz. Tüfekçi, "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Kökenini Oluşturan...", s.15 vd.

49

İlhan Arsel, *Şeriat ve Kadın,* Orhanlar Malbaası, İstanbul, 1987, s.470.

50

Türk Tarihinin Ana Hatları, s.25, 26.

51

Age, s.213-214.

52

Arsel, *age*, s.30; daha fazla bilgi için bkz. Tüfekçi, "Türkiye Cumhuriyeti ıın Kuruluş Kökenini Oluşturan...", s.20.

53

Kur'ân-ı Kerîm ve Türkçe Anlamı (Meal), c.l, T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı, Ankara, 1961, s.114, Nisâ Suresi; s.151, Mâide Suresi.

54

Nizârnü'l-Mülk, *Siyâset-Nâme,* haz. Mehmet Altay Köymen, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1982, s.239*240.

1

Turan Dursun, Dinler Tarihi Üzerine söyleşisinin ban(çözümü.

2

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri (1906-1938), c.ll, s. 194.

3

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri (1906-1938), c. 11. s.273.

4

Afetinan, *Medenî Bilgiler...,* s.72-73.

5

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri (1918-1937), c.lll, 2. basım, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1959, s.99.